

Bulletin slovenskej advokácie

**Účinky odstúpenia
od zmluvy** o prevode
vlastníckeho práva
k nehnuteľnosti
a zápis odstúpenia
od zmluvy **do katastra**

**Obmedzenie
a zákaz styku
rodiča s maloletým
dieťaťom**

**Revízne postupy
vo verejnom
obstarávaní**

**Ad: Zmluva účinná
po zverejnení...**

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 2 Práca mi musí dávať možnosť uplatňovať cit pre právo a spravodlivosť

DISKUSIA

- 4 Účinky odstúpenia od zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a zápis odstúpenia od zmluvy do katastra nehnuteľností
JUDr. Jana Dráčová
- 6 Zjednotenie kolíznych pravidiel pre majetkové pomery manželov v rámci Európskej únie?

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 8 Obmedzenie a zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom
JUDr. Dominika Vokálová
- 16 Revízne postupy vo verejnom obstarávaní
JUDr. Dušan Hrnčiar
- 21 Ad: Zmluva účinná po zverejnení...
JUDr. Peter Čabák
- ### JUDIKATÚRA
- 27 Pravidlá Európskej únie týkajúce sa výkonu povolania advokáta

ADVOKÁCIA

SAK

- 30 Zo zasadnutia predsedníctva SAK
- 30 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 32 Slušné a korektné vystupovanie advokáta voči súdom
- 36 Šachový ring na pôde komory
- 38 Druhý seminár o práve spolupráce
- 40 O spisovom poriadku v Nitre

ZAHRANIČIE

- 40 Plenárne zasadnutie CCBE v máji 2012
- 41 Bulletin advokácie prináša...
- 44 Povinnosť advokáta chrániť záujmy klienta – nezaplatenie zálohy na odmenu advokáta klientom

ZAÚJÍMAVOSTI

DO VAŠEJ KNIŽNICE

- 46 Ústavní soud Československé republiky a jeho osudy v letech 1920 – 1948
- 47 Právo duševného vlastníctva

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

pred viac ako desiatimi rokmi som pripravoval článok, ktorý mal byť venovaný komparácii rozhodovacej praxe v disciplinárnych veciach Slovenskej advokátskej komory a Českej advokátskej komory. Snažil som sa získať súbor anonymizovaných rozhodnutí disciplinárnych senátov a zistil som, že v takejto forme neexistujú. Napokon vyšiel v *Bulletine slovenskej advokácie* článok venovaný iba českej kárnej judikatúre. Už v tom čase mala ČAK totiž vydaných niekoľko zbierok disciplinárnych rozhodnutí a v ich vydávaní pravidelne pokračuje dosiaľ...

Z presvedčenia o tom, že disciplinárne rozhodnutia disciplinárnych senátov a predsedníctva v anonymizovanej forme by mala naša komora sprístupniť vo vhodnej forme všetkým advokátom, sa zrodila myšlienka vydať historicky prvú Zbierku disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory. V polovici minulého roku tento zámer schválilo predsedníctvo a dnes môžem s radosťou napísať, že práce na jej vydaní sú pred ukončením. Zbierka bude obsahovať okolo 200 najvýznamnejších rozhodnutí v disciplinárnych veciach z rokov 1997 – 2012, podrobný vecný register a register ustanovení právnych predpisov, ktorých sa rozhodnutia týkajú. Verím, že zbierka sa stane prínosom nielen pre prácu disciplinárnych orgánov, pre ktoré sa môže stať základom budúcej stabilizovanej rozhodovacej praxe, ale najmä pre advokátov, ktorí takto spoznajú rozhodovaciu činnosť orgánov komory a najmä, na konkrétnych prípadoch budú môcť vidieť, aké konania kolegov sú považované za disciplinárne previnenia a takýchto konaní sa vyvarovať. Pretože, ako som napísal v spomínanom článku pred desiatimi rokmi: *Exempla illustrant.*

JUDr. Peter Kerecman

ROZHOVOR

Práca mi musí dávať možnosť uplatňovať cit pre právo a spravodlivosť

Novou ochrankyňou verejných práv sa na najbližších päť rokov stala **JUDr. Jana Dubovcová**, ktorú parlament schválil do funkcie 13. decembra minulého roku. Reálne do úradu nastúpila po zložení sľubu 28. marca 2012. Spýtali sme sa jej na predstavu o naplňaní funkcie verejného ochrancu

■ Čo Vás z osobného hľadiska motivovalo prijať kandidatúru na funkciu verejného ochrancu práv?

V čase prvej voľby verejného ochrancu práv v Slovenskej republike som sa o túto funkciu uchádzala s konkrétnou predstavou o jej uvedení do života a o jeho pôsobení v našej krajine. Keďže ma nezvolili, pokračovala som v práci sudkyne, a keď sa blížil koniec jeho druhého funkčného obdobia, bola som poslankyňou Národnej rady Slovenskej republiky a pracovala som v Ústavnoprávnom výbore NR SR. Voľbu nového ombudsmana som vnímala ako otvorenie možností a šancu posunúť veci zasa o niečo ďalej.

■ Považujete to, po dlhodobom pôsobení v justícii a pomerne krátkom pôsobení v politike, za kariérny posun?

Moje profesionálne pôsobenie nikdy nehodnotím podľa akejsi imaginárnej kariérnej stupnice. Pre prácu, ktorú robím

alebo chcem robiť mám však niekoľko kritérií. Predovšetkým mi musí dávať možnosť uplatňovať cit pre právo a spravodlivosť, ktorý mám silno vyvinutý, uplatňovať v práci vlastnú zodpovednosť a dôležitá je aj potreba užiť svoju rodinu. Napríklad, práca prvostupňovej sudkyne bola mimoriadne ťažká a zodpovedná, ale napĺňala ma a spĺňala tieto kritériá. Práca poslankyne mi zasa dala veľa z hľadiska praktického spoznania legislatívneho procesu a zložitosti prostredia, v ktorom sa zákony formulujú a prijímajú. A všetky predchádzajúce právnické činnosti, aj pedagogická a krátka advokátska, mi zároveň dali veľmi veľa nielen po odbornej, ale i ľudskej stránke. Všetky moje doterajšie životné a pracovné skúsenosti sú pre mňa cenné a tvoria dobrý základ pre naplňovanie obsahu a poslania verejného ochrancu práv v praxi.

■ Aktuálne uplynulo 10 rokov od zavedenia inštitútu ombudsmana do slovenského právneho prostredia. Domnievate sa, že obhájil svoju pozíciu?

Verejný ochranca práv je ústavný orgán, nezávislý ústavný orgán. Svoju činnosť vykonáva v rozsahu stanovenom ústavou a podrobnosti o jeho činnosti upravuje zákon.

■ Pri novelizácii Ústavy SR s účinnosťou od 1. 1. 2002 časť odbornej verejnosti vytýkala, že ombudsman nemá na Slovensku opodstatnenie a predstavuje nekonceptný a populistický krok. Je ku dnešnému dňu čím argumentovať proti?

Možno išlo o časť verejnosti, ale nemyslím si, že išlo o časť odbornej verejnosti. Rovnako si nemyslím, že išlo o odbornú diskusiu a odborné argumenty. Tieto výčitky spred desiatich rokov skôr vyjadrujú osobný názor, možno aj politickú pozíciu. To sa ale netýka namietania nekonceptnosti, keďže táto téma sa sporadicky objavuje, no je to v súvislosti s koncepciou ústavy. Faktom je, že verejný ochranca práv pôsobí aj v iných demokraciách a plní približne rovnaké úlohy. Jeho zriadenie je prejavom dobrej vôle štátu a dôkazom, že mu záleží na tom, aby zlepšoval svoje fungovanie voči občanom a ochranu ich práv. Verejný ochranca práv je vlastne spros-

tredkovateľom medzi občanmi a štátom, ktorý reprezentujú orgány verejnej správy a verejnej moci. Na základe podnetu od občana i z vlastnej iniciatívy zisťuje, či konaním, rozhodovaním, nečinnosťou orgánu verejnej správy, niektorých orgánov verejnej moci nedošlo alebo nemôže dôjsť k porušeniu niektorého zo základných ľudských práv a slobôd, a usiluje sa o nápravu. Najčastejšie je to prostredníctvom odporúčaní, tlaku na prijímanie opatrení, ale i podieľaním sa na vyvodzovaní zodpovednosti.

■ Ako viac priblížiť verejného ochrancu práv samotnej verejnosti?

Napríklad prostredníctvom verejných prezentácií o jeho činnosti, o prípadoch, ktoré rieši, otvorenou komunikáciou s verejnosťou, laickou i odbornou, obnovením stáleho kontaktu s regiónmi, spoluprácou s orgánmi verejnej správy a moci, so samosprávami, zlepšovaním svojej činnosti, ale i zvyšovaním odbornosti.

■ Je prirodzené, že so zmenou v osobe ombudsmana sú spojené očakávania. Môžete nám priblížiť zamýšľané zmeny a celkové smerovanie úradu?

Myslím, že to čiastočne vyplýva už z mojej predchádzajúcej odpovede. Okrem toho verím, že Kancelária verejného ochrancu práv bude s pomocou štátu konečne dobudovaná tak, aby mohla plniť úlohy nielen v regiónoch, ale i tie, ktoré pre nás vyplývajú zo záväzkov, ku ktorým naša republika pristúpila. Nejde len o vytvorenie podmienok na špecializovaný inštitút ochrany práv dieťaťa, o ktorom sa ako o detskom ombudsmanovi v poslednom čase častejšie hovorí, ale napríklad aj vytvorenie podmienok na realizáciu Opčného

protokolu k Dohovoru OSN proti mučeniu, krutému, neludskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu, či trestaniu a iných vecí, v čom zaostávame od roku 2006. Verejný ochranca práv chce tiež pomáhať pri implementácii dohovorov do praxe. Poznanie občanov o činnosti a pôsobnosti verejného ochrancu práv nie je veľké, naši občania málo vedia aj o svojich základných ľudských právach a slobodách, o tom, ako sú chránení a ako ochranu uplatňovať. To len potvrdzuje, že po desiatich rokoch fungovania verejného ochrancu práv je nevyhnutné jeho Kanceláriu už skutočne dobudovať na úroveň, ktorú má tento inštitút v iných krajinách.

■ Nadväžete teda na výsledky práce Vášho predchodcu doc. JUDr. Pavla Kandráča, CSc.?

Naša Kancelária jednoznačne nadviaže na činnosť doterajšieho verejného ochrancu práv a na výsledky jeho práce.

■ Vidíte prienik medzi činnosťou ombudsmana a Slovenskou advokátskou komorou, resp. priestor pre zintenzívnenie spolupráce?

Priestor vidím, ale, žiaľ, nevidím peniaze. Pre činnosť Kancelárie je dôležitý neustály odborný rast našich právnikov, čo sa dá dosiahnuť školeniami, stážami, ale aj tým, že pre svoje závery v najzložitejších prípadoch (napríklad s medzinárodným prvkom) by mali mať možnosť získať odborné stanoviská od najkvalitnejších právnych expertov, pretože naša činnosť zasahuje do najrozmanitejších oblastí. A tí experti sú najčastejšie v špecializovaných advokátskych kanceláriách a domoch. Preto hovorím, že viem o priestore na spoluprácu, ale nevidím na ňu peniaze. Zatiaľ.

Foto TASR

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

DISKUSIA

Účinky odstúpenia od zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a zápis odstúpenia od zmluvy do katastra nehnuteľností

V *Bulletine slovenskej advokácie* č. 3/2012 JUDr. Dušan Serek v diskusii na uvedenú tému opierajúc sa o Rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/229/2010 zo dňa 20. 7. 2011 konštatuje, že platným odstúpením od zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti zanikajú tak obligačné právne, ako aj vecnoprávne účinky zmluvy. V dôsledku tejto skutočnosti má správa katastra vykonať zápis tohto právneho úkonu do katastra nehnuteľností záznamom podľa § 34 katastrálneho zákona.

S uvedenými závermi si dovoľím nesúhlasiť. Na obhájenie môjho názoru vychádzam z publikovaných rozhodnutí Ústavného súdu SR, o ktoré sa opiera aj samotný rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/229/2010, z ktorého vychádzajú závery kolegu v diskusii. V oboch rozhodnutiach totiž Ústavný súd SR konštatuje, že odstúpením od zmluvy sa zmluva ruší len s účinkami medzi účastníkmi a nie vo vzťahu k tretím osobám. To podľa môjho názoru znamená síce zrušenie záväzkovoprávneho vzťahu, ale nie bez ďalšieho aj zrušenie vecného práva vzniknutého na jeho základe. Pre lepšie pochopenie prinášam výňatok z uvedených rozhodnutí:

Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 30. septembra 2010 sp. zn. I. ÚS 350/08 v bode 28 uviedol: „Aj keby všeobecné súdy vo veci sťažovateľky dospeli k záveru o platnom odstúpení od zmluvy, je otázne, aké účinky by mohol tento záver vyvolať smerom k určeniu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech sťažovateľky. K odstúpeniu od zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a kupujúcim I totiž došlo až potom, keď kupujúci I zmluvne previedol vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam na kupujúceho II, v prospech ktorého bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V čase odstúpenia od zmluvy teda už kupujúci I nebol vlastníkom predmetu kúpy, pretože vlastníkom bol kupujúci II. V posledných rokoch sa v judikatúre všeobecných súdov uplatňujú závery, v zmysle ktorých odstúpenie od zmluvy môže vyvolať právne účinky len medzi jej účastníkmi a nie aj vo vzťahu k tretím osobám. Podľa nálezu českého ústavného súdu PL. ÚS 78/06 zo 16. októbra 2007, ktorý sa týkal účinkov odstúpenia od zmluvy podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Odstoupením od smlouvy podľa § 48 ods. 2 občianskeho zákoníku se – není-li právním předpisem nebo účastníky dohodnuto jinak – smlouva od počátku ruší, avšak pouze s účinky mezi jejími účastníky. Vlastnické právo dalších nabyvatelů, pokud své vlastnické právo nabyli v dobré víře,

než došlo k odstoupení od smlouvy, požívá ochrany v souladu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod a s ústavními principy právní jistoty a ochrany nabytých práv vyvěrajícími z pojmu demokratického právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy, a nezaniká“. Predmetný nález teda chráni vlastnícke právo vlastníka, ktorý toto nadobudol platne v čase, keď jeho právny predchodca bol podľa práva vlastníkom veci so všetkými čiastkovými oprávneniami vlastníka a následne (po prevode vlastníctva na v poradí ďalšieho nadobúdateľa) došlo k odstúpeniu od kúpnej zmluvy zo strany prvého prevodcu (I. ÚS 50/2010). Na uvedené poukazuje ústavný súd z dôvodu, že tak ústava, ako aj dohovor chránia nie teoretické a iluzórne práva sťažovateľov, ale práva konkrétne a účinné (I. ÚS 5/02), teda práva, ktorých sa dá reálne domáhať, a nie práva, ktoré majú v praxi iba iluzórnu povahu a iluzórne účinky“.

V uznesení zo dňa 10. februára 2010 sp. zn. I. ÚS 50/2010 sa uvádza:

„17. K judikatúre, ktorej analogickej aplikácie v ich právnej veci sa sťažovatelia domáhajú, ústavný súd stručne uvádza. Ústavný súd je oboznámený s citovanou judikatúrou, v okolnostiach prípadu však uvádza, že ju nemožno vzťahovať na právnu vec sťažovateľov. Predovšetkým nález českého ústavného súdu sp. zn. Pl. ÚS 78/06 zo 16. októbra 2007 (z ktorého výroku sa sťažovatelia nepochybne inšpirovali pri formulácii petitu ich sťažnosti) sa týkal účinkov odstúpenia od zmluvy podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Predmetným nálezom český ústavný súd zamietol návrh Najvyššieho súdu Českej republiky na zrušenie tohto zákonného ustanovenia a zároveň vo výroku nálezu vyslovil: „Odstoupením od smlouvy podle § 48 odst. 2 občianskeho zákoníku se – není-li právním předpisem nebo účastníky dohodnuto jinak – smlouva od počátku ruší, avšak pouze s účinky mezi jejími účastníky. Vlastnické právo dalších nabyvatelů, pokud své vlastnické právo nabyli v dobré víře, než došlo k odstoupení od smlouvy, požívá ochrany v souladu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod a s ústavními principy právní jistoty a ochrany nabytých práv vyvěrajícími z pojmu demokratického právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy, a nezaniká“. Predmetný nález teda chráni vlastnícke právo vlastníka, ktorý toto nadobudol platne v čase, keď jeho právny predchodca bol podľa práva vlastníkom veci so všetkými čiastkovými oprávneniami vlastníka a následne (po prevode vlastníctva na v poradí ďalšieho nado-

búdateľa) došlo k odstúpeniu od kúpnej zmluvy zo strany prvého prevodcu. Ani z výroku a ani z odôvodnenia tohto nálezu nemožno vyvodit', že by tieto závery boli analogicky aplikovateľné aj na situácie, keď je zmluva o prevode vlastníctva absolútne neplatná. Neplatnosť prvotnej zmluvy o prevode vlastníctva totiž vzhľadom na derivatívny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva nemôže byť „zhojená“ ani následným prevodom veci na ďalšieho „domnelého vlastníka“, čo je prejavom už spomenutej zásady, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám.“

„18. Rovnako, pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 274/2006 z 18. decembra 2007, podľa ktorého „Dodatočné zrušenie nadobúdacieho titulu (príkľepu) svedčiaceho v prospech vydražiteľa, nemá za následok súčasne aj zánik vlastníckeho práva ďalších nadobúdateľov nehnuteľnosti, ktorí ju získali v dobrej viere“, jeho závery nie sú aplikovateľné v právnej veci sťažovateľov. V predmetnom rozsudku najvyšší súd zdôraznil, že v prípade nadobudnutia vlastníckeho práva ku dňu udelenia príkľepu (za splnenia zákonných podmienok daňovej exekúcie) ide o originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Ďalej najvyšší súd konštatoval, že pokiaľ vydražiteľ splnil všetky zákonné podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva, prislúchalo mu ako jedno z čiastkových oprávnení vlastníka aj ius disponendi, teda právo nakladať s predmetom svojho vlastníctva vrátane jeho prevodu na iné subjekty. Ak za tohto stavu vydražiteľ previedol svoje vlastnícke právo, nepochybne bol skutočným vlastníkom, a neskoršie zrušenie právoplatného rozhodnutia o udelení príkľepu nemohlo viesť k zániku vlastníckeho práva ďalšieho dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti“.

Nie je mi zrejmé, ako mohol súd s použitím názorov ústavného súdu dospieť k jednoznačnému tvrdeniu, že odstúpením od zmluvy zaniká vlastnícke právo nadobúdateľa zo zákona spolu so zánikom záväzku. Možno namietat', že vyššie citovaný bod 18 z uznesenia nemá žiadnu súvislosť s odstúpením od zmluvy. Citovala som ho však z dôvodu, že jednoznačne z neho vyplýva potreba chápať záväzkový vzťah oddelene od vecného práva nielen pri inštitúte odstúpenia od zmluvy, ale aj v iných prípadoch. Proti jednoznačnému osvojeniu si záverov z rozsudku 6 Sžo/229/2010 svedčí aj fakt, že súd sa v ňom nevyporiadal s názorom vyjadreným v predchádzajúcom rozhodovaní, napr. v nižšie citovanom rozsudku 8 Sžo 4/2008 a nielenže tieto právne názory argumentáciou nevyvrátil, ale sa k nim nevyjadril a nevyporiadal sa s nimi.

Rovnako ako ústavný súd aj Najvyšší súd SR už v predchádzajúcom rozhodovaní konštatuje, že pri odstúpení od zmluvy nezaniká vecné právo, ktoré vzniklo vkladom do katastra. Na posúdenie charakteru a druhu zápisu v katastri nehnuteľností bol však dôležitý rozsudok, ktorý priamo načrtol správny postup zápisu vlastníckeho práva po odstúpení od zmluvy.

Z Rozsudku NS SR sp. zn. 8 Sžo 4/2008 zo dňa 24. apríla 2008: „... platné odstúpenie od zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti v zmysle ustanovenia § 48 ods. 1 Občian-

skeho zákonníka má za následok zánik len záväzkovo právneho vzťahu, ktorý takouto zmluvou vznikol, a nie tiež zánik vecného práva, ktoré vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností po príslušnom konaní a rozhodnutí správneho orgánu. Preto odstúpenie od kúpnej zmluvy predávajúcim nie je samo o sebe dôvodom pre obnovenie jeho vlastníckeho práva k prevádzaným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností. Konštitutívne (právo tvorné) účinky vkladu do katastra nehnuteľností môžu byť odstránené buď tak, že bude pre predávajúceho jeho vlastnícke právo spätne vložené do katastra nehnuteľností na základe dohody účastníkov podľa § 28 katastrálneho zákona alebo záznamom podľa § 34 citovaného zákona na základe rozsudku súdu vydaného v konaní o žalobe požadujúcej určenie vlastníckeho práva (§ 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku). Podstatou činnosti správy katastra je iba skúmanie nespornosti vzťahov subjektov, ktoré majú k nehnuteľnostiam dispozičné právo, pretože zákon im nedeleguje kompetenciu posudzovať dôvody platnosti odstúpenia od zmlúv“.

Práve na základe právneho názoru uvedeného v citovaných rozhodnutiach rezort katastra prehodnotil postup zapisovania odstúpenia od zmluvy po povolení vkladu a od účinnosti novej vykonávacej vyhlášky ku katastrálnemu zákonu od roku 2010 prestal zapisovať odstúpenia od zmlúv záznamom. K tejto otázke zaujal názor Úrad geodézie a kartografie SR v katastrálnom bulletin č. 2/2010 pod otázkou č. 12 nasledovne:

„Právna prax sa ustálila na názore vyjadrenom v rozsudku NS SR sp. zn. 8 Sžo 4/2008 zo dňa 24. apríla 2008 v zmysle ktorého platné odstúpenie od zmluvy o prevode nehnuteľností v zmysle § 48 ods. 1 OZ má za následok len zánik záväzkovo-právneho vzťahu, ktorý takouto zmluvou vznikol a nie tiež zánik vecného práva, ktoré vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností rozhodnutím správneho orgánu o jeho povolení. Preto odstúpenie od kúpnej zmluvy predávajúcim nie je samo o sebe dôvodom pre obnovenie vlastníckeho práva pôvodného vlastníka k prevádzaným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností. Konštitutívne účinky vkladu môžu byť zmene- né už len verejnou listinou predloženou na zápis záznamom podľa § 34 katastrálneho zákona na základe rozsudku súdu vydaného v konaní o žalobe požadujúcej určenie vlastníckeho práva podľa § 80 písm. c) OSP. Podstatou činnosti správy katastra je iba skúmanie nespornosti vzťahov subjektov, ktoré majú k nehnuteľnostiam dispozičné právo, pretože zákon im nedeleguje kompetenciu posudzovať dôvody platnosti odstúpenia od zmlúv.“

V prípade súhlasnej vôle zmluvných strán reštituovať pôvodný právny stav pred týmto úkonom, si vyžaduje ďalší právny úkon – prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti z kupujúceho na prevodcu a podlieha vkladu do katastra nehnuteľností“.

Na rozdiel od predchádzajúceho stanoviska JUDr. Dušana Sereka v uvedenej otázke mám za to, že ani platné odstúpenie od zmluvy o prevode nehnuteľnosti nie je samo o sebe dôvodom na obnovenie vlastníckeho práva k prevádzaným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností. V dôsledku

toho nemožno konštatovať, že došlo k zmene práva zo zákona, čo by odôvodňovalo použitie zápisu záznamom pri návrate vlastníckeho práva pôvodnému vlastníkovi. Konštitutívne (právo tvorné) účinky vkladu práva do katastra nehnuteľností môžu byť odstránené buď tak, že bude pre predávajúceho jeho vlastnícke právo späťne vložené do katastra nehnuteľností na základe dohody účastníkov, uzavretou medzi účastníkmi podľa § 51 Občianskeho zákonníka alebo ak sa účastníci na spätnom prevode nedohodnú, na základe rozsudku súdu vydaného v konaní o žalobe požadujúcej určenie vlastníckeho práva (§ 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku). Dohodu o spätnom prevode, prípadne dohodu o urovnaní pritom nie je možné zamieňať s dohodou

o odstúpení od zmluvy. Je následným právnym úkonom po platnom odstúpení od zmluvy, ktoré akceptuje druhá strana.

Nakoľko však, ako vidíme z oboch diskusií, aj z rozdielnych právnych názorov uvedených v rozhodnutiach súdov je možné danú problematiku vykladať diametrálne odlišným spôsobom. To určite nesvedčí v prospech právnej istoty občanov, odbornej verejnosti a advokátskej praxi to prináša problém aj z dôvodu, že správy katastra sa tiež k danej problematike stavajú rozdielne. Preto môžeme len dúfať v definitívne a bezsporné vyriešenie tohto nesúladu v rozhodovaní v stanovisku Najvyššieho súdu SR, prípadne priamou úpravou v právnom poriadku SR.

JUDr. Jana Dráčová

DISKUSIA

Zjednotenie kolíznych pravidiel pre majetkové pomery manželov v rámci Európskej únie?

*Svoje námety na nové témy, krátke glosy, prípadne stručné a heslovité poznámky do kontaktnej rubriky zasielajte na e-mailovú adresu office@sak.sk.
Vaše podnety publikačne spracuje JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.*

Pri vytváraní tzv. priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v zmysle čl. 67 a nasl. Zmluvy o fungovaní EÚ pristúpila už Európska únia k prijatiu viacerých priamo aplikovateľných a záväzných aktov sekundárneho práva pre oblasť rodinnoprávných vzťahov. Predovšetkým ide o „Brusel IIa“, t. j. nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 a nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti.

Po nedosiahnutí jednomyselnosti v procese prijímania nariadenia Rím III, predmetom ktorého mala byť jednotná úprava rozhodného práva pre rozvod a právnu rozluku, bola rozhodnutím Rady EÚ č. 2010/405 z 12. júla 2010 povolená tzv. posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku v zmysle čl. 329 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ (Ú. v. EÚ L 189 z 22. 7. 2010, s. 12 – 13). Následne bolo vydané nariadenie Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti

rozhodného práva pre rozvod a rozluku, ktoré je v praxi označované ako nariadenie Rím III. Toto nariadenie sa začína priamo uplatňovať od 21. júna 2012, avšak iba v 14 členských štátoch, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci „Rím III“. Slovenská republika zatiaľ k danej otázke zaujíma negatívny postoj, rovnako ako Česko a Poľsko. Zo susedných štátov sa nariadenie Rím III od 21. 6. 2012 uplatňuje v Rakúsku a v Maďarsku.

Medzičasom predložila Európska komisia pod číslom KOM(2011) 126 návrh ďalšieho zásadného nariadenia pre oblasť rodinnoprávných vzťahov s medzinárodným prvkom v rámci EÚ, a to nariadenia o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí vo veciach majetkových režimov manželov (ďalej len „Nariadenie“). Prijatie tohto druhu normatívneho aktu na úrovni komunitárnej legislatívy bolo uvedené už medzi prioritami Viedenského akčného plánu z roku 1998. V rámci „Správy o občianstve EÚ za rok 2010: odstránenie prekážok vykonávania práv občanov EÚ“ Komisia konštatovala, že jednou z hlavných prekážok, s ktorými sa občania únie stretávajú v každodennom živote

pri výkone svojich práv spojených s občianstvom EÚ za hranicami svojho štátu, je neistota majetkových práv medzinárodných párov.

V Európe pritom v súčasnosti žije približne 16 miliónov medzinárodných párov, pričom v roku 2007 malo z 2,4 milióna nových manželstiev 13 % medzinárodný charakter. Zvyšujúci sa pohyb občanov v EÚ spôsobuje nárast počtu medzinárodných manželstiev a registrovaných partnerstiev, za ktoré sú považované zväzky, v ktorých majú manželia rôznu štátnu príslušnosť, alebo majú bydlisko v rôznych členských štátoch, prípadne majú bydlisko v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi. Majetok takýchto osôb sa navyše často nachádza na území viacerých krajín Európskej únie.

Cieľom navrhovaného Nariadenia má byť vytvorenie jednotného právneho rámca, ktorý by zahŕňal určenie príslušného súdu a rozhodného práva vo veciach majetkových režimov manželov a uláhčenie pohybu rozhodnutí a verejných dokumentov v členských štátoch. V danej oblasti existujú dva medzinárodné dohovory Haagskej konferencie o medzinárodnom práve súkromnom, a to dohovor zo 17. júla 1905 o kolízii práv vo vzťahu k účinkom manželstva na práva a povinnosti manželov v ich osobných vzťahoch a k ich majetku a dohovor zo 14. marca 1978 o rozhodnom práve pre majetkový režim manželov. Tieto dohovory však ratifikovali iba tri členské štáty EÚ a pre úniu neprinášajú požadované riešenia.

Pripravované Nariadenie by malo zabezpečiť právnú istotu, predvídateľnosť a rýchly prístup k spravodlivosti v oblasti majetkových režimov manželov. Účelom je harmonizácia kolíznych noriem a podstatné zjednodušenie formálnych postupov tým, že občanom EÚ Nariadenie umožní priamo určiť rozhodné právo na základe jednotného súboru pravidiel, ktorými sa nahradia súčasné vnútroštátne kolízne normy členských štátov. Zároveň dôjde k zjednoteniu pravidiel súdnej príslušnosti vo veci majetkových režimov manželov a k zabezpečeniu efektívneho uznávania a výkonu súdnych rozhodnutí v rámci EÚ. Treba zdôrazniť, že Nariadenie nebude harmonizovať vnútroštátne právo členských štátov v oblasti samotných majetkových práv medzi manželmi, ktoré ostane nedotknuté.

Z pôsobnosti Nariadenia sú v zmysle jeho návrhu priamo vylúčené otázky spôsobilosti manželov, vyživovacej povinnosti, darov medzi manželmi, dedičského práva pozostaleho manžela, obchodných spoločností založených spoločne manželmi a povahy vecných práv vzťahujúcich sa na majetok manželov. V otázke príslušnosti súdu pre konanie o majetkových právach manželov Nariadenie favorizuje dohodu manželov s tým, že manželia sa môžu kedykoľvek – aj počas konania o rozvode – dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý je resp. by bol príslušný na rozvodové konanie v zmysle nariadenia Brusel IIa. Pred začatím konania o rozvode vyžaduje táto dohoda písomnú formu, musí byť datovaná a podpísaná obidvoma manželmi.

Pokiaľ takáto dohoda nebude dosiahnutá, určuje Nariadenie štyri samostatné kritériá pre stanovenie súdnej prísluš-

nosti, a to súd členského štátu, v ktorom majú manželia spoločný obvyklý pobyt, alebo v ktorom mali manželia posledný spoločný obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva, alebo v ktorom má obvyklý pobyt odporca, alebo ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia. Ak využijú manželia možnosť voľby rozhodného práva členského štátu pre ich majetkový režim v súlade s Nariadením, budú mať súčasne možnosť dohodnúť sa aj na príslušnosti súdov tohto štátu pre konanie. Ak podľa stanovených kritérií nebude možné určiť príslušný súd žiadneho členského štátu, bude na konanie príslušný súd toho členského štátu, v ktorom sa nachádza majetok jedného alebo obidvoch manželov, avšak rozhodnúť bude môcť iba o tomto majetku. Splnenie podmienok príslušnosti súdu členského štátu EÚ na konanie v zmysle Nariadenia bude súdom skúmané *ex offio*.

Pre rozhodné právo stanovuje návrh Nariadenia požiadavku jednotnosti, t. j., aby sa rozhodné právo bezprostredne vzťahovalo na celý majetok manželov. Manželvia alebo budúci manželvia si budú môcť za rozhodné právo pre svoj majetkový režim zvoliť právo štátu, v ktorom majú spoločný obvyklý pobyt, alebo právo štátu, v ktorom má v čase voľby obvyklý pobyt jeden z nich, prípadne právo štátu, ktorého štátnym príslušníkom je v čase voľby jeden z nich. Voľba rozhodného práva musí byť uskutočnená vo forme, ktorú vyžaduje zvolený právny poriadok členského štátu pre zmluvy medzi manželmi. Vždy však musí byť prinajmenšom vyjadrená výslovne v písomnej forme, datovaná a podpísaná obidvoma účastníkmi. Počas trvania manželstva je zmena rozhodného práva dohodou možná kedykoľvek, avšak musí byť zvolené buď právo štátu, v ktorom má v okamihu voľby jeden z manželov obvyklý pobyt, alebo právo štátu, ktorého štátnym príslušníkom je v okamihu tejto voľby jeden z manželov. V zásade platí, že právny poriadok určený v súlade s Nariadením sa bude uplatňovať bez ohľadu na to, či ide o právny poriadok členského štátu EÚ.

V záujme efektívneho uplatňovania Nariadenia a voľného pohybu súdnych rozhodnutí vo veciach majetkových režimov manželov je navrhované, že rozhodnutia vydané v členskom štáte EÚ sa v ostatných členských štátoch uznávajú bez osobitného konania. Výslovne bude prezentovaný zákaz skúmať rozhodnutie súdu iného členského štátu vo veci samej. Pre uznanie a výkon týchto rozhodnutí sa primerane použijú ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I).

Z aktuálnych dokumentov, súvisiacich s daným legislatívnym procesom, bolo koncom minulého roku v Úradnom vestníku EÚ publikované stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (Ú. v. EÚ C 376 z 22. decembra 2011, s. 87 – 91). V prípade definitívneho schválenia a prijatia Nariadenia je začiatok jeho účinnosti navrhovaný na dvadsiaty deň po uverejnení v Úradnom vestníku EÚ a priame uplatňovanie v členských štátoch uplynutím jedného roku od nadobudnutia účinnosti.

Úplné znenie návrhu Nariadenia je v slovenskom jazyku dostupné na internetovej stránke <http://eur-lex.europa.eu>.

Obmedzenie a zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom

JUDr. Dominika Vokálová

Základnou zásadou súkromného práva je zásada rovnosti účastníkov. Otázka vzájomného právneho postavenia medzi rodičmi a deťmi (ako účastníkmi rodinnoprávnych vzťahov) však nie je v teórii rodinného práva jednoznačná. Nerovnosť vo vzťahu medzi rodičmi a deťmi možno vidieť v možnostiach rodiča ovplyvňovať do určitej miery správanie maloletého dieťaťa prostredníctvom svojho výchovného prístupu, rozhodovať o ňom, zastupovať ho v rozsahu, v akom nemá spôsobilosť na právne úkony (§ 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka) prípadne ho zveriť do výchovy inej osoby.¹

Úvod

Viacerí významní teoretici rodinného práva nepovažujú vzťah rodiča a dieťaťa za typický súkromnoprávny vzťah založený na zásade rovnosti.² Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa možno prikloniť k záveru, že zásada rovnosti je v rámci úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi preložená. Je to dané závislosťou, či už ekonomickou alebo sociálnou, ktorá trvá po určité obdobie života dieťaťa. Nerovnováha, ktorá sa v danom prípade prejavuje, je posunutá vo vzťahu k rodičom, ktorí majú preto postavenie silnejšieho účastníka predmetného vzťahu. Aj keď sú rodičia v takomto postavení, právna úprava koriguje túto nerovnosť ingerenciou štátu do vzťahu medzi rodičmi a deťmi. Táto ingerencia je zameraná na ochranu záujmov a blaha maloletého dieťaťa.³ Úlohou štátu preto nie je iba vytvoriť podmienky a pravidlá, aby rodičia mohli plniť svoje funkcie v rámci výkonu rodičovských práv a povinností s ponukou spolupráce, podpory a pomoci.⁴

JUDr. Dominika Vokálová

ukončila magisterské štúdium na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v roku 2009.

V súčasnosti je externým doktorandom na Právnickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v rámci študijného programu

Občianske právo. Témou jej dizertačnej práce je *Výkon rodičovských práv a povinností*. Pôsobí na Krajskom súde v Prešove ako vyšší súdny úradník na občianskoprávnom úseku.

ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.), Dohovor o právach dieťaťa (oznámenie federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 104/1991 Zb.), Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.), Dohovor o výkone práv detí a Dohovor o styku s deťmi, ktorý má iba odporúčajúcu povahu. Nezáväznou deklaráciou upravujúcou rodičovské práva a povinnosti je na pôde únijného práva Charta základných práv Európskej únie. Vo vzťahu k vnútroštátnym prameňom práva nemožno opomenúť zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Bez významu nemožno tiež ponechať právnu úpravu obsiahnutú v zákone č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

1 Macháčková, L.: **Princíp rovnosti a ochrana dieťaťa ve vzťahoch medzi rodičmi a deťmi**. In: Právni fórum, 2005, č. 3, s. 117.

2 Hrušáková, M. – Králíčková, Z.: **České rodinné právo**. Brno : Doplněk, 2001, s. 20.

3 Lazar J. a kol.: **Občianske právo hmotné 1**. Bratislava : IURA EDITION, 2006, s. 222.

4 Tamtiež s. 329.

Každé maloleté dieťa je hodné a zaslúži si zvýšenú ochranu pred negatívami sveta, do ktorého sa narodilo, a to za účelom sledovanie jeho blaha. Prioritne by mala maloletému dieťaťu poskytnúť ochranu jeho rodina, predovšetkým jeho matka a otec. Ide o subjekty, u ktorých sa predpokladá, že by mali najlepšie rozpoznať, čo je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa a v tomto smere podriadiť všetky aktivity, ktoré sa ho týkajú. V niektorých, žiaľ, nie vo výnimočných prípadoch, však dochádza k stavu, keď záujem maloletého dieťaťa svedčí o potrebe ochrany práve pred osobami, od ktorých by sa očakávalo, že by pre maloleté dieťa mali byť ochranným štítom. A záujem maloletého dieťaťa je faktor, ktorý indikuje potrebu zásahu štátu v nerovnom postavení vo vzťahu rodič – maloleté dieťa. V takejto situácii je úlohou štátu (či už ako orgán sociálnoprávnej ochrany detí alebo ako súd) vstúpiť do tohto vzťahu a na postavenie silnejšieho účastníka, t. j. rodiča dohliadať, kontrolovať ho a v prípade potreby dokonca vyvolať často dôsledky, ktoré majú vplyv na ďalší zdravý vývin maloletého dieťaťa. Ide o opatrenia rozmanitého charakteru odlišujúce sa dôvodnosťou ich nariadenia s ohľadom na špecifickosť konkrétneho prípadu. Možno hovoriť o výchovných opatreniach, ktoré môže uložiť jednak súd a jednak orgán sociálnoprávnej ochrany detí, predbežnom opatrení, obmedzení, pozastavení a pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností a umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej starostlivosti.⁵ Špecifickým druhom obmedzenia rodičovských práv rodiča vo vzťahu k maloletému dieťaťu sú obmedzenie a zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom,⁶ ktorých priblíženie vo svetle rozhodnutí súdov je predmetom tohto príspevku.

5 Lazar J. a kol.: **Občianske právo hmotné 1.** Bratislava : IURA EDITION, 2006, s. 329.

6 Holub M.: **Zákon o rodine a predpisy související.** Praha : Orbis, 1977, s. 69. Rozhodnutie NS ČR sp. zn. Prz 32/65 zo dňa 1. 7. 1965.

7 Svoboda, J. – Ficová, S.: **Zákon o rodine. Komentár judikatúra, súvisiace predpisy a vzory právnych podaní.** Bratislava : EURO-UNION, 2005, s. 64.

8 Stanovisko NS Československej republiky sp. zn. Cpj 228/81 zo dňa 10. 5. 1981.

9 Králík, M.: **Úprava styku s nezletilým dieťaťom.** In: Právní rádce, 1999, č. 5, s. 10.

10 Nález ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 26/05 zo dňa 6. 7. 2006.

11 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 1705/09 zo dňa 7. 10. 2009.

12 Nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 1206/09 zo dňa 23. 2. 2010.

13 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 3082/10 zo dňa 17. 3. 2011.

14 Nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 554/04 zo dňa 11. 5. 2011.

1. Právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom

Právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností,⁷ ktoré vychádza z čl. 41 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Ide o obojstranné právo. Jeho obsahom je tak právo rodiča na kontakt s dieťaťom, ako aj na právo dieťaťa na starostlivosť zo strany jeho rodiča. Rodič, ktorý nemá maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, resp. s ním nežije v spoločnej domácnosti, je v prevažnej miere vylúčený zo sústavného výkonu rodičovských práv a povinností.⁸ Realizáciou styku s ním však dochádza k ich výkonu,⁹ preto je styk rodiča s maloletým dieťaťom významným faktorom ovplyvňujúcim jeho ďalší život. Ústavný súd Slovenskej republiky v tomto smere konštatoval, že kontakt rodičov s ich maloletými deťmi je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi.¹⁰ Nemožno však opomenúť, že právna úprava je postavená tak, že styk rodiča s maloletým dieťaťom je iba jeho právom, nie jeho povinnosťou. Rodičovi nemožno uložiť povinnosť, aby realizoval styk s maloletým dieťaťom, pokiaľ on sám oň z akéhokoľvek dôvodu nemá záujem. Pokiaľ by súdy rodičovi uložili povinnosť stykať sa s jeho maloletým dieťaťom, založili by tým povinnosť, ktorá je v rozpore s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.¹¹

Je potrebné, aby v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa súdy dbali za každých okolností na to, že záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí. V tomto prípade je namieste striktné dodržiavanie tohto ustanovenia (záujem maloletého dieťaťa je zdôrazňovaný a prioritizovaný vo všetkých vyššie spomenutých prameňoch práva). Záujem maloletého dieťaťa spravidla bez pochybností vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľal nielen jeden z rodičov, a to ten, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, nakoľko jeho výchovné predpoklady majú zahrňovať aj to, aby uznal rolu a dôležitosť druhého rodiča v živote maloletého dieťaťa.¹² Druhý z rodičov totiž má tiež nezastupiteľné právo podieľať sa postupne na jeho vyvíjajúcej sa životnej orientácii.¹³

Vo veciach úpravy styku sa prioritizuje dohoda rodičov. V prípade, ak k dohode nedôjde a rodičia v zmysle § 25 ods. 2 ZoR výslovne nepožiadajú, aby súd styk rodiča s maloletým dieťaťom neupravil, je jeho úlohou nájsť vhodné riešenie a styk upraviť. Nemožno chápať pozíciu súdu tak, že by jeho prvoradým cieľom malo byť styk rodiča s maloletým dieťaťom obmedziť, prípadne ho úplne vylúčiť.¹⁴ Toto však nemožno ako jednu z jeho úloh odmietiť. Záujem maloletého dieťaťa môže indikovať potrebu styku rodiča s maloletým dieťaťom obmedziť, dokonca

ho aj zakázať. Zákonná právna úprava styku rodiča s maloletým dieťaťom v súlade s vyššie uvedeným rozlišuje dve základné kategórie, a to úpravu bežného styku a úpravu obmedzeného styku, ktorej krajným variantom je zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom.¹⁵

2. Vývoj právnej úpravy od roku 1949 a právna úprava v súčasnosti

Rodinné právo bolo spočiatku súčasťou obyčajového práva, pôvodom uhorského práva. Tento vývoj pokračoval až do roku 1949, ktorý v rámci právnickej dvojročnice so sebou priniesol zmeny v oblasti rodinnoprávnych vzťahov, a to prijatím zákona č. 265/1949 Sb. o práve rodinnom.¹⁶ Predmetný zákon podmienky zákazu styku rodiča s maloletým dieťaťom upravoval v § 62 a viazal ho na splnenie viacerých podmienok. Jednak na záujem dieťaťa a jednak na tú právne významnú skutočnosť, že zákaz styku možno uložiť iba tomu rodičovi, ktorý bol pozbavený rodičovskej moci¹⁷ (aktuálne v podmienkach Slovenskej republiky – rodičovských práv a povinností). Obmedzenie styku s rodičom vyššie spomenutý zákon výslovne neupravoval. S účinnosťou od 1. 4. 1964 bol prijatý zákon č. 94/1963 Zb. o rodine, ktorým bol pôvodný zákon č. 265/1949 Zb. o rodinnom práve zrušený. Obmedzenie a zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom upravoval § 27 ods. 3 v znení: Ak je to potrebné v záujme zdravia dieťaťa, súd styk dieťaťa s rodičom obmedzí alebo ho i zakáže. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy podmienkou uloženia zákazu, resp. obmedzenia styku rodiča s maloletým dieťaťom bol iba záujem zdravia dieťaťa. Napokon bol zákon č. 94/1963 Zb. o rodine zrušený v súčasnosti platným zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“). Obmedzenie a zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je predmetom úpravy § 25 ods. 3 v rovnakom znení: Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže. Jedinou podmienkou uloženia zákazu, resp. obmedzenia styku rodiča s maloletým dieťaťom je záujem maloletého dieťaťa. Dôvodová správa k ZoR uvádza, že: „V porovnaní s pôvodnou úpravou sa rozširuje predpoklad, na základe ktorého je možné, aby súd vyslovil obmedzenie alebo zákaz styku rodiča s dieťaťom. Na rozdiel od doterajšieho kritéria „záujmu zdravia dieťaťa“ novo formulovaný všeobecnejší predpoklad „záujmu dieťaťa“ bude zahŕňať aj prípady, kedy rodič napr. ohrozuje mravnosť dieťaťa, spôsobom svojho života nie je vhodným životným príkladom pre dieťa a pod“.

3. Čo sa rozumie pod pojmom „Obmedzenie a zákaz styku“

Obmedzením styku rodiča s maloletým dieťaťom sa rozumie zúženie styku súdom určeného alebo medzi rodičmi dohodnutého, prípadne na aký by mal rodič dieťaťa zásadne právo, keby neexistovali okolnosti, ktoré to neumožňujú, resp. ho vylučujú.¹⁸ Podľa názoru niektorých autorov treba rozumieť pod obmedzením styku stretávanie sa rodiča s maloletým dieťaťom pod hranicou bežnej (štandardnej, východiskovej) úpravy, ktorou sa má na mysli polovica jeho voľného času za podmienky, že rodič má záujem o styk v takomto rozsahu.¹⁹ Polovica voľného času maloletého dieťaťa strávená s druhým rodičom, ktorá prezentuje bežnú úpravu styku je odôvodňovaná tým, že nepochybne nie je v záujme maloletého dieťaťa vytvoriť nerovnovážny stav, kedy bude maloleté dieťa s jedným z rodičov zdieľať všedné starosti a s druhým bude tráviť všetok svoj voľný čas.²⁰ Obmedzenie styku rodiča s maloletým dieťaťom avšak môže spočívať nielen v zúžení rozpätia styku alebo v skrátení časových intervalov styku, ale aj vo viazaní styku rodiča s maloletým dieťaťom na prítomnosť druhého rodiča.²¹ Pod obmedzením možno v konečnom dôsledku rozumieť aj viazanie styku rodiča s maloletým dieťaťom na konkrétne miesto.²²

Opatrením súdu, ktoré veľmi účinne zasiahne do vzájomného pomeru rodiča s maloletým dieťaťom je zákaz styku medzi nimi,²³ ktorým sa rodičovi odníma jeho právo na styk s dieťaťom, a to akýmkoľvek spôsobom.²⁴

15 Průchova, B – Novák, T.:
Omezený styk dítěte s rodiči. In: Právo a rodina, 2003, č. 4, s. 10.

16 Lazar, J. a kol.: **Občianske právo hmotné 1.** Bratislava : IURA EDITION, 2006, s. 220.

17 Rozhodnutie NS ČR sp. zn. Cz 413/54 zo dňa 24. 9. 1954.

18 Svoboda, J. – Ficová, S.:
Zákon o rodine. Komentár judikatúra, súvisiace predpisy a vzory právnych podaní. Bratislava : EURO-UNION, 2005, s. 66.

19 Pavelková, B.: **Zákon o rodine. Komentár.** Praha : C. H. BECK, 2011, s. 137.

20 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 632/06 zo dňa 4. 12. 2006.

21 Svoboda J.: **Zákon o rodine.** Žilina : Informačné centrum podnikateľov, s. r. o., 1996, s. 38.

22 Pavelková, B.: **Zákon o rodine. Komentár.** Praha : C. H. BECK, 2011, s. 137.

23 Eliáš, J. a kol.: **Zákon o rodině. Komentár.** Praha : Orbis, 1970, s. 110.

24 Svoboda, J. – Ficová, S.:
Zákon o rodine. Komentár judikatúra, súvisiace predpisy a vzory právnych podaní. Bratislava : EURO-UNION, 2005, s. 66.

- 25 Rozhodnutie ES pre ľudské práva dvora Elsholz vs. Nemecko č. 25735/94 zo dňa 13. 7. 2000; Ignaccolo-Zenide vs. Rumunsko č. 31679/96 zo dňa 25. 1. 2000; Nuutinen vs. Fínsko č. 32842/96 z 27. 6. 2000.
- 26 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 746/11 zo dňa 12. 5. 2011.
- 27 Rozhodnutie ES pre ľudské práva Scozzari Giuntia vs. Taliansko č. 39221/98, 41963/98 zo dňa 26. 5. 1994.
- 28 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 2150/07 zo dňa 28. 5. 2008.
- 29 Dostupné online www.najpravo.sk/rady-a-vzory/vzory-rozhodnuti-sudu/rozsudky/z/zakaz-styku-dietata-s-rodicom-vzor.html [cit. 31. 1. 2011].
- 30 Rozsudok KS v Prešove sp. zn. 5CoP 34/2008 zo dňa 4. 11. 2008.
- 31 Hrušáková, M. a kol.: **Zákon o rodině. Komentář.** Praha: C. H. BECK, 2009, s. 109.
- 32 Uznesenie ÚS ČR III. ÚS 2620/08 zo dňa 11. 12. 2008.
- 33 Rozhodnutie ES pre ľudské práva Keegan vs. Írsko č. 16969/90 z 26. 5. 2004; Kroon vs. Holandsko č. 18535/91 z 27. 10. 1994.
- 34 Rozhodnutie ES pre ľudské práva Bronda vs. Taliansko č. 22430/93 z 9. 6. 1998.
- 35 Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.
- 36 Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospo-

4. Záujem maloletého dieťaťa vo veciach obmedzenia a zákazu styku

V každom prípade rozhodovania súdov vo veciach starostlivosti o maloletých je prioritou záujem maloletého dieťaťa. K tomu sa žiada v súvislosti s uvedenou problematikou uviesť, že súd sa musí predovšetkým snažiť vytvoriť stav spravodlivej rovnováhy medzi záujmom maloletého dieťaťa a jeho rodiča, pričom zvláštny význam je daný záujmu maloletého dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča.²⁵ V tomto prípade ide o záujem rodiča byť v pravidelnom osobnom kontakte so svojím dieťaťom,²⁶ čím mu je umožnené vykonávať rodičovské práva a povinnosti a tým naň výchovne pôsobiť. Predmetná korelácia záujmov rodiča a maloletého dieťaťa za súčasného prioritizovania záujmu maloletého dieťaťa neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj maloletého dieťaťa.²⁷

Zákon explicitne neustanovuje, čo možno zahrňovať pod normu obsahujúcu relatívne neurčitý pojem „záujem maloletého dieťaťa“. ²⁸ Tento pojem však rozvíja konštruktívna judikatúra súdov. Nemožno rozporovať, že by vyrastanie v stabilnej atmosfére pokoja, harmónie, porozumenia, lásky, v ktorom jeho výchova smeruje k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravného, duchovného a sociálneho rozvoja nebolo v záujme maloletého dieťaťa.²⁹ Preto záujem dieťaťa pri rozhodovaní o obmedzení, resp. zákaze styku rodiča s maloletým dieťaťom možno vidieť nielen v ochrane fyzického (pred fyzickým útokom napr. vo forme bitia, kopania) a psychického (napr. z dôvodu vytesnenia si a následného nepripomínania si negatívnych zážitkov vo vzťahu k rodičovi³⁰) zdravia maloletého (čo bolo obsahom pojmu „záujem zdravia maloletého dieťaťa“ ako kritéria vyplývajúceho z predchádzajúcej právnej úpravy), ale aj v dôsledku jeho ochrany pred možnou neurotizáciou a chronifikovaním až psychotizáciou dieťaťa z dôvodu styku s druhým rodičom, resp. ako ochrana maloletého dieťaťa pred rodičom, ktorý je pre neho nevhodným životným príkladom, napr. ak by ohrozoval mravnosť maloletého dieťaťa,³¹ z dôvodu svojho sociálneho úpadku³² alebo preberania negatívnych vzorov správania, neprijateľných postojov a reakcií k blízkym osobám či skupinám a pod.

5. Cesta k obmedzeniu a zákazu styku rodiča s maloletým dieťaťom

Ak medzi rodičom a maloletým dieťaťom vznikli rodinné zväzky, štát musí konať tak, aby sa mohli tieto zväzky ďalej rozvíjať.³³ Preto, pokiaľ chceme hovoriť o akomkoľvek obmedzení vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom, nemožno odignorovať tiež konštatovanie Európskeho súdu pre ľudské práva v tom smere, že možnosť byť spolu je pre rodiča a jeho dieťa základným prvkom rodinného života³⁴ vyplývajúceho z čl. 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.³⁵ Na druhej strane však čl. 8 ods. 2 spomínaného dohovoru ráta s možnosťou zásahu do rodinného života za splnenia určitých podmienok.³⁶ Zásah musí byť v súlade so zákonom, musí sledovať jeden z legitímnych cieľov uvedených v čl. 8 ods. 2 predmetného dohovoru a musí byť považovaný za nevyhnutný v demokratickej spoločnosti. Obmedzenie, resp. zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom vychádza z právneho poriadku, konkrétne z § 25 ods. 3 ZoR a legitímnym cieľom bude ochrana zdravia, morálky, práv a slobôd maloletého dieťaťa. V demokratickej spoločnosti je nevyhnutnosť takéhoto zásahu preskúmaná v konaní ako celku v súlade s konštantnou judikatúrou. Cieľom konania by malo byť zhodnotenie, či takýto zásah možno ospravedlniť relevantnými a dostatočnými dôvodmi. Posúdenie toho, čo je najlepšie v záujme maloletého dieťaťa, má bez akýchkoľvek pochybností kľúčový význam.³⁷ Koniec koncov, tomu zodpovedá aj podmienka na obmedzenie, resp. zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom vyplývajúca explicitne zo ZoR.

Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že miera uváženia súdu závisí od povahy sporu a na význame ďalších dotknutých záujmov, o ktoré ide. Pričom uznal, že v niektorých prípadoch (napr. pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do starostlivosti) majú sudy široký priestor na voľnú úvahu.³⁸ Poukázal však zároveň na potrebu podrobiť prísnej kontrole obmedzenia, kto-

rými je limitované právo rodiča na styk s maloletým dieťaťom a na právne záruky určené k účinnej ochrane práv rodičov a detí a rešpektovanie ich rodinného života.³⁹

Javí sa tiež nutné upriamiť pozornosť na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorého, keď sú maloleté deti v ohrození ďalšieho zdravého vývoja, za splnenie pozitívneho záväzku, ktorý má všeobecný súd pri výkone starostlivosti o maloleté deti na základe ústavy, príslušných zákonov alebo príslušných medzinárodných zmlúv, nemožno považovať taký postup všeobecného súdu, pri ktorom sa uspokojí s návrhmi na riešenie (úpravu) pomerov týchto detí, ktoré podali rodičia (niektorý z nich) ako ich zákonní zástupcovia, bez toho, aby sa zároveň presvedčil, či takéto návrhy sú spôsobilé a dostatočné na zabezpečenie efektívnej ochrany ich dotknutých práv zaručených v ústave alebo v príslušnej medzinárodnej zmluve o ľudských právach a základných slobodách, a prípadne prijal z úradnej moci príslušné opatrenia.⁴⁰

Súdy o obmedzení a zákaze styku rodiča s maloletým dieťaťom môžu rozhodovať nielen v konaní vo veci samej, ale aj prostredníctvom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (napr. návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa uloží druhému rodičovi povinnosť zdržať sa styku s maloletým dieťaťom). Požiadavky kladené zákonom na jeho nariadenie sú však rozličné od požiadaviek na vydanie rozhodnutia vo veci samej vzhľadom na jeho charakter. Predbežným opatrením súd dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa nariadenia predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje.⁴¹ Treba však mať na zreteli aj to, že ochrana toho, voči komu predbežné opatrenie má smerovať, nemôže prakticky znemožňovať ochranu oprávnených záujmov druhej strany. Nariadenie predbežného opatrenia je preto dôvodné iba vtedy, ak je potrebné bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloleté deti ocitli.⁴² V rámci konania o nariadenie predbežného opatrenia je rozsah osvedčovania potreby dočasnej úpravy pomerov podstatne zúžený v dôsledku účelu a podstaty predbežného opatrenia, lehoty na rozhodnutie o návrhu a toho, že súd koná spravidla bez pojednávania a zásadne bez vypočutia účastníkov. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre nariadenie predbežného opatrenia. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné. Nemusí dohliadať na formalitu riadneho procesného dokazovania.⁴³

Základom pre rozhodnutie súdu vo veci samej je, naopak, hodnotenie konkrétnych okolností prípadu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania. Z § 120 ods. 2 OSP⁴⁴ vyplýva, že konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je ovládané vyšetrovacou zásadou, čo je dané celospoločenským záujmom na ochrane maloletých, pokiaľ ide o ich výchovu. Vyšetrovacía zásada nie je náhradou za dôkaznú aktivitu účastníka konania. V dôsledku dodržiavania tejto zásady zo strany súdu však nemôže byť nespĺnenie povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti na ujmu účastníka konania z hľadiska výsledku konania. Samozrejme to tiež neznamená, že súd je povinný vykonať všetky zo strany účastníkov konania navrhované dôkazy. Je vždy vecou súdu posúdiť, ktoré dôkazy budú v konaní navrhnuté účastníkmi vykonané, a ktoré nie.⁴⁵ Za tejto situácie je úlohou súdu si pre rozhodnutie vo veci zadovážiť aj za súčinnosti účastníkov konania potrebné podklady a poznatky pre vyhlásenie rozhodnutia, ktorým sa má dosiahnuť spravodlivá rovnováha medzi popri sebe stojacimi záujmami uvedomujúc si výnimočnosť a závažnosť rozhodnutia o obmedzení, resp. zákaze styku rodiča s maloletým dieťaťom.⁴⁶

Súdy sa zrejme neobídu pri rozhodovaní bez znaleckého posudku vypracovaného súdnym znalcom (napr. z odboru psychológia, psychiatria a pediatria).⁴⁷ Rozhodnutie súdu v tejto veci, predovšetkým, či je dôvodné zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom uložiť, prípadne ho obmedziť, závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti (§ 127 OSP). Napr. súdny znalec z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí by mal v podanom znaleckom posudku odpovedať na súdom (za aktívnej účasti účastníkov konania) položené otázky, medzi ktorými by nemali chýbať otázky typu: Aká je citová väzba maloletého dieťaťa na otca a matku? Či možno v správaní maloletého dieťaťa badať, že má z rodiča strach a ak áno, čo je príčinou tohto negatívneho vzťahu? Či možno badať z vyšetrenia maloletého dieťaťa, že ho druhý rodič negatívne pripravuje na styk? Či je vhodná realizácia styku rodiča s maloletým dieťaťom, ak áno, či sa styk môže realizovať bez prítomnosti tretej osoby, resp. je nutné styk rodiča s maloletým dieťaťom zakázať? Či doterajšia úprava styku (ak styk autoritatívne upravil súd

dárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

- 37 Rozhodnutie ES pre ľudské práva Sahin vs. Nemecko č. 30943/96 z 8. 7. 2003.
- 38 Rozhodnutie ES pre ľudské práva Görgülü vs Nemecko č. 74969/01 z 26. 2. 2004.
- 39 Rozhodnutie ES pre ľudské práva Sahin vs. Nemecko č. 30943/96 zo dňa 8. 7. 2003.
- 40 Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 4/02 zo dňa 9. 7. 2003.
- 41 Uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 257/10 zo dňa 25. 2. 2010.
- 42 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS. 347/06 zo dňa 11. 1. 2007.
- 43 Uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo105/2010 zo dňa 4. 11. 2008.
- 44 Vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj vez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určení a zapretie rodičovstva, o osvojitelnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhl.
- 45 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 616/2011 zo dňa 6. 4. 2011.
- 46 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 707/04 zo dňa 16. 2. 2006.
- 47 Pavelková, B. – Kubíčková, G. – Čecotová, V.: **Zákon o rodine. Komentár s judikatúrou.** Šamorín: Heuréka, 2005, s. 63.

48 Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

49 Maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Názor maloletého dieťaťa sa zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za jeho výchovu maloletého dieťaťa.

50 Uznesenia ÚS ČR
sp. zn. III. ÚS 707/04
zo dňa 16. 2. 2006,
IV. ÚS 288/04
zo dňa 10. 5. 2006
a I. ÚS 3082/10
zo dňa 17. 3. 2011.

51 Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

52 Uznesenia ÚS ČR
sp. zn. II. ÚS 1818/07
zo dňa 1. 11. 2007
a III. ÚS 2150/07
zo dňa 28. 5. 2008.

53 Rozsudok KS v Prešove
sp. zn. 2CoP 11/2009
zo dňa 13. 5. 2009.

alebo sa dohodli rodičia) môže pôsobiť na maloleté dieťa traumatizujúcu alebo je vhodnejšia úprava styku v inom rozsahu a forme za účelom vybudovania lepšieho vzťahu rodiča a maloletého dieťaťa?

Nemenej dôležitým bude v konaní zistenie názoru maloletého dieťaťa, poukazom na § 100 ods. 3 OSP,⁴⁸ § 43 ods. 1 ZoR.⁴⁹ Názoru maloletého dieťaťa, ktoré je s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť schopné ho vyjadriť, súd bude venovať značnú pozornosť, avšak v konečnom dôsledku je v jeho dispozícii korigovať predstavy a vyjadrené názory maloletého dieťaťa o tom, čo je pre neho vhodné a čo nie.⁵⁰ Uvedený záver vyplýva z toho, že výpoveď maloletého dieťaťa súdy nehodnotia izolovane, ale v súlade s § 132 OSP⁵¹ v spojitosti s ostatnými dôkazmi (predovšetkým so znaleckým posudkom). Zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku (dokonca ani z Dohovoru o právach dieťaťa) nemožno vyvodiť, že by bol názor maloletého dieťaťa zaväzujúci s nemožnosťou odchylenia sa od neho. Opačný záver by vo svojich dôsledkoch znamenal nadbytočnosť konania pred súdom.⁵² Rovnako súdy vo svojich rozhodnutiach konštatovali, že dieťaťom preferovaný rodič zdôrazňuje význam vyjadrenia dieťaťa, tým však dieťa zaťažuje rozhodovaním, ktoré neprislúcha jeho veku.⁵³

Poslaním súdov v týchto prípadoch (za situácie, ak súd nezačal konanie *ex officio*) je selektovať návrhy dôvodné s návrhmi podávanými zo strany rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti ako určitá forma pomsty, prípadne ako dozvuk konfliktu medzi nimi prostredníctvom najcitlivejšej oblasti, do akej možno v živote rodiča zasiahnuť sledujúc vlastné záujmy.⁵⁴ Z konštantnej judikatúry vyplýva, že konflikty medzi otcom a matkou a obava jedného z nich, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti v styku maloletého dieťaťa s druhým rodičom nemôžu byť riešené formou zákazu styku druhého rodiča s maloletým dieťaťom.⁵⁵ Hostilné vzťahy medzi rodičmi sami o sebe nie sú dôvodom na takéto závažné zásahy do rodinného života. Význam vzťahu medzi nimi však týmto nie je popieraný.⁵⁶ Vo všeobecnosti síce platí, že dieťa potrebuje k optimálnemu vývoju otca aj matku. V prípade, že ide o rodičov pôsobiacich proti sebe s protichodnými výchovnými postojmi, ktorí týmto vystavujú maloleté dieťa prehlbovaniu vnútorného konfliktu, je zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom odôvodnený. Vzhľadom na to, že je tým vytvorený dôvodný predpoklad ohrozenia psychického zdravia maloletého dieťaťa.⁵⁷ Podľa okolností prípadu môže komplikovaný stav v prejednávanej veci, ktorý so sebou prináša animozita medzi rodičmi viesť k nielen ku krajnému riešeniu, a to zákazu styku, ale aj k jeho obmedzeniu s potenciálom jeho rozvoja v budúcnosti.⁵⁸ Možno iba prisvedčiť názoru, že je na rodičovi, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti a, samozrejme, je to aj v záujme maloletého dieťaťa, aby sa aj cez svoj negatívny postoj k druhému rodičovi umožnilo postupné vytváranie citových väzieb medzi nimi. Je na zodpovednosti oboch rodičov, aby aj za pomoci na to príslušných orgánov našli spôsob, ktorý bude čo možno najmenej zaťažovať maloleté dieťa bez toho, aby muselo dôjsť k eliminácii práva maloletého na styk s oboma rodičmi.⁵⁹ V žiadnom prípade však nie je namieste vystaviť maloleté dieťa akejkoľvek stresovej situácii. Vzhľadom na dotvorenie osobnostnej štruktúry maloletého dieťaťa rodič, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti si musí uvedomiť, že pokiaľ to záujem maloletého dieťaťa nevyklučuje, aj výchovný vplyv druhého rodiča je pre neho potrebný a žiaduci.

Záver

Rozhodnutie súdu o obmedzení, resp. zákaze styku rodiča s maloletým dieťaťom sa musí opierať o dostatočné skutkové zistenia, pretože ide o vážny a špecifický zásah do výkonu rodičovských práv a povinností. Vzťah medzi rodičovským právom podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa a osobný kontakt s ním nemožno chápať izolovane a autoritatívne si ho vynucovať bez toho, aby bol rešpektovaný a uprednostňovaný záujem maloletého.⁶⁰ Takéto rozhodnutie (či už súd návrhu vyhovie alebo ho zamietne, ak nejde o konanie *ex officio*) nemožno brať na ľahkú váhu, pretože bez pochyb môže mať nepriaznivý vplyv na ďalší vývoj maloletého dieťaťa.

Rodič, ktorému bol styk s maloletým dieťaťom zakázaný, prípadne obmedzený v prípade ak nezostane pasívnym a vyvinie snahu po svojej náprave, môže tak nepriaznivé rozhodnutie vo svojom prospech a v konečnom dôsledku možno aj v prospech maloletého zvrátiť a dosiahnuť

styk s maloletým dieťaťom, resp. jeho rozšírenie, nakoľko súd v zmysle § 26 ZoR môže zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností, ak sa zmenia pomery. ■

Zoznam použitej literatúry

1. Eliáš, J. a kol.: **Zákon o rodině. Komentář.** Praha : Orbis, 1970
2. Holub, M.: **Zákon o rodině a předpisy související.** Praha : Orbis, 1977
3. Hrušáková, M. – Králíčková, Z.: **České rodinné právo.** Brno : Doplněk, 2001
4. Hrušáková, M. a kol.: **Zákon o rodině. Komentář.** Praha : C. H. BECK, 2009
5. Králík, M.: **Úprava styku s nezletilým dítětem.** In: Právní rádce, 1999, č. 5
6. Lazar, J. a kol.: **Občianske právo hmotné 1.** Bratislava : IURA EDITION, 2006
7. Macháčková, L.: **Princip rovnosti a ochrana dítěte ve vztazích mezi rodiči a dětmi.** In: Právní fórum, 2005, č. 3
8. Pavelková, B.: **Zákon o rodině. Komentář.** Praha : C. H. BECK, 2011
9. Pavelková, B. – Kubíčková, G. – Čechotová, V.: **Zákon o rodině. Komentář s judikaturou.** Šamorín : Heuréka, 2005
10. Průchova, B – Novák, T.: **Omezený styk dítěte s rodiči.** In: Právo a rodina, 2003, č. 4
11. Svodoba J.: **Zákon o rodině.** Žilina : Informačné centrum podnikateľov, s. r. o., 1996
12. Svoboda, J. – Ficová, S.: **Zákon o rodině. Komentář judikatura, súvisiace predpisy a vzory právnych podaní.** Bratislava : EUROUNION, 2005

Judikatura

1. Rozsudok KS v Prešove sp. zn. 5CoP 34/2008 zo dňa 4. 11. 2008
2. Rozsudok KS v Prešove sp. zn. 2CoP 11/2009 zo dňa 13. 5. 2009
3. Rozhodnutie NS ČR sp. zn. Cz 413/54 zo dňa 24. 9. 1954
4. Rozhodnutie NS ČR sp. zn. Prz 32/65 zo dňa 1. 7. 1965
5. Rozhodnutie NS ČR sp. zn. 5 Cz 57/67 zo dňa 30. 5. 1967
6. Stanovisko NS Československej republiky sp. zn. Cpj 228/81 zo dňa 10. 5. 1981
7. Uznesenie NS SR sp. zn. 2 Cdo 104/2010, 2 Cdo105/2010 zo dňa 30. 6. 2010
8. Uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 257/10 zo dňa 25. 2. 2010
9. Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 4/02 zo dňa 9. 7. 2003
10. Nález ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 26/05 zo dňa 6. 7. 2006
11. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 365/03 zo dňa 27. 3. 2005
12. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 338/05 zo dňa 21. 6. 2005
13. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 707/04 zo dňa 16. 2. 2006
14. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 288/04 zo dňa 10. 5. 2006
15. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 632/06 zo dňa 4. 12. 2006
16. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS. 347/06 zo dňa 11. 1. 2007
17. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 486/05 zo dňa 24. 1. 2007
18. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 1818/07 zo dňa 1. 11. 2007
19. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 2150/07 zo dňa 28. 5. 2008
20. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 1507/08 zo dňa 4. 9. 2008
21. Uznesenie ÚS ČR III. ÚS 2620/08 zo dňa 11. 12. 2008
22. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 1705/09 zo dňa 7. 10. 2009
23. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 1852/07 zo dňa 4. 3. 2010
24. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 3082/10 zo dňa 17. 3. 2011
25. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 616/2011 zo dňa 6. 4. 2011
26. Uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 746/11 zo dňa 12. 5. 2011
27. Nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 1206/09 zo dňa 23. 2. 2010
28. Nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 554/04 zo dňa 11. 5. 2011
29. Rozhodnutie ES pre ľudské práva Scozzari Giuntia vs. Taliansko č. 39221/98, 41963/98 zo dňa 26. 5. 1994
30. Rozhodnutie ES pre ľudské práva dvora Kroon vs. Holandsko č. 18535/91 zo dňa 27. 10. 1994
31. Rozhodnutie ES pre ľudské práva Bronda vs. Taliansko č. 22430/93 zo dňa 9. 6. 1998
32. Rozhodnutie ES pre ľudské práva dvora Ignaccolo-Zenide vs. Rumunsku č. 31679/96 zo dňa 25. 1. 2000
33. Rozhodnutie ES pre ľudské práva dvora Nuutinen vs. Fínsku č. 32842/96 zo dňa 27. 6. 2000
34. Rozhodnutie ES pre ľudské práva dvora Elsholz vs. Nemecko č. 25735/94 zo dňa 13. 7. 2000
35. Rozhodnutie ES pre ľudské práva Sahin vs. Nemecko č. 30943/96 zo dňa 8. 7. 2003

54 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 338/05 zo dňa 21. 6. 2005.

55 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 251/05 zo dňa 21. 6. 2005.

56 Rozhodnutie NS ČR sp. zn. 5 Cz 57/67 zo dňa 30. 5. 1967.

57 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 365/03 zo dňa 27. 3. 2005.

58 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 486/05 zo dňa 24. 1. 2007.

59 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 1507/08 zo dňa 4. 9. 2008.

60 Uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 1852/07 zo dňa 4. 3. 2010.

36. Rozhodnutie ES pre ľudské práva *Görgülü vs Nemecko* č. 74969/01 zo dňa 26. 2. 2004
37. Rozhodnutie ES pre ľudské práva *Keegan vs. Írsko* č. 16969/90 zo dňa 26. 5. 2004

Elektronické zdroje

<http://www.najpravo.sk/rady-a-vzory/vzory-rozhodnuti-sudu/rozsudky/z/zakaz-styku-dietata-s-rodicom-vzor.html>

RESUMÉ**Obmedzenie a zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom**

Dôsledná starostlivosť o výchovu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa je súčasťou rodičovských práv a povinností, ktoré v prípade, že je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti jedného rodiča, druhý rodič vykonáva v rámci úpravy styku s ním. Ak je to však potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd styk rodiča s maloletým dieťaťom obmedzí, dokonca ho aj zakáže. Vzhľadom na závažnosť dôsledkov, ktoré uvedené opatrenie so sebou prináša, je nutné k nemu pristupovať až po dôslednom zadovážení si podkladov pre rozhodnutie odrážajúcich objektívny stav v rodine.

SUMMARY**Restrictions and a Ban on the Contact between a Parent and a Minor Child**

Consistent care for the upbringing, healthy development and proper well-being of a minor child is an integral part of parental rights and responsibilities; if sole custody is awarded to one parent, the above-mentioned rights and responsibilities shall be exercised by the non-custodial parent within the scheme of visitation rights and contact plan. However, the competent court shall impose restrictions or even a ban on the contact between the non-custodial parent and the child if such arrangement is in the best interest of the child. Having regard to severe consequences of this measure, restrictions or a ban may be imposed only after a careful review and consideration of all available documents relevant for the decision in this matter, which give an objective view of the family situation.

ZUSAMENFASSUNG**Einschränkungen und das Verbot des Umgangs eines Elternteils mit dem minderjährigen Kind**

Gründliche Sorge für ein minderjähriges Kind, seine Erziehung und seine ganzheitliche Entwicklung gehört zu den elterlichen Rechten und Pflichten, die dann, wenn das Sorgerecht für das minderjährige Kind nur einem Elternteil persönlich übertragen wird, von dem anderen Elternteil im Rahmen der Regelung seines Umgangs- und Besuchsrechtes ausgeübt werden. Nur bei der Gefährdung des Kindeswohles wird der Umgang eines Elternteils mit dem minderjährigen Kind eingeschränkt oder sogar verboten. In Bezug auf die schwerwiegenden Folgen der angeführten Maßnahme ist es erforderlich, diese erst nach einer gründlichen Einholung von Beweisgründen für diese Entscheidung unter Berücksichtigung des objektiven Zustandes in der Familie, zu ergreifen.

Revízne postupy vo verejnom obstarávaní

JUDr. Dušan Hrnčiar

Verejné obstarávanie je pojem, s ktorým sa dennodenne stretávajú nielen právnici pri svojej práci, ale tiež verejnosť v súvislosti s pozitívnym či negatívnym prezentovaním prebiehajúcich verejných obstarávaní novinármi. Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon“) síce obsahuje legálnu definíciu verejného obstarávania (§ 2 Zákona), avšak táto nevystihuje účel verejného obstarávania.

Úvod

Verejným obstarávaním sa označuje zákonný postup na zadávanie zákaziek na dodanie tovarov, služieb, stavebných prác, koncesia a súťaž návrhov. Pri verejnom obstarávaní sa uplatňuje princíp priehľadnosti, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie uchádzačov a záujemcov, hospodárskej súťaže pri dodržiavaní zásad hospodárnosti pri vynakladaní finančných prostried-

JUDr. Dušan Hrnčiar absolvoval Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave v roku 2002. Rigoróznú skúšku absolvoval v roku 2005 taktiež na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Od roku 2006 je externým doktorandom na katedre správneho a environmentálneho práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V advokácii pôsobí od roku 2004, advokátsku skúšku zložil v roku 2006 a od uvedeného roku pôsobí ako advokát.

kov,¹ pričom zmyslom verejného obstarávania je dodržiavania uvedených princípov.

Verejné obstarávanie ako každú činnosť reálne vykonávajú určení pracovníci subjektu realizujúceho verejné obstarávanie, teda nie je možné vylúčiť pochybenia v jeho procese. Z uvedeného dôvodu boli vytvorené právne prostriedky, prostredníctvom ktorých môžu byť dôsledky možného pochybenia odstránené. V oblasti verejného obstarávania ide o prostriedky, ktoré sa súhrne nazývajú revízne postupy, medzi ktoré patrí žiadosť o nápravu a vykonávanie dohľadu nad verejným obstarávaním Úradom pre verejné obstarávanie zahŕňajúceho najmä konanie o námietkach, vykonávanie kontroly a ukladanie sankcií. V súčasnej dobe žiaľ pomerne často masovokomunikačné prostriedky informujú

¹ <http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CategoryId=21&etype=2&eventid=450>

verejnosť o závažných pochybeniach vo významných verejných obstarávaníach a o uplatnení revíznych postupov na odstránenie vzniknutých pochybení a ich následkov.

Účelom predkladaného príspevku nie je podrobný rozbor jednotlivých revíznych postupov vo verejnom obstarávaní, ale poukázanie na problematiku dvoch čiastkových problémov právnej úpravy revíznych postupov a predloženie prípadných návrhov *de lege ferenda*. Prvou čiastkovou problematikou je rozdielnosť a nevyváženosť súčasnej právnej úpravy plynutia lehôt na uplatnenie dvoch revíznych postupov, ktoré môže uplatniť v závislosti od druhu verejného obstarávania samotný uchádzač, záujemca, účastník (ďalej len „uchádzač“) a v určitých prípadoch aj iná osoba, a to žiadosti o nápravu a námietok. Druhou čiastkovou problematikou je poukázanie na neefektívnosť súčasnej úpravy žiadosti o nápravu.

I. Lehota na podanie žiadosti o nápravu versus lehota na podanie námietok

Právnu úpravu lehoty na podanie žiadosti o nápravu voči rozhodnutiu či inému úkonu verejného obstarávateľa respektíve obstarávateľa (ďalej len „obstarávateľ“) obsahuje § 136 ods. 3 Zákona. V zmysle uvedeného ustanovenia je lehota na podanie žiadosti o nápravu 10 dní, pričom v závislosti od žiadosťou o nápravu vytykáneho nedostatku verejného obstarávania predmetná právna úprava obsahuje aj vymedzenie právnej skutočnosti určujúcej začatie plynutia uvedenej lehoty. Právna úprava výslovne určuje, že žiadosť o nápravu musí byť do uplynutia uvedenej lehoty doručená obstarávateľovi.

§ 138 ods. 5 Zákona obsahuje právnu úpravu lehoty na podanie námietok, ktorá je obdobne ako v prípade žiadosti o nápravu 10 dní, pričom obdobne právna úprava obsahuje vymedzenie právnej skutočnosti rozhodujúcej pre začatie plynutia lehoty, osobitne podľa povahy námietkami vytykáneho nedostatku rozhodnutia či iného úkonu obstarávateľa. Obdobne ako v prípade žiadosti o nápravu, uchádzačom podané námietky musia byť do uplynutia lehoty na podanie námietok doručené obstarávateľovi, avšak zároveň Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „Úrad“).

Na prvý pohľad sa môže zdať, že právna úprava plynutia lehoty na podanie žiadosti o nápravu a lehoty na podanie námietok je identická a vyvážená a teda súčasný stav je vyhovujúci. Skutočný stav je však odlišný.

V prípade žiadosti o nápravu sa v zmysle právnej úpravy bezpodmienečne vyžaduje, aby uchádzač doručil žiadosť o nápravu obstarávateľovi najneskôr do uplynutia zákonnej lehoty pre podanie žiadosti o nápravu. Právna úprava nepripúšťa žiadnu výnimku z uvedenej požiadavky a taktiež nepripúšťa žiadnu fikciu splnenia uvedenej požiadavky. Pokiaľ uchádzač chce účinne napadnúť konanie obstarávateľa žiadosťou o nápravu, bezpodmienečne musí žiadosť o nápravu doručiť obstarávateľovi najneskôr v posledný deň uvedenej lehoty. V prípade konania o námietkach sa taktiež vyžaduje doručenie námietok obstarávateľovi a Úradu do uplynutia zákonnej lehoty na podanie námietok. Právna úprava konania o námietkach však uznáva námietky podané uchádzačom prostredníctvom poštovej prepravy za včas doručené obstarávateľovi a Úradu aj v prípade, ak boli odovzdané na poštovú prepravu najneskôr v posledný deň lehoty na podanie námietok (§ 144 ods. 2 Zákona).

V súvislosti s vyššie uvedeným sa vynára otázka, či sa na plynutie lehoty na podanie žiadosti o nápravu a lehoty na podanie námietok nevzťahuje všeobecná úprava plynutia lehôt obsiahnutá v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Jednoznačnú odpoveď nachádzame priamo v § 153 Zákona, ktorý vylučuje aplikáciu všeobecných predpisov o správnom konaní na konanie o žiadosti o nápravu ako aj na konanie o námietkach.

Vyššie uvedené zistenia jednoznačne potvrdzujú odlišnosť právnej úpravy včasného doručenia žiadosti o nápravu a námietok podaných uchádzačom proti rozhodnutiu či inému úkonu obstarávateľa. Právna úprava vzťahujúca sa na konanie o námietkach zodpovedá vo všeobecnosti akceptovanému procesnému princípu, v zmysle ktorého sa podanie považuje za včas podané (doručené) ak je v posledný deň lehoty podané na poštovú prepravu. V prípade žiadosti o nápravu je však uvedený procesný princíp ignorovaný a vylúčený. Uvedený stav zásadným spôsobom sťažuje postavenie uchádzača, ktorý chce využiť podanie žiadosti o nápravu proti rozhodnutiu či inému úkonu obstarávateľa, obzvlášť v prípade, ak sídlo uchádzača a sídlo obstarávateľa sa nachádzajú v iných mestách. V takomto prípade je uchádzač spravidla prinútený za účelom podania žiadosti o nápravu osobne vycestovať do mesta, v ktorom sídli obstarávateľ, respektíve zabezpečiť osobné doručenie žiadosti o nápravu, čo má za následok vynaloženie zvýšených nákladov. Uchádzač sa totiž nemôže spoľahnúť na poštovú prepravu najmä pokiaľ žiadosť o nápravu podáva v druhej polovici lehoty na jej podanie. V prípade využitia poštovej prepravy môže totiž dôjsť k oneskorenému doručeniu žiadosti o nápravu obstarávateľovi z dôvodov na strane poštového podniku, ktoré samotný uchádzač nemôže ovplyvniť, avšak následky tým spôsobené musí znášať. Žiadosť o nápravu bude totiž zamietnutá z dôvodu neskorého doručenia a súčasne zanikne právo uchádzača podať námietky, teda následky oneskoreného

doručenia z dôvodov na strane poštového podniku sú mimoriadne významné na uplatnenie práv uchádzača.

Vzhľadom na vyššie uvedené som toho názoru, že súčasný stav právnej úpravy uplynutia lehoty na podanie žiadosti o nápravu v neprospech uchádzača je nevyhovujúci a prispieva k negatívnemu vnímaniu procesu verejného obstarávania verejnosťou. Domnievam sa, že neexistuje žiadny dôvod na neuplatnenie procesného princípu, v zmysle ktorého sa podanie považuje za včas podané (doručené), ak je v posledný deň lehoty podané na poštovú prepravu, aj pre konanie o žiadosť o nápravu. Súčasný stav totiž zásadným spôsobom znevýhodňuje uchádzača voči obstarávateľovi obzvlášť v prípade, ak ich sídla sa nachádzajú v rôznych mesiacoch. Pokiaľ uchádzač pošle žiadosť o nápravu obstarávateľovi poštovou prepravou, nemôže mať istotu, že jeho podanie bude doručené obstarávateľovi včas a to aj v prípade, ak podanie bude odovzdané na poštovú prepravu včas. Ak sa chce uchádzač vyhnúť neistote o včasnom doručení žiadosti o nápravu obstarávateľovi, je prinútený použiť iné spôsoby doručenia, ktoré sú samozrejme spojené s vynaložením vyšších nákladov. Predpokladám, že uvedený stav je len dôsledkom legislatívnej nedôslednosti zákonodarcu a nie jeho úmyslom, pričom súčasný nevyhovujúci stav je možné odstrániť doplnením právnej úpravy žiadosti o nápravu ustanovením obdobným § 144 ods. 2 Zákona.

II. Neúčelnosť a neefektívnosť súčasného stavu úpravy žiadosti o nápravu

V procese verejného obstarávania je využívaný osobitný dvojstupňový systém nápravy pochybení obstarávateľa. V prvom stupni namietané pochybenie obstarávateľa preskúmava samotný obstarávateľ na základe uchádzačom podanej žiadosti o nápravu, v druhom stupni postup obstarávateľa preskúmava na základe uchádzačom podaných námietok Úrad. Na preskúmanie uchádzačom namietaných pochybení obstarávateľa v procese verejného obstarávania nie je teda vytvorený žiadny osobitný systém orgánov, namietané pochybenia preskúmava samotný obstarávateľ a následne Úrad.

Zverenie prvotného preskúmania uchádzačom namietaných pochybení vo verejnom obstarávaní samotnému uchádzačovi nie je náhodné. Uvedeným postupom má obstarávateľ možnosť sám preskúmať namietané pochybenia v jeho konaní a v prípade uznania dôvodnosti uchádzačom namietaných pochybení má obstarávateľ možnosť vzniknutý stav odstrániť. Účelom uvedeného postupu je taktiež snaha o zníženie zaťaženia Úradu konaniami o námietkach, ktoré môžu vyriešiť samotní obstarávatelia v konaniach o žiadosti o nápravu.

Z hľadiska teórie je vyššie uvedený systém preskúmania uchádzačom namietaných pochybení obstarávateľa vhodne nastavený a vyhovujúci. Každodenná aplikačná prax je žiaľ iná. Vo väčšine podaných žiadostí o nápravu obstarávateľa tieto zamietajú ako nedôvodné vzhľadom na nezistenie žiadneho pochybenia obstarávateľa. Samozrejme, množstvo podaných žiadostí o nápravu je nedôvodných, avšak v mnohých prípadoch je pochybenie obstarávateľa vytýkané žiadosťou o nápravu zjavné a neskôr ich Úrad v konaní o námietkach zistí a potvrdí. Uvedený stav je teda v rozpore s vyššie uvedeným a dôvody, ktoré ho spôsobujú je viacero. Jedným z hlavných je však pravdepodobne odmietanie obstarávateľa uznať si vlastné pochybenie, respektíve odmietanie konkrétneho pracovníka obstarávateľa uznať si, že pri svojej práci pochybil. Ďalším z dôvodov je zrejme aj skutočnosť, že obstarávateľ nenesie žiadnu zodpovednosť za svoje pochybenie vo verejnom obstarávaní v prípade, ak Úrad v konaní o námietkach v predmetnej veci zistí jeho pochybenie. Obdobne obstarávateľ nenesie žiadnu zodpovednosť za zamietnutie žiadosti o nápravu ako nedôvodnej v prípade, ak následným námietkam v predmetnej veci vyhovie Úrad. Dôvodom môže byť tiež predpoklad obstarávateľa, že nie každý uchádzač bude ochotný zaplatiť kauciu spojenú s podaním námietok (najmä v prípade významnejších obstarávaní ide o vysoké sumy), a teda po zamietnutí žiadosti o nápravu uchádzač z ekonomických dôvodov rezignuje na uplatňovanie jeho práv prostredníctvom námietok.

Vzhľadom na uvedené je zjavné, že napriek dobrému úmyslu zákonodarcu (možnosť pre obstarávateľa, aby sám odstránil nevyhovujúci stav spôsobený jeho pochybením), aplikačná prax je iná a nezodpovedá úmyslu zákonodarcu. Uchádzač je v drvivej väčšine prípadov donú-

tený podávať námietky (a to aj v prípade zjavného pochybenia obstarávateľa) a podanie žiadosti o nápravu sa v praxi považuje len za akúsi „povinnú jazdu“ pred podaním námietok. Takýto stav je však nevyhovujúci a vyžaduje si zmenu, ktorá vyššie uvedené dôsledky úplne alebo aspoň čiastočne odstráni. Žiadosť o nápravu je totiž v súčasnosti vo väčšine prípadov neefektívnym prostriedkom na odstránenie pochybení obstarávateľa vo verejnom obstarávaní.

Podľa môjho názoru mimoriadne účinným prostriedkom na odstránenie súčasného stavu je zavedenie aspoň čiastočnej zodpovednosti obstarávateľa v prípade, ak Úrad vyhovie námietkam vo veci, v ktorej obstarávateľ zamietol žiadosť o nápravu ako nedôvodnú. Išlo by teda o zavedenie akejsi zodpovednosti obstarávateľa za nesprávne vybavenie žiadosti o nápravu. Obstarávateľ by bol napríklad povinný v takomto prípade nahradiť uchádzačovi náklady spojené s konaním o námietkach na Úrade. Obstarávateľ by tiež mohol byť povinný uhradiť štátu trovy konania na Úrade, ktoré by boli určené paušálnou sumou. Do úvahy prichádzajú aj iné opatrenia, v každom prípade však musia byť spojené s následným uplatňovaním zodpovednosti obstarávateľa voči konkrétnemu pracovníkovi obstarávateľa, ktorý v danej veci rozhodoval o podanej žiadosti o nápravu. Pokiaľ totiž obstarávateľ nebude vyvodzovať zodpovednosť za povinnosť uhradiť náhradu nákladov vynaložených v konaní o námietkach uchádzačom či náhradu trov voči konkrétnemu svojmu pracovníkovi, nedôjde k zmene a žiadosť o nápravu zostane neefektívnym revíznym prostriedkom v procese verejného obstarávania. Konkrétny pracovník obstarávateľa si totižto musí byť vedomý „bremena“ zodpovednosti za jeho rozhodnutie a následnej povinnosti zodpovedať sa obstarávateľovi za pochybenie pri vybavení žiadosti o nápravu, vrátane znášania finančného postihu.

Samozrejme, že tieto zmeny automaticky nezabránia zamietaniu podaných žiadostí o nápravu ako bezdôvodných aj v prípade zjavného pochybenia obstarávateľa v každom prípade, určite však aspoň čiastočne zlepšia súčasný nevyhovujúci stav. Každý subjekt pod tlakom zodpovednosti za svoje konanie a s tým súvisiacej povinnosti odstrániť dôsledky jeho pochybení, spravidla koná dôslednejšie a nedopúšťa sa pochybení tak často, ako keď koná bez „záťaže“ zodpovednosti za svoje konanie. V dôsledku zavedenia navrhovaných zmien možno teda predpokladať úbytok prípadov, v ktorých bude žiadosť o nápravu zamietnutá ako bezdôvodná aj v prípade zjavného pochybenia obstarávateľa a tým aj pokles celkového počtu konaní o námietkach vedených na Úrade.

Záver

Súčasná právna úprava uplynutia lehoty na podanie žiadosti o nápravu je nevhodná a znevýhodňujúca uchádzača v porovnaní s právnou úpravou uplynutia lehoty na podanie námietok. Z uvedeného dôvodu je vhodné vykonať legislatívnu zmenu tak, aby uplynutie oboch lehôt bolo upravené rovnocenne a aby platili v oboch prípadoch rovnaké pravidlá uplynutia lehôt.

V súčasnosti je podanie žiadosti o nápravu len akousi „povinnou jazdou“ pred konaním o námietkach, pretože obstarávateľ v drvivej väčšine prípadov zamietá podané žiadosti o nápravu a to aj v prípade zjavného pochybenia obstarávateľa v procese verejného obstarávania. Obstarávateľovi totiž nehrozí v podstate žiaden postih za nesprávne vybavenie žiadosti o nápravu. Na odstránenie takéhoto nevhodného stavu by bolo dobré zaviesť do procesu verejného obstarávania nové inštitúty, ktoré budú nútiť a súčasne motivovať obstarávateľa dôslednejšie posudzovať podané žiadosti o nápravu a v prípade nesprávneho vybavenia žiadosti o nápravu budú zaťažovať obstarávateľa zodpovednostnou povinnosťou, ako napríklad povinnosťou nahradiť uchádzačovi náklady vynaložené na konanie o námietkach respektíve nahradiť štátu trovy vzniknuté vedením konania o námietkach. ■

RESUMÉ

Revízne postupy vo verejnom obstarávaní

Verejné obstarávanie je pojem, s ktorým sa dennodenne stretávajú nielen právnici pri svojej práci, ale taktiež verejnosť v súvislosti s pozitívnym či negatívnym prezentovaním prebiehajúc-

cich verejných obstarávaní novinármi. Právna úprava verejného obstarávania je komplikovaná a pomerne rozsiahla, napriek tomu niektoré čiastkové otázky sú upravené nedostatočne alebo nevhodne. Uvedené platí aj v prípade právnej úpravy uplynutia lehoty na podanie žiadosti o nápravu v porovnaní s úpravou uplynutia lehoty na podanie námietok. Aplikčná prax poukazuje taktiež na neefektívnosť súčasnej úpravy žiadosti o nápravu vzhľadom na absenciu zodpovednostného mechanizmu voči verejnému obstarávateľovi, respektíve obstarávateľovi v prípade nesprávneho vybavenia žiadosti o nápravu. Predkladaný príspevok sa zaoberá uvedenými problematickými otázkami vrátane návrhov *de lege ferenda*.

SUMMARY

Review Procedures Concerning Public Procurement

The concept of public procurement is a concept on a daily basis encountered not only by lawyers within the framework of their professional activities, but also by the general public in connection with the positive or negative presentation of pending procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts by the media. Public procurement laws are rather complicated and extensive, despite that some partial issues are not governed and regulated sufficiently or properly. This is also the case of the expiry of time limits applicable to the filing of applications for redress, when compared to the expiry of time limits applicable to the filing of objections. The application practice has also indicated that current regulation of time limits, which apply to the filing of applications for redress, is not efficient due to the absence of the mechanism of responsibility to the public contracting authority, or to the contracting authority in the case of improper handling of the application for redress. The article deals with the above-mentioned issues, including proposals *de lege ferenda*.

ZUSAMENFASSUNG

Revisionsvorgänge bei öffentlicher Besorgung und Vergabe

Die öffentliche Besorgung ist ein Begriff, mit dem tattächlich nicht nur Juristen bei ihrer Arbeit, sondern auch die Öffentlichkeit in Zusammenhang mit einer positiven oder negativen Darstellung von verlaufenden öffentlichen Vergaben durch Journalisten konfrontiert wird. Die Rechtsregelung der öffentlichen Besorgung ist kompliziert und ziemlich umfangreich, trotzdem sind einige partielle Fragen nur ungenügend oder unzutreffend geregelt. Es ist dem so auch bei der Vorbereitung der Rechtsregelung für den Fall des Ablaufs der Frist zur Stellung des Antrages auf die Heilung gegenüber der Regelung des Ablaufes der Frist zur Erhebung von Einwendungen. Aus der Anwendungspraxis ergibt sich überdies, dass die derzeitige Regelung des Antrags auf die Heilung nicht effektiv ist, weil ein maßgebliches Mechanismus gegenüber dem öffentlichen Besorger, bzw. dem Besorger dann absentiert, wenn der Antrag auf die Heilung nicht richtig erledigt wurde. Der unterbreitete Beitrag befasst sich mit den angeführten problematischen Fragen nebst den *de lege ferenda* Anträgen.

Ad: Zmluva účinná po zverejnení...

JUDr. Peter Čabák

Autor reaguje na článok JUDr. Milana Hodása uverejnený v Bulletin slovenskej advokácie č. 9/2011 s názvom „Zmluva účinná po zverejnení...“. Vo svojom príspevku poukazuje aj na iný pohľad aplikačnej praxe súvisiaci so zverejňovaním povinných zmlúv, najmä na prípad nezverejnenej časti zmluvy.

Ničotný akt

JUDr. M. Hodás sa vo svojom príspevku venuje praktickému problému týkajúceho sa omylom nezverejnenej časti zmluvy.

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) v § 47a ods. 4 stanovuje, že **ak sa do troch mesiacov od uzavretia zmluvy** alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, **zmluva nezverejnila, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo**. Z pohľadu teórie práva sa takýto akt považuje za akt ničotný (*non negotium, paakt*).

Stotožňujem sa s názorom JUDr. M. Hodása, ktorý uvádza, že sankciou nezverejnenia zmluvy je jeho neexistencia a nie absolútna neplatnosť, avšak z právno-teoretického hľadiska je takéto delenie zbytočné a množia sa názory, podľa ktorých sú rozdiely medzi týmito inštitútmi len umelo konštruované.

Ako uvádza napríklad aj prof. Peter Vojčík, od právnych úkonov neplatných je potrebné teoreticky rozlišovať právne úkony zdanlivé – ničotné (*non negotium*). Zdanlivými právnymi úkonmi sú také prejavy vôle, ktoré vôbec nemajú náležitosti právnych úkonov, ktorým chýba niektorý z pojmových znakov právneho úkonu, má základné vady. Ide teda

o konanie, ktoré je síce právnemu úkonu podobné, ale budí zdanie, že ide o právny úkon. OZ pojem zdanlivý právny úkon výslovne neupravuje, ale prax takéto úkony považuje za absolútne neplatné.¹ Takýto názor potvrdzuje aj česká odborná literatúra, napr.: „*Podmínkou platnosti aktu ovšem je, že právní akt jako takový skutečně vznikl, t. j. že má příslušné specifické náležitosti právního aktu (jinak nejde o akt právní, ale o akt z právního hlediska nicotný – paakt)*“²

V článku sa JUDr. M. Hodás zaoberá praktickým problémom, ktorým je nezverejnenie napríklad niektorej prílohy zmluvy, na ktorú zmluva výslovne odkazuje. V tomto prípade dospel k záveru, že účinnosť nadobudnú len tie ustanovenia zmluvy, ktoré boli zverejnené, a to za predpokladu, že budú spĺňať požiadavky na platný úkon, t. j. budú obsahovať podstatné náležitosti zmluvy. Vo svojom príspevku ďalej uvádza, že k uzatvoreniu nezverejnených častí zmluvy došlo, ale zatiaľ nenadobudli účinnosť, pričom túto účinnosť môžu nadobudnúť dodatočným zverejnením. Čiže dochádza len k rozdeleniu účinnosti zmluvy.

JUDr. Peter Čabák

je absolventom Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (2009).

V roku 2008 absolvoval študijný pobyt zameraný na medzinárodné právo súkromné na Medzinárodnom súdnom dvore v Haagu (The Hague Academy of International Law). Od roku 2009 pôsobí ako advokátsky koncipient v advokátskej kancelárii Vojčík & Partners, s. r. o. a zároveň aj ako externý doktorand na Právnickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

1 Vojčík P. – **Občianske právo hmotné I**, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 2006, s. 75

2 Boguszak J., Čapek J., Gerloch A. – **Teorie práva**, Eurolex Bohemia, Praha 2001, s. 232

V zmluvách, ktoré odkazujú na svoje prílohy je vo väčšine prípadov uvedené, že sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Čo v prípade, ak nedôjde k zverejneniu takejto prílohy? Zverejnená časť zmluvy môže obsahovať všetky podstatné podľa príslušnej právnej normy, avšak pre jednu zmluvnú stranu môže práve príloha obsahovať také dojednania, ktoré ona považuje za podstatné a ak by nemali byť účinné, určite by takýto vzťah neuzavrela. Nastane situácia delenej účinnosti, ako uvádza JUDr. M. Hodás, alebo sa bude na takúto zmluvu vrátane prílohy prihliadať ako na jeden celok, a teda akoby k jej uzavretiu nikdy nedošlo?

V dôvodovej správe návrhu novely OZ k § 47a ods. 1 je uvedené, že pokiaľ ide o pojem zmluva, zákonodarca má záujem na tom, aby sa upravený režim odloženej účinnosti vzťahoval na právne úkony (§ 34 OZ), ktorými vznikajú, menia sa alebo zanikajú práva a povinnosti. Pôjde preto najmä o:

- dohodu,
- nepomenovanú zmluvu,
- zmiešanú zmluvu,
- úplné znenie všeobecných zmluvných (obchodných) podmienok, ak sa stali súčasťou zmluvného vzťahu (t. j. ak zmluva – dohoda na ne odkazuje),
- dohodu o novácii (§ 570 až 573 OZ),
- dohodu o odpustení dlhu (§ 574 OZ) a vzdaní sa práva (§ 574 OZ),
- dohodu o zrušení záväzku,
- dohodu o urovaní (pokonávke) (§ 585 až 587 OZ),
- dohodu o započítaní (§ 581 ods. 3 OZ);
- dohodu o zmluvnej pokute (§ 544 a 545 OZ),
- dohodu o ručení (§ 546 až 550 OZ),
- záložnú zmluvu (§ 552 OZ),
- dohodu o zabezpečení záväzkov prevodom práva (§ 553 až 553e OZ),
- dohodu o zabezpečení záväzkov postúpením pohľadávky (§ 554),
- dohodu o postúpení pohľadávky (§ 524 až 530 OZ),
- dohodu o prevzatí dlhu (§ 531 až 532 OZ),
- dohodu o pristúpení k záväzku (§ 533 až 534 OZ).

OZ v § 41 stanovuje, že ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Záver o oddeliteľnosti sa musí opierať o náležitý výklad právneho úkonu v súlade s pravidlami interpretácie uvedenými v § 35 OZ.³ Ako uvádzajú rôzne odborné publikácie, následky ničotného aktu sú totožné s následkami absolútne neplatného právneho úkonu.

Pri zverejňovaní zmlúv podľa OZ môžu nastať nasledujúce prípady:

- a) zmluva vrátane jej príloh je zverejnená naraz, a to v lehote 3 mesiacov odo dňa jej podpisania, teda v súlade s § 47 ods. 4 OZ,
- b) zmluva je síce zverejnená po jej podpísaní, ale nejaká jej časť, napríklad príloha, je zverejnená neskôr, avšak stále v lehote 3 mesiacov odo dňa jej podpisania, a teda v súlade s § 47 ods. 4 OZ,
- c) zmluva je zverejnená v lehote 3 mesiacov odo dňa jej podpisania, avšak niektorá jej časť, napríklad príloha, nie je zverejnená vôbec, resp. až po uplynutí 3 mesiacov odo dňa jej podpisania,
- d) zmluva sa vôbec nezverejní v lehote 3 mesiacov.

Ad a)

Ak je zmluva vrátane jej všetkých častí a príloh zverejnená v lehote 3 mesiacov odo dňa jej podpisania alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, zmluva nadobudne účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia, resp. neskôr po jej zverejnení, pokiaľ si to zmluvné strany dohodli.

Ad b)

Zmluva je zverejnená v lehote 3 mesiacov, ale nejaká časť je zverejnená neskôr, avšak stále v lehote 3 mesiacov odo dňa jej podpisania alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu.

3 Vojčík P. a kolektív –
**Občiansky zákonník,
stručný komentár**, IURA
EDITION, 2009, s. 142

Kedy nadobudne takto „postupne“ zverejnená zmluva teda účinnosť? Názory na takúto situáciu sa rôznia. Jeden z názorov uvádza JUDr. Hodás, že v tomto prípade pôjde o rozdelenú účinnosť a jednotlivé ustanovenia zmluvy nadobudnú účinnosť postupne s ohľadom na moment ich zverejnenia. Jedným z predpokladov by mala byť skutočnosť, že zverejnená časť zmluvy musí spĺňať vždy náležitosti právneho úkonu a všetky podstatné náležitosti zmluvy pre daný zmluvný typ. Druhým názorom je, že na zmluvu sa má prihliadať ako na jeden celok, a teda až zverejnením poslednej časti zmluvy dochádza k jej úplnému zverejneniu, od ktorého je možné vyvodzovať jej účinnosť.

Zákonodarca v zákone používa pojem „zmluva“ a nepoužíva pojem „ustanovenia zmluvy“, a to ani v dôvodovej správe. Či je takéto používanie pojmu zákonodarcom zámerom alebo nie, sa môžeme len domnievať. Zo znenia zákona a z dôvodovej správy je možné dospieť aj k záveru, že zákonodarca mal na mysli vždy zmluvu ako celok a nie jej „čiasťkové“, teda jednotlivé ustanovenia.

Osobne sa asi najviac prikláňam k možnosti, že zmluvu treba zverejniť vždy ako celok, vzhľadom na znenie zákona a dôvodovú správu, a prípadne je možné hovoriť aj o dodatočnej účinnosti zmluvy ako celku zverejnením dosiaľ nezverejnených príloh, avšak k zverejneniu musí dôjsť v lehote 3 mesiacov.

Ad c)

Zákonodarca pri prijímaní zákona nepomýšľal na situáciu, ak niektorá časť zmluvy bude zverejnená po lehote 3 mesiacov odo dňa jej podpísania alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, resp. ak nebude zverejnená vôbec.

V zmysle § 41 OZ platí, že ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. OZ v tomto ustanovení nerozlišuje medzi relatívnym a absolútnym právnym úkonom, a teda je možné dospieť k záveru, že predmetné ustanovenie je možné aplikovať tak na právny úkon relatívny neplatný ako aj na právny úkon absolútne neplatný. Je však správne použiť predmetné ustanovenie na akt ničotný? Podľa prevládajúceho názoru právnej obce sú rozdiely medzi týmito inštitútmi len veľmi malé a len umelo vykonštruované, avšak to sa týka najmä následkov týchto úkonov.

Na druhej strane však § 47a OZ nepripúšťa žiadnu výnimku, a teda nepočíta s možnosťou zverejnenia a nadobudnutia účinnosti len časti povinne zverejňovanej zmluvy.

Zákonodarca ako následok nezverejnenia zmluvy použil výraz „platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo“, teda pôjde o paakt (taký prejav vôle, ktorý vôbec nemá náležitosti právneho úkonu, ktorému chýba niektorý z pojmových znakov právneho úkonu, má základné vady. Ide teda o konanie, ktoré je síce právnemu úkonu podobné, ale budí zdanie, že ide o právny úkon).⁴ Neplatný právny úkon síce vznikol, ale nevyvoláva však žiadne právne následky.⁵

Na základe vyššie uvedeného sa skôr prikláňam k názoru, že by nebolo správne na danú situáciu aplikovať § 41 OZ, pretože v teoretickej rovine nejde ani o právny úkon.

Vzhľadom na to, že existujú viaceré názory na danú situáciu, bolo by vhodné, aby sa zákonodarca s touto situáciou vysporiadal a novelizoval § 47a OZ tak, aby bolo zrejmé, či môže dôjsť k účinnosti časti zmluvy, ktorá bola zverejnená.

Ad d)

Nezverejnením zmluvy v lehote 3 mesiacov odo dňa jej podpísania alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo. Ak však už zo strany aspoň jednej zmluvnej strany došlo k plneniu z takejto zmluvy, je strana, ktorá prijala plnenie povinná ho vydať späť, nakoľko dochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia, pretože zmluvná strana plnila bez právneho dôvodu. Poškodená zmluvná strana sa môže prípadne domáhať aj náhrady škody.

Je možné konštatovať, že zákonodarca sa s praktickou otázkou zverejňovania zmlúv podľa OZ zatiaľ nevysporiadal. Túto situáciu rieši ani zákon, ktorý bol prijatý 19. októbra 2011 a nadobudol účinnosť 1. januára 2012, a ktorý novelizuje zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej len „**infozákon**“), ktorý definuje a upravuje povinne zverejňované zmluvy. Novela síce spresnila a sprecizovala niektoré problémy aplikačnej praxe súvisiace so zverejňovaním zmlúv podľa infozákona, avšak tomuto aspektu sa nevenovala.

4 Vojčík P. – **Občianske právo hmotné I**, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 2006, s. 75

5 Vojčík P. – **Občianske právo hmotné I**, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 2006, s. 74

Povinne zverejňovaná zmluva, verejné obstarávanie a autentický výklad

Povinne zverejňovaná zmluva je upravená v infozákone. Povinne zverejňovanou zmluvou je písomná zmluva, ktorú uzaviera povinná osoba⁶ a ktorá obsahuje informáciu, ktorá sa získala za finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy vrátane neštátnych účelových fondov, alebo sa týka používania týchto finančných prostriedkov, nakladania s majetkom štátu, majetkom obce, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom právnických osôb zriadených zákonom alebo na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami Európskej únie.

Verejným obstarávateľom sa rozumie v zmysle § 6 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní

- a) Slovenská republika zastúpená svojimi orgánmi,
- b) obec,
- c) vyšší územný celok,
- d) právnická osoba, ktorá spĺňa požiadavky podľa § 6 odsek 2⁷ predmetného zákona,
- e) združenie právnických osôb, ktorého členom je aspoň jeden z verejných obstarávateľov uvedených v písmenách a) až d),
- f) právnická osoba, v ktorej verejný obstarávateľ podľa písmena a) až d) vykonáva priamu alebo nepriamu výlučnú kontrolu.⁸

Pri porovnaní definícií povinnej osoby podľa infozákona a verejného obstarávateľa je možné dospieť k záveru, že verejný obstarávateľ je vo väčšine prípadov aj povinnou osobou.

Dovoľujem si poukázať na situáciu, ak verejný obstarávateľ, ktorý je zároveň aj povinnou osobou, by zverejnil vo Vestníku verejného obstarávania oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, predmetom ktorého je dodávka tovaru.

V súťažných podkladoch k predmetnému verejnému obstarávaniu, ktoré boli **verejne dostupné** v sídle verejného obstarávateľa, prípadne aj na jeho webovom sídle, by bol zapracovaný aj **návrh zmluvy vrátane jej prílohy**, ktorej obsahom by bola detailná špecifikácia tovaru. V zmysle súťažných podmienok by túto zmluvu a prílohu nebolo možné meniť. V rámci predmetného verejného obstarávania by uspel konkrétny uchádzač. S týmto úspešným uchádzačom by verejný obstarávateľ podpísal kúpnu zmluvu. Vo Vestníku verejného obstarávania by bolo uverejnené Oznámenie o výsledku verejného obstarávania s uvedením úspešného uchádzača.

Verejné obstarávanie by sa uskutočnilo v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov. Túto skutočnosť by potvrdzovalo aj to, že **nebola podaná žiadna žiadosť o nápravu, neboli podané námietky voči predmetnému verejnému obstarávaniu a ani návrh na určenie neplatnosti zmluvy** v zmysle § 136, 138 a 147a predmetného zákona.

Verejný obstarávateľ následne počas niekoľkých dní po podpise zmluvy by túto zmluvu zverejnil podľa príslušných ustanovení infozákona a OZ. Konkrétne by bolo zverejnené znenie predmetnej zmluvy, avšak príloha by zverejnená nebola.

V zmysle § 47a ods. 1 OZ platí, že ak zákon ustanovuje povinné zverejnenie zmluvy, **zmluva je účinná dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia.** Odsek 4 predmetného ustanovenia stanovuje, že **ak sa do troch mesiacov od uzavretia zmluvy alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, zmluva nezverejnila, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.**

Infozákon v § 5a ods. 1 definuje **povinne zverejňovanú zmluvu.** Použitím striktného výkladu ustanovenia § 5a ods. 1 infozákona a § 47a OZ možno dôjsť k záveru, že zverejníť sa má celá zmluva vrátane všetkých príloh a dodatkov. Na základe vyššie uvedeného by bolo možné tvrdiť, že, pretože v danom prípade **nedošlo k zverejneniu zmluvy vrátane jej prílohy**, podľa § 47a OZ **zmluva nie je účinná a po uplynutí 3 mesiacov odo dňa jej podpisu by sa na ňu hľadelo ako na zmluvu, ku ktorej uzatvoreniu nikdy nedošlo.**

Dôvodová správa k novele (zákon č. 546/2010 Z. z.), ktorá zaviedla povinné zverejňovanie zmlúv, uvádza, že hlavným cieľom novelizácie je zaviesť pravidlá, ktoré zabezpečia **transparentné a hospodárne nakladanie s verejným majetkom a s verejnými prostriedkami.** Zákonodarca ďalej uvádza, že navrhovaný mechanizmus núti povinné osoby, aby pri nakladaní

6 Povinnou osobou sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti. Povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného predpisu.

7 Právnická osoba podľa odseku 1 písm. d) je osoba založená alebo zriadená na osobitný účel plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú priemyselny alebo obchodný charakter, a

- a) je úplne alebo v väčšej časti financovaná verejným obstarávateľom podľa odseku 1 písm. a) až d),
- b) je kontrolovaná verejným obstarávateľom podľa odseku 1 písm. a) až d) alebo
- c) verejný obstarávateľ podľa odseku 1 písm. a) až d) vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu.

8 Zákon odkazuje na ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, v ktorom je uvedený: Kontrola podľa odseku 1 písm. b) je možnosť vykonávať rozhodujúci vplyv na činnosť podnikateľa, najmä prostredníctvom

- a) vlastníckych práv alebo iných práv k podniku alebo k jeho časti,
- b) práv, zmlúv alebo na základe iných skutočností, ktoré umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodovanie orgánov podnikateľa.

9 Ustanovenie § 47a ods. 4 OZ: „Ak sa do troch mesiacov od uzavretia zmluvy alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, zmluva nezverejnila, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo“.

10 Vojčík P. – **Občianske právo hmotné I**, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 2006, s. 41

s verejnými prostriedkami dbali najmä na právnu a ekonomickú výhodnosť alebo aspoň vyváženosť práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy. Hlavným dôvodom je skutočnosť, že povinné osoby sa nie vždy správali ako „dobrý hospodár“. Osoby boli laxné k verejným prostriedkom alebo k majetku, ktorý im patrí. Ak už zmluva bola platne uzavretá, povinná osoba pod tlakom spoločenskej kontroly nemala právnu možnosť zrušiť záväzok, ktorý na základe zmluvy vznikol. Verejnosť mala len obmedzenú možnosť oboznámiť sa so znením týchto zmlúv a nebola dostatočne informovaná o ich obsahu. Zároveň sa úpravou má posilniť informovanosť daňovníkov a poplatníkov o nakladaní s ich príspevkami, ktoré sa stávajú súčasťou verejných prostriedkov.

Dôvodová správa k § 47a ods. 4 OZ⁹ uvádza, že účelom daného ustanovenia je posilniť právnu istotu s ohľadom na režim účinnosti zmluvy a predchádzať situáciám, že **strany uzavrujú zmluvu, ale z nejakého (napríklad z nepoctivého dôvodu), ju nebudú chcieť zverejniť**.

Posudzovaný prípad, pri ktorom došlo k uzatvoreniu zmluvy, ktorá bola zverejnená, obsahovala všetky náležitosti kúpnej zmluvy vrátane určenia zmluvných strán, dostatočne identifikovateľného predmetu kúpy, záväzku dodať tovar a previesť vlastnícke právo a záväzku zaplatiť kúpnu cenu. Nazdávam sa, že nezverejnením prílohy, ktorá obsahuje detailnú technickú špecifikáciu predmetu zmluvy, **nedošlo k oslabeniu možnosti verejnej kontroly** tejto zmluvy ako celku. Už samotná skutočnosť, že zmluva bola podpísaná s osobou, ktorá bola vybratá ako úspešný uchádzač verejného obstarávania, ktoré pripúšťa a priam ráta s kontrolou verejnosti a samotného Úradu pre verejné obstarávanie, je možné konštatovať, že tento uchádzač bol vybraný **transparentne a hospodárne**, pretože, ako už bolo uvedené vyššie, nebola podaná **žiadna žiadosť o nápravu, neboli podané námietky voči predmetnému verejnemu obstarávaniu a ani návrh na určenie neplatnosti zmluvy** podľa zákona o verejnom obstarávaní. Úspešný uchádzač predložil všetky požadované dokumenty, splnil všetky podmienky súťaže a na základe týchto skutočností bola uzatvorená zmluva.

Som toho názoru, že v takomto prípade **nie je možné hovoriť o nepoctivom obchodnom styku, resp. úmysle zmluvných strán nezverejniť také informácie, ktoré sú pre danú zmluvu podstatné**, a to najmä vzhľadom na inštitút verejného obstarávania a zverejňovania jednotlivých informácií podľa zákona o verejnom obstarávaní.

Do úvahy treba vždy zobrať aj výklad právnych noriem, ktorého cieľom je porozumieť obsahu, zmyslu a pôsobnosti normy, najmä s prihliadnutím na autentický výklad, ktorý podáva sám zákonodarca (ide napríklad o dôvodovú správu k zákonu).¹⁰ Vo všeobecnosti platí, že nie je správne vykladať všeobecné právne predpisy len striktné, ale **je potrebné vždy zohľadniť aj zámer zákonodarcu** pri prijímaní jednotlivých právnych predpisov.

V takomto prípade sa javí, že bol čiastočne splnený účel zákona, t. j. transparentné a hospodárne nakladanie s verejným majetkom a s verejnými prostriedkami, napriek nezverejneniu konkrétnej prílohy, keďže príloha bola prístupná širokej verejnosti v rámci verejného obstarávania a proces verejného obstarávania ráta s kontrolným mechanizmom alebo je nutné vždy zverejniť zmluvu ako celok bez ohľadu na to, že šlo o verejné obstarávanie a niektoré informácie už boli zverejnené. Domnievam sa, že v takomto prípade by sme mohli vyvodiť záver, že účel zákona ako taký bol naplnený.

Na jednej strane sa javí, že došlo k naplneniu účelu zákona, avšak na druhej strane nepovažujem takýto výklad za úplne správny, pretože potom by sme mohli dospieť k záveru, že každé verejné obstarávanie naplní účel povinného zverejňovania zmlúv.

Je zrejme, že by bolo vhodné, aby zákonodarca presnejšie a detailnejšie upravil jednotlivé nezodpovedané otázky zverejňovania zmlúv, najmä, aby sa v aplikačnej praxi predišlo prípadným nezrovnalostiam, ktoré môžu mať za následok aj neplatnosť zmluvy ako takej a následným sporom o vydanie bezdôvodného obohatenia.

RESUMÉ

Ad: Zmluva účinná po zverejnení ...

Článok sa zameriava na povinné zverejňovanie zmlúv a nevyriešenú aplikačnú prax pri nezverejnení časti povinne zverejňovanej zmluvy. Článok taktiež poukazuje na dôvody prijatia novely OZ a porovnáva prípad naplnenia účelu povinného zverejňovania zmlúv vo vzťahu k verejnému obstarávaniu.

SUMMARY

Ad: Contract Effective after Its Public Disclosure...

The article focuses on the mandatory public disclosure of contracts and on problems arising as a consequence of the non-disclosure of any part of the contract which should be by virtue of law disclosed mandatorily. The article also points to the reasons for the adoption of an amendment to the Civil Code, and he compares the case of attainment of the purpose of mandatory disclosure of contracts in relation to the public procurement.

ZUSAMENFASSUNG

Ad: Der nach der Veröffentlichung wirksame Vertrag . . .

Der Artikel ist an die pflichtmäßige Veröffentlichung von Verträgen und die problematische Anwendungspraxis bei Nichtveröffentlichung eines pflichtgemäß zu veröffentlichenden Vertragsteiles, gerichtet. Im Artikel wird auf die Gründe der Verabschiedung der Novelle des Bürgerlichen Gesetzbuches hingewiesen und ein Fall der Erfüllung des Zwecks der pflichtmäßigen Veröffentlichung von Verträgen in Bezug auf die öffentliche Besorgung verglichen.

Z ROZHODNUTÍ SÚDNEHO DVORA EÚ

Pravidlá Európskej únie týkajúce sa výkonu povolania advokáta

Ani smernica Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov [...], ani smernica 98/5/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. februára 1998 o uľahčení trvalého výkonu právnického povolania v inom členskom štáte ako v tom, kde bola získaná kvalifikácia, nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá pre výkon povolania advokáta na základe advokátskeho titulu hostiteľského členského štátu stanovuje povinnosť byť členom takeého združenia, akým je advokátska komora.

Smernice 89/48 a 98/5 sa navzájom dopĺňajú v tom, že pre advokátov členských štátov stanovujú dva spôsoby prístupu k povolaniu advokáta v hostiteľskom členskom štáte pod profesijným titulom hostiteľského členského štátu.

(Rozsudok Súdnemu dvoru Európskej únie z 3. februára 2011 vo veci C359/09 Ebert)

1 § 89/1 ods. 2 maďarského zákona č. XI z roku 1998 o advokácii:

„Euroadvokát smie používať výlučne profesijné označenie udelené v domovskom členskom štáte a je navyše povinný uvádzať označenie stavovskej organizácie, ktorej je členom, v úradnom jazyku svojho domovského členského štátu. Ak je možné zameniť jeho profesijné označenie s označením „ügyvéd“, je povinný na zamedzenie takejto zámeny používať aj vysvetlenie v maďarskom jazyku“.

Dotknuté ustanovenia práva EÚ:

- odôvodnenia č. 7 a 10, čl. 1 písm. a), čl. 2, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2001/19/ES zo 14. mája 2001 (ďalej len „smernica 89/48“)
- odôvodnenia č. 2, 3 a 7, čl. 2, čl. 6 ods. 1 a čl. 10 smernice 98/5/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. februára 1998 o uľahčení trvalého výkonu právnického povolania v inom členskom štáte ako v tom, kde bola získaná kvalifikácia (ďalej len „smernica 98/5“)

Súvisiace ustanovenia slovenského práva:

- § 1, § 4, § 5, § 30, § 39 a § 42 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
- § 1 ods. 3 písm. b) zákona č. 293/2007 Z. z. o uznávaní odborných kvalifikácií v znení neskorších predpisov

Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) boli predložené prejudiciálne otázky v rámci sporu medzi pánom Ebertom, nemeckým štátnym príslušníkom a advokátom, zapísaným pod titulom „Rechtsanwalt“ v advokátskej komore v Düsseldorfe a Advokátskou komorou

v Budapešti. Pán Ebert sa v tomto spore domáhal práva používať maďarský titul „advokát“ („ügyvéd“) bez splnenia podmienok, ktoré pre používanie tohto titulu požaduje maďarské právo resp. bez toho, aby bol členom uvedenej advokátskej komory. Maďarské právo euroadvokátom, ktorí nespĺňajú stanovené podmienky na to, aby mohli byť zapísaní ako „ügyvéd“ (napr. odborná skúška z maďarského práva), neumožňuje používanie tohto titulu. Naopak, maďarský právny poriadok takýmto euroadvokátom výslovne prikazuje používať pri svojej činnosti označenie používané pre ich povolanie v ich domovskej krajine spolu s označením stavovskej organizácie, ktorej sú členmi, a to v úradnom jazyku tejto krajiny. V prípade zameniteľnosti tohto označenia s titulom „ügyvéd“ sú povinní na zamedzenie takejto zámeny navyše používať aj vysvetlenie v maďarskom jazyku.¹

Súdny dvor sa najprv musel vysporiadať s otázkou vzájomného vzťahu smernice 89/48 a smernice 98/5 pokiaľ ide o právo vykonávať povolanie advokáta pod titulom používaným pre toto povolanie v inom (hostiteľskom) členskom štáte. Obe smernice totiž za istých okolností priznávajú osobe, ktorá má oprávnenie na výkon povolania advokáta v niektorom členskom štáte EÚ, právo vykonávať toto povolanie aj v hostiteľskom členskom štáte. Pritom však článok 2 ods. 2 smernice 89/48 uvádza, že táto smernica sa nebude vzťahovať na povolania, ktoré sú predmetom samostatnej smernice stanovujúcej opatrenia na vzájomné uznávanie diplomov členskými štátmi. Dalo by sa teda uvažovať o tom, že na danú situáciu sa má použiť len smernica 98/5 ako *lex specialis* pre oblasť advokácie, na čo sa svojou prejudiciálnou otázkou pýtal aj predkladajúci maďarský súd.

Súdny dvor sa vo svojich úvahách zaoberal jednak čl. 3 ods. 1 písm. a) smernice 89/48,² ktorý zakladá právo osoby, ktorá je držiteľom „diplomu“, právo vykonávať regulované povolanie (vrátane povolania advokáta) v hostiteľskom členskom štáte. Podľa článku 1 písm. a) tejto smernice je „diplomom“ akýkoľvek diplom, osvedčenie alebo iný doklad, ktorý preukazuje, že jeho držiteľ má odbornú kvalifikáciu požadovanú na začatie alebo vykonávanie regulovaného povolania v niektorom členskom štáte. P. Ebert, ako osoba zapísaná v advokátskej komore v Dússeldorfe, bol držiteľom „diplomu“ potrebného na začatie vykonávania advokáta v Nemecku a mal aj právo vykonávať povolanie advokáta v Maďarsku v zmysle čl. 3 ods. 1 písm. a) uvedenej smernice.

Súdny dvor pritom pripomenul, že nakoľko ide o povolanie, ktorého výkon si vyžaduje presnú znalosť vnútroštátneho práva a ktorého podstatnou a trvalou súčasťou je poskytnutie rady alebo pomoci týkajúcej sa vnútroštátneho práva, hostiteľský členský štát môže v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 89/48³ od uchádzača vyžadovať aj vykonanie osobitnej skúšky spôsobilosti na to, aby mu umožnil vykonávať toto povolanie pod názvom, ktorý sa v hostiteľskom členskom štáte používa pre toto povolanie. Tomu nebráni ani vyššie uvedené právo na výkon regulovaného povolania v hostiteľskom štáte podľa článku 3 uvedenej smernice. Podľa doterajšej judikatúry Súdneho dvora je požadovanie takejto skúšky podmienené tým, že hostiteľský členský štát najskôr osobitne preskúma, či vedomosti, ktoré uchádzač nadobudol počas svojej doterajšej profesionálnej praxe môžu úplne alebo čiastočne pokryť podstatné odlišnosti v potrebnom obsahu vzdelávania a prípravy uvedené v prvom pododseku článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 89/48.

Smernica 98/5 vytvára právo na výkon povolania advokáta v hostiteľskom členskom štáte na základe odlišného mechanizmu. Odseky 1 a 3 jej článku 10⁴ upravujú mechanizmus, akým môžu advokáti z iných členských štátov, spĺňajúci podmienku troch rokov výkonu praxe v hostiteľskom členskom štáte, začať vykonávať povolanie advokáta pod názvom, pod akým sa toto povolanie vykonáva v hostiteľskom členskom štáte aj bez toho, aby museli splniť požiadavky podľa čl. 4 ods. 1 písm. b) smernice 89/48. Podľa názoru Súdneho dvora smernica 98/5 nie je výlučným *lex specialis* pre oblasť advokácie, ale obe smernice predstavujú pre rôzne situácie samostatný právny základ na výkon povolania advokáta pod profesijným titulom hostiteľského členského štátu.

Pokiaľ ide o otázku podmienenia používania profesijného titulu hostiteľského členského štátu povinným členstvom v miestnej advokátskej komore, Súdny dvor v plnom rozsahu potvrdil legálnosť takejto podmienky vnútroštátneho práva z hľadiska práva EÚ. Pripomenul, že smernica 89/48 dáva možnosť vykonávať regulované povolanie za rovnakých podmienok, aké sa vyžadujú od štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu (s výslovným zákazom požadovať vlastníctvo diplomu hostiteľského členského štátu). Ďalej zdôraznil, že táto smernica

2 Článok 3 ods. 1 smernice 89/48:

„Ak je v hostiteľskom členskom štáte začatie výkonu alebo vykonávanie regulovaného povolania podmienené vlastníctvom diplomu, príslušný orgán nemôže z dôvodov neprimeranej kvalifikácie odmietnuť schváliť štátnemu príslušníkovi členského štátu začať alebo vykonávať toto povolanie za rovnakých podmienok, aké stanovuje vlastným štátnym príslušníkom:
a) ak je uchádzač držiteľom diplomu, ktorý bol udelený v členskom štáte a ktorý sa vyžaduje v ďalšom členskom štáte pre začatie vykonávania alebo vykonávanie príslušného povolania na jeho území [...]“

3 Článok 4 ods. 1 smernice 89/48:

„[Bez ohľadu] na článok 3 [hostiteľský] členský štát môže od uchádzača takisto požadovať:
[...]

b) [absolvovať] adaptačné obdobie nepresahujúce tri roky alebo podrobiť sa skúške spôsobilosti:
– tam, kde sa obsah vzdelania a prípravy, ktoré nadobudol podľa znenia článku 3 písm. a) a b), podstatne odlišuje od toho, ktorý sa vyžaduje pre získanie diplomu v hostiteľskom členskom štáte [...]

Ak hostiteľský členský štát využije túto možnosť, musí dať uchádzačovi právo vybrať si medzi adaptačným obdobím a skúškou spôsobilosti. Ako výnimku z tohto princípu si môže hostiteľský členský štát stanoviť buď adaptačné obdobie alebo skúšku spôsobilosti pre povolania, ktorých prax si vyžaduje presnú znalosť vnútroštátneho práva a ohľad-

ne ktorých poskytnutie rady a/alebo pomoci týkajúcej sa vnútroštátneho práva je základnou a stabilnou stránkou odbornej činnosti.“

4 Článok 10 smernice 98/5:

„1. Právnikovi, ktorý vykonáva povolanie na základe profesijného titulu domovskej krajiny, ktorý účinne a pravidelne vykonáva činnosť v oblasti práva, vrátane práva Európskeho spoločenstva, v hostiteľskom členskom štáte aspoň tri roky, sa na účely získania profesijného právnického titulu v hostiteľskom členskom štáte udelí výnimka zo splnenia podmienok stanovených v článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 89/48. [...]

3. Právnik, ktorý vykonáva povolanie na základe profesijného titulu domovskej krajiny, ktorý účinne a pravidelne vykonával profesijnú činnosť aspoň 3 roky, ale v oblasti práva daného členského štátu pôsobí iba kratší čas, môže byť príslušným orgánom daného štátu prijatý do právnického stavu v hostiteľskom členskom štáte a môže získať právo vykonávať ho na základe profesijného titulu, ktorý zodpovedá jeho povolaniu v danom členskom štáte bez toho, aby musel splniť podmienky stanovené v článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 89/48/EHS, a to za týchto podmienok a v súlade s týmto postupom.“

5 Rozsudok SD EÚ

z 2. 12. 2010 vo veci C-225/09 *Jakubowska*; komentár k tomuto rozsudku bol uverejnený v *Bulletíne slovenskej advokácie* 4/2011, s. 30–33.

6 Rozsudok SD ES

z 30. 11. 1995 vo veci C55/94 *Gebhard*.

stanovuje, že osoba, ktorá má prístup k regulovanému povolaniu musí dodržať pravidlá stanovené hostiteľským členským štátom pre dané povolanie, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie profesionálnej etiky. Pripomenul svoj rozsudok vo veci C 225/09 *Jakubowska*,⁵ v zmysle ktorého sa aj na hosťujúceho advokáta vzťahujú rovnaké etické a profesionálne pravidlá ako na advokátov, vykonávajúcich toto povolanie pod profesijným titulom hostiteľského členského štátu. Napokon zdôraznil, že v zmysle rozsudku vo veci C55/94 *Gebhard*⁶ dotknuté smernice nebránia uplatneniu vnútroštátnych zákonných, podzákonnych alebo správnych opatrení odôvodnených verejným záujmom, akými sú napr. predpisy upravujúce organizáciu, etiku, dohľad a zodpovednosť, na osobu vykonávajúcu povolanie advokáta na území členského štátu, najmä pokiaľ ide o prístup k tomuto povolaniu. Z uvedených zásad Súdny dvor vyvodil, že žiadna z uvedených smerníc nebráni vnútroštátnej úprave, ktorá pre výkon povolania advokáta na základe advokátskeho profesijného titulu hostiteľského členského štátu stanovuje povinnosť byť členom takého združenia, akým je advokátska komora.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia

Právnou vetu a odôvodnenie redakčne spracoval

JUDr. Peter Kocvár

Kancelária zástupcu SR pred súdmi EÚ

Ministerstvo spravodlivosti SR

Zo zasadnutia predsedníctva SAK

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory zasadalo 17. mája 2012 v Hlubokej v Českej republike, kde sa uskutočnilo aj spoločné rokovanie s Českou advokátskou komorou, a pokračovalo v rokovaní 22. mája 2012 v Bratislave.

Na úvod prvého dňa rokovania členovia predsedníctva určili za overovateľa zápisnice Manager Draškabu. Rokovanie viedol predseda SAK JUDr. Hreždovič, ktorý informoval o stretnutí so zástupcami krajských súdov a krajských prokurátúr v Prešove a Košiciach, kde SAK zastúpili aj JUDr. Olej a JUDr. Popovec a tiež o stretnutiach s advokátmi v Prešovskom a Košickom kraji. JUDr. Hreždovič ďalej informoval o stretnutí so štátnou tajomníčkou MS SR JUDr. Jankovskou ohľadom obnovy legislatívneho procesu zákona o advokácii a o novom rozdelení kompetencií v rámci predsedníctva. Po odchode JUDr. Boreca na post ministra spravodlivosti prevzal kompetencie v oblasti zahraničnej agendy podpredseda SAK JUDr. Procházka a zároveň súhlasil aj s kompetenciou v mediálnej oblasti.

Predsedníctvo SAK **vzalo na vedomie** správu JUDr. Hreždoviča a informáciu tajomníka SAK JUDr. Popovca o prípra-

ve noviel Trestného zákona a Trestného poriadku a tiež informácie Mgr. Veverku o novele Občianskeho zákonníka. Členovia P SAK **vzali na vedomie** správy o stave súdnych konaní v statusových veciach a vo veciach vypratania kancelárskych priestorov v budove komory v Bratislave a správu spoločnosti Legium s. r. o. o stave všetkých súdnych konaní.

Predsedníctvo SAK prerokovalo a **vzalo na vedomie** informáciu JUDr. Hreždoviča, že spolu s JUDr. Procházkom, JUDr. Popovcom a PhDr. Ondrišovou sa stretli so zástupkyňami mediálnej agentúry DEVON, aby vyhodnotili Deň advokácie 2012 vrátane slávnostného galavečera a odprezentovali pripomienky komory, **vzalo na vedomie** písomnú informáciu agentúry DEVON o mediálnom pokrytí Dňa advokácie, legislatívny a mediálny plán komunikácie P SAK na ďalšie obdobie a prepracované znenie návrhu uznesenia P SAK o zmierovacom konaní medzi advokátmi.

JUDr. Kerecman predložil alternatívy znenia otázok z advokátskeho práva. Predsedníctvo po diskusii **schválilo** nové skúšobné otázky z predmetu advokátske právo a stavovské predpisy platné od advokátskych skúšok v jesennom termíne 2012. (viď www.sak.sk). Členovia P SAK sa venovali právam Konferencie advokátov v roku 2013, **schválili** obsahový a časový zámer podľa predloženého materiálu a rozhodli o spracovaní článkov do Bulletinu slovenskej advokácie v rozsahu maximálne dvoch strán. Keďže JUDr. Galanda a JUDr. Lehotský sa vzdali členstva v pracovnej skupine pre veci advokátske, P SAK **vymenovalo** za členov Mgr. Karkóa, Mgr. Fiačana a JUDr. Kerecmana, ktorého zároveň vymenovalo za **predsedu** uvedenej pracovnej skupiny.

Predsedníctvo SAK ďalej prerokovalo ekonomické otázky, schválilo poskytnutie finančného príspevku zo sociálneho fondu na tenisový turnaj „Advokáti v sieti“, ktorý bude pod záštitou SAK v Piešťanoch. Predsedníctvo SAK vzalo na vedomie informácie odboru medzinárodných vzťahov a potvrdilo záujem o účasť SAK v sektorovom programe Leonardo da Vinci a **odsúhlasilo** termín Medzinárodnej konferencie o histórii advokácie na 30. november 2012.

Tajomník SAK JUDr. Popovec predložil návrh zmluvy medzi Slovenskými liečebnými kúpeľmi, a. s. Piešťany a SAK, ktorej predmetom je poskytnutie liečebných a relaxačných pobytov pre členov SAK za zvýhodnených cenových podmienok. Predsedníctvo SAK poverilo JUDr. Hreždoviča podpísať korporátnu zmluvu s tým, že **advokáti a advokátski koncipienti zapísaní v zozname vedenom komorou si môžu uplatniť na pobyt v piešťanských kúpeľoch zľavu 20 %**.

Členovia predsedníctva prerokovali žiadosti súvisiace so zoznamami advokátskych koncipientov, advokátov a obchodných spoločností vedených komorou.

Zasadnutie P SAK pokračovalo druhým rokovacím dňom 22. mája 2012 v Bratislave, kedy predsedníctvo zasadlo ako odvolací orgán a rozhodovalo o odvolaniach v disciplinárnych konaniach. Predsedníctvo ďalej podrobne prerokovalo a schválilo konečnú podobu návrhu novely zákona o advokácii ako podklad do pripravovaného medzirezortného pripomienkového konania.

Zapísala -no-

Pýta(j)te sa predsedníctva

Má SAK vedomosť o tom, že Česká advokátska komora nezapisuje do zoznamu advokátskych koncipientov absolventov slovenských právnických fakúlt?

Slovenská advokátska komora rešpektuje autonómnu právomoc Českej advokátskej komory pri zápisoch do zoznamov ňou vedených. Pri posudzovaní vzdelania ČAK, podľa informácií dostupných SAK, požaduje vzdelanie v právnom poriadku Českej republiky, čo podľa jej názoru nespĺňajú ani absolventi fakúlt z iných krajín, teda všetkých krajín okrem Českej republiky. Preto nemôže posudzovať vzdelanie získané v Slovenskej republike inak ako vzdelanie získané v iných krajinách, obzvlášť, ak ide o krajiny Európskej únie. Treba tiež upozorniť na rozdiel vo formulácii požiadavky vzdelanie v českom a v slovenskom zákone o advokácii. V českom zákone má advokátska komora istý priestor na posúdenie obsahovej, resp. rozsahovej zhody vzdelania nadobudnutého v zahraničí so vzdelaním nadobudnutým na českých právnických fakultách.

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ SAK

Slušné a korektné vystupovanie advokáta voči súdom

- 1) Advokát, ktorý v odvolaní proti súdному rozhodnutiu uvedie vo vzťahu k osobe konajúceho sudcu neslušne, nekorektné a nevecne formulované domnienky, spochybňujúce správnosť postupu konajúceho sudcu neprimerane útočiacim spôsobom na osobu sudcu, nepodporené primeranými dôkazmi, ktorými dochádza k porušeniu zásad slušného, úctivého a zdvorilého vystupovania advokáta voči súdom, dopúšťa sa disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože takýmto konaním porušuje povinnosti mu uložené v § 29 Advokátskeho poriadku SAK.
- 2) Advokát aj vo vypätých situáciách, poznačených problémovými vzťahmi medzi advokátom a sudcom, musí byť schopný odhadnúť hranicu, za ktorou sa už jeho správanie či vyjadrenia môžu javiť ako nekorektné, neslušné či nedôstojné a nemôže ospravedlňovať prekročenie tejto hranice ani postupom podľa pokynu klienta, ktorý bol zjavne v rozpore s predpismi upravujúcimi výkon advokácie v zmysle § 18 ods. 1 zákona o advokácii.
- 3) Nezávislosť advokáta sa nemôže prejavovať takým konaním advokáta, ktoré prekráča všeobecne akceptovateľné hranice slušnosti, korektnosti a dôstojnosti.

Rozhodnutie Predsedníctva SAK zo 6. februára 2012,
sp. zn. P-44/2011:4207/2010

Rozhodnutie III. Disciplinárneho senátu SAK z 25. augusta 2011,
sp. zn. DS III. 43/11:4207/10

Dotknuté ustanovenia:

- § 18 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v platnom znení
- § 29 Advokátskeho poriadku SAK zo dňa 16. júna 2010 v platnom znení

Rozhodnutím III. disciplinárneho senátu SAK z 25. 8. 2011, sp. zn. DS III. 43/11:4207/10 v spojení s rozhodnutím predsedníctva SAK zo 6. 2. 2012, sp. zn. P-44/2011:4207/2010 bol disciplinárne obvinený advokát uznaný za vinného z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, ktorého sa dopustil

tým, že

sa správal neslušne a nekorektné voči sudkyňi okresného súdu tak, že zastupujúc odporcu v konaní vedenom na tomto

okresnom súde pred dotknutou sudkyňou v odvolaní proti rozsudku okresného súdu na str. 3 odvolania uviedol: „*chcel by som sa ešte pristaviť pri svedkovi A. B., pri ktorom som zistil, že tento je susedom prejednávajúcej sudkyne, pričom táto v rámci celého procesu vehementne bránila navrhovateľku, čím zrejme chcela zakryť konanie svojho suseda, o ktorom sa v rámci súdneho konania dozvedela. Zrejme z tohto dôvodu samosudkyňa odmietla vykonať ďalšie dôkazy v predmetnej veci, ktoré by s najväčšou pravdepodobnosťou viedli k tomu, že by bolo znalecky dokázané, že navrhovateľka nemôže mať deti. S poukazom na čistotu rozhodovania v predmetnej veci si myslím, že sudkyňa sa mala v predmetnej veci namietať ako zaujatá tak, aby jej pôsobenie ako sudkyne nevzbudzovalo pochybnosti o jej nezáujatosti pri prejednávaní a rozhodovaní v predmetnej veci.*“

čím porušil

povinnosti advokáta podľa § 29 Advokátskeho poriadku SAK.¹

Rozhodnutím III. disciplinárneho senátu SAK z 25. 8. 2011, sp. zn. DS III. 43/11:4207/10 v spojení s rozhodnutím predsedníctva SAK zo 6. 2. 2012, sp. zn. P-44/2011:4207/2010 podľa § 56 ods. 5 zákona o advokácii

bolo upustené
od uloženia disciplinárneho opatrenia
za disciplinárne previnenie.

Podľa § 57 ods. 5 zákona o advokácii bola disciplinárne obvinenému advokátovi uložená povinnosť zaplatiť na účet Slovenskej advokátskej komory paušálne náklady disciplinárneho konania vo výške 317 EUR v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Revízná komisia SAK podala proti disciplinárne obvinenému advokátovi návrh na začatie disciplinárneho konania pre skutok uvedený vo výrokovvej časti rozhodnutia z dôvodu závažného porušenia povinnosti advokáta podľa § 29 Advokátskeho poriadku SAK na základe podnetu sťažovateľky – sudkyne okresného súdu.

Disciplinárne obvinený sa k sťažnosti a neskôr k návrhu na začatie disciplinárneho konania vyjadril písomne tak, že podľa jeho názoru žiadnym spôsobom nenarušil svoju nezávislosť a neznížil dôstojnosť advokátskeho stavu pri podaní konkrétneho odvolania, pretože jeho cieľom nebolo sudkyňu uraziť, ale len poukázať na nedostatky v jej procesnom postupe. Zdôraznil, že pri podávaní odvolania konal v záujme klienta, na jeho pokyn a s odbornou starostlivosťou. Predmetného svedka navrhol v súdnom konaní vypočuť na súdnom pojednávaní, súd však tento jeho návrh nezaprotokoloval a svedka nevyočul, pričom na preukázanie týchto skutočností navrhol vypočuť svedka A. B. a ďalšie zainteresované osoby. Počas disciplinárneho pojednávania popísal vzťahy so sťažovateľkou ako napäté a problémové od toho času, čo rozhodla v jeho neprospech vo veci, v ktorej sám bol účastníkom. Z dôvodu nepriateľských vzťahov potom vo viacerých konaniach, v ktorých zastupoval vlastných klientov, namietal zaujatosť sudkyne, avšak bezúspešne, preto ďalšie námietky ďalej nevznášal. Zdôraznil, že v inom konaní napokon sudkyňa sama navrhla svoje vylúčenie pre vzťah k disciplinárne obvinenému, potom čo bola v ďalšej právnej veci uznesením krajského súdu vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci s poukazom na to, že vzájomné postupy sudkyne a disciplinárne obvineného voči sebe navzájom sú s ohľadom na ich charakter a intenzitu objektívne spôsobilé vyvolať pochybnosti o nie nestrannom rozhodovaní vo veci. Z týchto dôvodov navrhol disciplinárne obvinený, aby bol spod návrhu na začatie disciplinárneho konania oslobodený.

Disciplinárny senát na základe vykonaného dokazovania rozhodnutím z 25. 8. 2011, sp. zn. DS III. 43/11:4207/10 uznal disciplinárne obvineného za vinného z disciplinárneho previnenia v súlade s návrhom na začatie disciplinárneho

konania, upustil od uloženia disciplinárneho opatrenia disciplinárne obvinenému a uložil mu povinnosť nahradiť paušálne trovy disciplinárneho konania vo výške 317 eur do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Disciplinárny senát mal po vykonanom dokazovaní za preukázané, že skutok sa stal a že ho spáchal disciplinárne obvinený, pričom navrhovaných svedkov nevyočul, pretože predmetom disciplinárneho konania bol obsah písomnosti, na ktorom ani výpoveď svedkov nemohla nič zmeniť.

Svoje rozhodnutie disciplinárny senát zdôvodnil tým, že časť predmetného odvolania disciplinárne obvineného, minimálne pokiaľ ide o vety a časť formulácie „...čím chcela zrejme zakryť konanie svojho suseda ... zrejme z tohto dôvodu sudkyňa odmietla vykonať ďalšie dôkazy...“ nemožno považovať za slušnú a korektnú ani za takú, ktorá by prispievala k vážnosti advokáta. Ani napäté vzťahy medzi disciplinárne obvineným a sudkyňou nemôžu ospravedlniť použitie takýchto formulácií advokátom. Disciplinárny senát tiež poukázal na to, že advokát vo svojom odvolaní viackrát použil slovo „zrejme“, čo tiež svedčí o nekorektnom postupe, keďže bez použitia tohto výrazu by vyjadrenia advokáta mali význam tvrdení, ktoré je nutné preukázať, avšak s jeho použitím sa z nich stávajú len špekulatívne formulované domnienky, ktoré zvyšujú nekorektnosť celej citovanej pasáže.

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Disciplinárny senát uznal, že vzťahy medzi disciplinárne obvineným a sťažovateľkou sú dlhodobou napäté a problémové, avšak advokát by mal byť schopný aj vo vypätej situácii odhadnúť hranicu, za ktorou sa už jeho správanie môže javiť ako nekorektné, neslušné či nedôstojné.

Pri rozhodovaní o uložení disciplinárneho opatrenia došiel disciplinárny senát k záveru, že boli splnené podmienky pre upustenie od uloženia disciplinárneho opatrenia. Písomné vyhotovenie rozhodnutia disciplinárneho senátu obsahovalo poučenie o možnosti podať proti nemu odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu podal disciplinárne obvinený odvolanie, ktorým žiadal, aby odvolací orgán zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil disciplinárnemu senátu na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že skutočnosť, že svedok A. B. je susedom sudkyne mu oznámil klient, ktorý žiadal, aby táto skutočnosť s poukazom na to, že sudkyňa chce zrejme zakryť jeho konanie, bola výslovne uvedená v odvolaní. Slovo „zrejme“ vyjadrovalo, že ide o domnienku. Mal za to, že ak je podanie súdu spísané advokátom v zastúpení klienta a s obsahom podľa jeho pokynu, advokát nemôže byť za obsah takéhoto podania postihnutý. Zdôraznil, že obsah odvolania nepoškodil sťažovateľku ani ním nedošlo k porušeniu ust. § 29 Advokátskeho poriadku SAK, pretože disciplinárne obvinený len hájil záujmy klienta zákonným spôsobom, pričom práve výčitka voči sudkyňi deklaruje jeho nezávislosť pri výkone advokácie. Disciplinárne obvinený tiež namietal nevypočutie navrhovaných svedkov.

Predsedníctvo SAK svojím rozhodnutím z 6. 2. 2012, sp. zn. P-44/2011:4207/2010 podľa § 59 ods. 3 zákona o advokácii v spojení s § 32 písm. c.) Disciplinárneho poriadku SAK odvolanie disciplinárne obvineného zamietlo a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdilo.

Predsedníctvo SAK po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia zistilo, že odvolanie disciplinárne obvineného smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné, nakoľko ust. § 59 ods. 1 zákona o advokácii obsahuje taxatívny výpočet rozhodnutí, proti ktorým môže disciplinárne obvinený podať odvolanie, pričom všetko to sú rozhodnutia, ktorými bol disciplinárne obvinený nielen uznaný vinným, ale mu aj bolo uložené disciplinárne opatrenie, čo nebol daný prípad, keďže senát upustil od uloženia disciplinárneho opatrenia a proti takému rozhodnutiu môže podať odvolanie len navrhovateľ.

Predsedníctvo SAK venovalo pozornosť aj námietkam disciplinárne obvineného v jeho odvolaní. Čo sa týka nevypočutia navrhovaných svedkov disciplinárne obvineným, Predsedníctvo SAK sa stotožnilo s názorom disciplinárneho senátu, že výsluch týchto svedkov nebol potrebný, nakoľko nemali byť vypočutí k otázkam, ktoré by mohli mať význam pre rozhodnutie vo veci.

Nebolo možné sa stotožniť ani s názorom disciplinárne obvineného, že obsah odvolania má preukazovať jeho nezávislosť ako advokáta. Porušenie povinnosti advokáta správať sa slušne, korektné a takým spôsobom, aby prispie-

val k vážnosti advokátskeho povolania, nemožno ospravedlňovať nezávislosťou advokáta. Nezávislosť advokáta pri poskytovaní právnych služieb je jednou zo základných podmienok slobodného výkonu advokácie. Slušnosť a korektnosť v jeho správaní vo vzťahu k súdom a iným štátnym orgánom je zasa jeho základnou povinnosťou, pretože jej rešpektovaním sa buduje vážnosť advokátskeho stavu ako celku. Nezávislosť advokáta sa však nemôže prejavovať takým konaním advokáta, ktoré prekročí všeobecne akceptovateľné hranice slušnosti, korektnosti a dôstojnosti.

Predsedníctvo SAK sa stotožnilo s názorom senátu, že formulácie použité na adresu sudkyne nie je možné považovať za slušné a korektné, nakoľko ich neslušnosť a nekorektnosť je daná už tým, že obsah týchto kritických vyjadrení na adresu súdu je nevecný a nepodporený žiadnymi dôkazmi, napriek tomu, že ich podstatou je obvinenie sudkyne z porušenia povinnosti sudcu a procesných predpisov, upravujúcich vykonávanie dôkazov. Ani napäté vzťahy medzi sudcom a advokátom advokáta v žiadnom prípade neopravňujú na to, aby k tomuto sudcovi nezachovával náležitú úctu a zdvorilosť a aby ho vo svojom podaní urážal, znevažoval alebo podroboval jeho osobu alebo jeho postup nevecnej kritike, či kritike nepodporenej súčasne primeranými dôkazmi.

Názor obvineného, že spísanie podania menom klienta a podľa jeho pokynov vylučuje disciplinárnu zodpovednosť advokáta, nie je správny. Advokát má síce povinnosť riadiť sa pokynmi klienta, avšak len tými, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi, vrátane tých, ktoré upravujú výkon advokácie. V prípade pokynu klienta v rozpore so všeobecne záväznými predpismi je advokát povinný pokyn odmietnuť a je oprávnený od zmluvy o právnej pomoci odstúpiť v zmysle § 22 ods. 2 zákona o advokácii. Pokiaľ tak advokát nepostupoval, napriek zrejmemu rozporu pokynu klienta s predpismi komory, musí niesť zodpovednosť za svoje konanie.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia

Poznámka

1 § 29 Advokátskeho poriadku SAK:

„Advokát vystupuje voči súdom a úradom tak, aby nenarušil svoju nezávislosť. Správa sa k nim slušne a korektné. Obsahom svojich písomných, ústnych a iných prejavov a svojím vystupovaním vrátane celkovej úpravy zovňajšku prispieva k dôstojnosti a vážnosti úkonov, na ktorých sa zúčastňuje, ako aj k vážnosti advokátskeho povolania.“

*Právnu vetu a rozhodnutie spracovala
Mgr. Tatiana Frištková
advokátska koncipientka*

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Šachový ring na pôde komory

J. W. Goethe sa raz vyjadril, že šach je ihriskom pre mozog. Slovenská advokátska komora aj tento rok privítala v šachovom ringu na svojej pôde v Bratislave nadšencov tejto krásnej „hry stratégov“. V dňoch 27. a 28. apríla 2012 sa uskutočnil už V. ročník medzinárodného turnaja s podtitulom venovaným šachovému mágovi JUDr. Júliusovi Kozmovi.

Turnaj bol tento rok osobitý najmä preto, že sa konal v kontexte viacerých podujatí pri príležitosti Dňa advokácie. Podujatie sa začlenilo do série akcií spolu s Dňom otvorených dverí a slávnostným galavečerom. Šachisti tak prispeli k oslavám pre advokátov pamätného dňa hrou fair play. O odborný rozmer podujatia sa postaral doc. JUDr. Jozef

Čentěš, PhD. prednáškou na tému väzby. Tento ročník niesol v sebe osobitnú esenciu aj tým, že dátum jeho konania pripadol práve na výročie prijatia prvého slobodného zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii. Advokácia sa už 22 rokov pýši atribútom slobodné povolanie. Tým, ktorí neprežili časy minulého, to možno nič nehovorí, ale pamätníci vedia, čo pred 22 rokmi znamenala možnosť z pohľadu profesie „voľne sa nadýchnuť“. Stojí za to každý rok sa zastaviť a pripomenúť si prijatie zákona, ktorý inšpiroval aj zákony iných slobodných povolání. Stojí za to poznať svoju minulosť a byť na ňu hrdý.

Účastníci, ktorí z hľadiska profesijnej príslušnosti vytvorili pestrofarebnú paletu, sa v Bratislave zišli tento rok v rekord-

Odborný rozmer podujatia (zľava: JUDr. Hreždovič, doc. JUDr. Čentěš, PhD. a JUDr. Blaha)

Ceny víťazom odovzdali JUDr. Blaha, JUDr. Chrenková a JUDr. Rabatin

Sústredená hra

nom počte. Okrem zástupcov právnických povolání z celého Slovenska a šachovej mládeže dlhú cestu do Bratislavy merali účastníci z Maďarska a Českej republiky. Posunula sa aj miska váh z pohľadu ženského obsadenia a prítomné dámy boli kvalifikovanými súperkami.

Súťažiacich privítal JUDr. Hrežďovič, nový predseda Slovenskej advokátskej komory. S potešením konštatoval, že niektoré veci v živote advokácie sa nemenia, jednou z nich je tradícia šachového turnaja organizovaného v spolupráci s Nadáciou slovenskej advokácie a odbornými partnermi, ktorý každý rok obohacujú nové tváre.

Šach je kráľom logických hier, riadi sa mottom „vzvi súpera na zápas a dokáž mu, že v logike a stratégii ste si rovnocenní. Šach je ako život, mení sa každým pohybom“. JUDr. Hrežďovič v príhovore vyslovil radosť nad tým, že advokátov, sudcov, prokurátorov a čakateľov na výkon týchto povolání, podnikových právnikov, právnikov v štátnej službe, študentov právnických fakúlt a pozvaných hostí táto čarovná čierno-biela hra spojila. Tých, ktorí prišli prvýkrát, chytila pri-

Priateľsko-súťaživá atmosféra

ateľská atmosféra za srdce. Šachový turnaj nie je iba o súperení, je v prvom rade o vzácných priateľských stretnutiach.

Víťznú trofej – putovný pohár predsedu organizačného výboru turnaja – získal FM Tamás Petényi, o druhú priečku sa podelil Mario Castiglione s víťazom predošlých ročníkov GM Igorom Štohlom, tretiu cenu, ktorú venovala Nadácia slovenskej advokácie, získali IM Peter Petrán a Daniel Rybánsky. V kategórii najlepší šachista – advokát zvíťazil IM Peter Petrán, spomedzi neregistrovaných hráčov si prvenstvo odniesol Radoslav Smatana a o titul najlepšia šachistka sa WGM Zuzana Borošová podelila s mladučkou talentovanou nádejou slovenského šachu Veronikou Gažíkovou.

Po vydarenom podujatí očakávame nasledujúci VI. ročník v nádeji, že účastníci z minulých ročníkov sa radi vrátia, ba čo viac, že počet prihlásených hráčov sa opätovne zvýši. Už teraz sa tešíme na správne ťahy, správne rozhodnutia a milú súťaživú atmosféru v duchu hesla „Šachu zdar!“

–km–

Foto Marcela Tóthová

Účastníci sa takmer nezmestili na spoločnú fotografiu...

Druhý seminár o práve spolupráce

Dňa 23. marca 2012 sa z iniciatívy Európskej asociácie právničiek na Slovensku v priestoroch Slovenskej advokátskej komory v Bratislave konal už druhý seminár o práve spolupráce (collaborative law). Podujatie nadviazalo na úvodný seminár z júna 2011 a na pilotný regionálny seminár vo februári 2012 organizovaný v spolupráci s košickou právnickou fakultou.

Lektorskej taktovky sa aj tento raz ujal William Hogg. Hlavnou témou bolo riešenie tzv. „slepých uličiek“, ktoré sa môžu v procese práva spolupráce vyskytnúť. Do programu bol zaradený aj praktický nácvik formou rolových hier.

Právo spolupráce je štruktúrovaný, formálne vopred stanovený spôsob vyjednávania, kde v štandardnom modeli klientov zastupujú advokáti. Ide o mimosúdny proces, v rámci ktorého sú klienti aj advokáti zaviazaní riešiť spor súdnou cestou v kontradiktórnom konaní, ale využiť všetky možnosti s cieľom

dosiahnuť dohodu. Je zameraný na tímové riešenie, členov tímu okrem klientov a advokátov tvoria aj odborníci potrební na vyriešenie súvisiacich otázok.

Slepým uličkám sa dá vyhnúť správnym vyhodnotením požiadaviek a očakávaní klienta na riešenie jeho problému. Primárne je tento spôsob vhodný vo veciach, kedy sú klienti nútení napriek momentálnemu sporu pokračovať v komunikácii s protistranou aj v budúcnosti. Vzhľadom na túto charakteristiku je zrejme, prečo sa právo spolupráce v zahraničí využíva najmä v rodinných veciach. Pri sporoch týkajúcich sa intímnej sféry klienti často potrebujú simultánnu pomoc právnikov, ktorí obhajujú ich právne záujmy, a zároveň pod-

*Lektori (sprava) JUDr. Vaňková,
JUDr. Swanová, Dr. Hogg
a členka predsedníctva SAK
JUDr. Chrenková*

poru, resp. terapiu odborníka z psychológie alebo sociológie. Pre kvalitné riešenie sa v rodinných sporoch odporúča do tímu aktívne začleniť aj „obhajovateľa a tlmočníka“ záujmov dieťaťa, nestranného a nezávislého od rodičov (obdobu postavenia kolízneho opatrovníka v súdnom konaní, ale s oveľa širším záberom a možnosťami ovplyvnenia výsledkov rokovaní).

Na seminár prišlo zo Slovenska aj Česka 21 účastníkov z radov advokátov, advokátskych koncipientov a odborníkov z iných oblastí. Vďaka širokej palete auditória boli praktické cvičenia v druhej časti seminára živé, interaktívne a autentické, advokáti si vyskúšali spoluprácu s inými profesiami. V rámci praktických cvičení zistili, ako sa odlišuje práca v tíme pri hľadaní riešenia zadanej prípadovej štúdie od klasického mimosúdneho vyjednávania, na ktoré sú zvyknutí, hoci spoločným menovateľom je snaha o dosiahnutie mimosúdnej dohody. Rovnako zaujal moment, že na vyjednávaní bol prítomný finančný špecialista, ktorý operatívne nastavil parametre a otestoval, či je riešenie, na ktorom sa klienti zhodli, reálne aj z hľadiska ich skutočných finančných možností. V prípadovej štúdii detská psychologička ocenila možnosť vyskúšať si rokovanie za prítomnosti dvoch advokátov.

Z diskusie vyplynulo, že kombinované systémy spoločného riešenia rodinných sporov v podstate v minulosti na Slovensku fungovali, postupne sa však vytratil. Slovenské prostredie dnes krok za krokom cestou zahraničných ideí hľadá a objavuje to, čo tu malo dlhú tradíciu. Pre slovenských advokátov nie je snaha o dosiahnutie dohody novou myšlienkou. Na druhej strane má slovenský advokát tendenciu prevziať za klienta zodpovednosť aj vo veciach, ktoré sa ho bytostne týkajú. Vtedy „rodičovská“ rola nie je namieste, pretože klient stráca možnosť navrhovať riešenia vo vlastnej réžii.

Spoločnosť sa postupne vyvíja. Je užitočné na jednej strane obnoviť v minulosti funkčné a osvedčené mechanizmy, na druhej strane zapojiť aj do práce advokátov moderné techniky kreatívneho prístupu k riešeniu problémov, ktoré majú v okolitom svete zelenú. Je potrebné klásť dôraz na spoluprácu rôznych odborníkov z hľadiska príslušnej odbornosti kompetentných na riešenie problému, ktorý má okrem právneho hľadiska aj ekonomický a emočný dopad na klientov a ich okolie. Skúsenosti zo zahraničných jurisdikcií naznačujú, že alternatívny spôsob riešenia konfliktov (ADR) je kultivovanejší a v mnohých prípadoch efektívnejší.

EWLAS pri uvádzaní myšlienky práva spolupráce do právnej praxe aktívne a úzko spolupracuje s kolegami z Anglicka, Rakúska, Talianska a Čiech. Zámerom EWLAS je ďalej v rámci svojej činnosti túto aktivitu rozvíjať aj na Slovensku a realizovať viac praktických nácvikov zameraných na zlepšenie úrovne komunikačných zručností advokátov v procesoch ADR. EWLAS touto cestou vyslovuje poďakovanie Slovenskej advokátskej komore za podporu a aktívny vklad k úspechu seminára. Viac informácií o seminároch a aktivitách spojených s právom spolupráce je možné nájsť na stránke www.pravospoluprace.sk.

JUDr. Beata Swanová
predsedníčka EWLAS

INZERCIA

sa v elektronickej verzii nezobrazuje

O spisovom poriadku v Nitre

Dňa 17. apríla 2012 sa v meste pod Zoborom uskutočnila pre advokátov nitrianskeho regiónu prednáška na tému Spisový poriadok. Prednášajúci JUDr. Peter Kerecman zaujal prítomných advokátov nielen vysoko odborným výkladom otázok súvisiacich s vedením spisovej agendy advokátmi, ale aj pútavým prednesom. Zaujímavé boli i návraty do histórie, kde náš kolega obohatil tému aj o spôsoby fungovania advokátov a vedenia agendy advokátskych kancelárií

v minulosti, spestrením boli i ukážky historických dokumentov advokátov. Advokáti nitrianskeho regiónu, ktorí sa na prednáškach zúčastnili mali možnosť rozšíriť svoj obzor o mnoho užitočných poznatkov v súvislosti so spôsobom vedenia spisovej agendy advokátskej kancelárie, ktoré im určite pomôžu pri výkone krásneho ale náročného povolania advokáta.

Prítomní prejavili záujem o usporiadanie podobných prednášok i v budúcnosti a vyslovili prednášajúcemu poďakovanie za skvelé odborné podujatie. Dovoľte aj mne ešte raz poďakovať kolegovi JUDr. Petrovi Kerecmanovi a taktiež i Slovenskej advokátskej komore za poskytnutie možnosti usporiadať toto zaujímavé podujatie a súčasne vysloviť želanie, že i naďalej budeme mať možnosť stretávať sa pri takýchto vynikajúcich odborných podujatiach.

JUDr. René Hudzovič

Plenárne zasadnutie CCBE v máji 2012

Na úvod plenárneho zasadnutia, ktoré sa konalo vo Viedni, sa formou videozáznamu účastníkom prihovorili Othmar Karas, podpredseda Európskeho parlamentu a Viviane Reding, podpredsedníčka Európskej komisie a komisárka pre spravodlivosť, základné práva a občianstvo. Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre spravodlivosť (DG Justice) bude mať v budúcnosti pod dohľadom reformy v oblasti justície v štátoch pod vplyvom Trojky (MMF, ECB, Európska komisia). Analýzu situácie v Grécku, Írsku a Portugalsku pripraví skupina odborníkov pod vedením bývalého predsedu Rakúskej komory, Gerharda Benn-Idlera. CCBE by mala v otázke reformy právnych systémov vystupovať ako poradný orgán Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť.

CCBE získala možnosť **intervenovať v prípade Michaud proti Francúzsku** pred Európskym súdom pre ľudské práva. Individuálna sťažnosť sa v tejto veci týka oznamovacej povinnosti advokáta vyplývajúcej zo smernice EÚ o praní špinavých peňazí (2005/60/ES) a jej súladu s ochranou práva na súkromie (Európsky dohovor, čl. 8). V apríli bolo písomné vyjadrenie CCBE vypracované a zaslané ESLP.

Európska komisia zverejnila 11. apríla 2012 správu o pripravovanej **revízií tretej smernice o praní špinavých peňazí (2005/60/ES)**. V súvislosti s návrhom na revíziu boli v spolupráci s komorami a inými zainteresovanými osobami vypracované dotazníky a následne hodnotiacia štúdiá. Komisia v správe vyjadrila znepokojenie, že advokáti si neplnia ohlasovaciu povinnosť v prípade podozrivých transakcií, nevyšvetlila však dôvody tohto vyjadrenia.

CCBE pripravila stanovisko k návrhu Európskej komisie KOM/2012/035 nariadenia o štatúte **európskej nadácie**

(FE). Cieľom návrhu je zabezpečiť a zjednodušiť založenie a fungovanie nadácií s cezhraničnou dimenziou v rámci jednotného trhu. Väčšina členov výboru CCBE pre právo obchodných spoločností vyjadrila súhlas s touto iniciatívou.

Najväčšiu diskusiu vyvolal návrh stanoviska CCBE k pripravovanej smernici **o alternatívnom riešení sporov a nariadenia o alternatívnom riešení sporov on-line, ktoré sa týkajú spotrebiteľských zmlúv**. Návrhy Komisia zverejnila 29. novembra 2011 a predpokladá sa, že budú prijaté na konci roka 2012. CCBE podporuje šírenie informácií o ARS medzi spotrebiteľmi, informačnú povinnosť podnikateľov, dôležitosť nezávislých a kvalifikovaných poskytovateľov služieb ARS a rýchlosť konania. Na druhej strane, návrh on-line platformy považuje za finančne a administratívne náročný a málo efektívny. Ďalšia kritika smeruje k tomu, že poskytovanie služieb ARS má byť zadarmo alebo za minimálnu odmenu, napriek tomu, že na vybavenie sťažnosti je krátka lehota (90 alebo 30 dní) a na poskytovanie služby sa vyžaduje expertíza. CCBE tiež vyjadrila znepokojenie, že Komisia prekračuje svoje právomoci, keď plánuje regulovať aj alternatívne riešenie sporov bez cezhraničného prvku.

Advokátska komora Bosny a Hercegoviny vyjadrila vďaka CCBE za intervenciu ohľadom snahy Ministerstva spravodlivosti zaviesť registračné pokladnice povinne pre advokátov. Nakoniec boli advokáti vylúčení z okruhu profesií, na ktoré sa táto reforma bude vzťahovať.

Hlavnou témou na zasadnutí výboru pre ľudské práva bol **výber kandidátov na cenu CCBE Ľudské práva**. Najväčšiu podporu prítomných zástupcov získal **Pavel Sapelka**, ktorý je známym bieloruským advokátom a aktivistom na poli ľudských práv. Pavel Sapelka bojuje za zrušenie trestu smrti, bol právnym zástupcom a obhajcom členov opozície a politických väzňov. V marci 2011 bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov v Minskej advokátskej komore, ktorá tým reagovala na tlak zo strany bieloruskej vlády.

Mgr. Michaela Chládeková

Bulletin advokacie prináša...

Vyberáme z čísla 4/2012 českého *Bulletinu advokacie*

Novozvolený predseda skúšobnej komisie Českej advokátskej komory JUDr. Jan Luhan, sa v **úvodníku** venuje historickému vývoju kvalite absolventov advokátskych skúšok a ďalšiemu smerovaniu advokátskych skúšok.

V rámci **aktualít** je uverejnená správa z konferencie „Právni prostor 2012“ venovanej otázkam ako verejné zákazky, energetika a právo, štátna správa a samospráva a pracovnému právu. Číslo publikuje oznam o pláne NS ČR viesť zoznam advokátov činných v oblasti správneho práva na účely ustanovovania právnych zástupcov nemajetným občanom v konaní o kasačnej sťažnosti. Seriál o dátových schránkach sa končí inštrukciami, kam ukladať dáta na povinnú dobu, ako ich ukladať, ako archivovať a konvertovať dáta (aj pre klientov).

Výber z judikatúry obsahuje Rozsudok Najvyššieho správneho súdu z 25. 3. 2011, č. j. 2As 21/2011 zaoberajúci sa mlčanlivosťou advokáta a ochranou osobných údajov zhromažďovaných advokátom. Z oblasti sankcionovania vadných právnych úkonov v judikatúre sú príspevky k rozhodnutiam NS ČR, a to Rozsudku z 31. 5. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4255/2009 k postaveniu starostu pri uzatváraní zmlúv, Rozsudku sp. zn. 31 Cdo 1945/2010 z 11. 5. 2011 k neplatnosti určenia rozhodcu ad hoc, Rozsudku sp. zn. 29 Cdo 4284/2007 z 30. 9. 2009 k neplatnosti rozhodnutia valného zhromaždenia o rozdelení zisku z predchádzajúcich rokov, Rozsudku sp. zn. 33 Cdo 4246/2008 zo dňa 27. 10. 2010. „Jednou vetou“ sú obsiahnuté Uznesenie NS ČR z 29. 3. 2011, sp. zn. 29 Cdo 282/2010 k prevodu obchodného podielu jediným spoločníkom, Rozsudok NS ČR z 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2012 k odškodneniu nemajetkovej ujmy za nezákonné obmedzenie osobnej slobody (výkon väzby), schválený dňa 9. 2. 2012 občiansko-právnym a obchodným kolégiom NS na uverejnenie v Zbierke rozhodnutí a stanovísk v záujme zjednotenia judikatúry a Rozsudok NS ČR zo 14. 12. 2000, sp. zn. 33/Cdo 132/99 k platcovi dane z prevodu nehnuteľností, zvýšeniu kúpnej ceny. Z judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva je uverejnený rozsudok z 27. 11. 2008, Salduz proti Turecku, ktorý znovu a zásadným spôsobom núti členské štáty Rady Európy, aby v národnom zákonodárstve jasne špecifikovali povinnosť poskytnúť zatknutému, od samotného začiatku služby advokáta.

Informácie o novej odbornej literatúre obsahujú recenziu publikácie *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář* od autorov Jaroslava Fenyka a La-

dislava Smejkal, recenziu publikácie *Culpa in contrahendo* od autora Zbyněka Matulu, recenziu publikácie *Základy teorie veřejné správy* od autora Richarda Pomahača, recenziu publikácie *Ústavní soud Československé republiky a jeho osudy v letech 1920 – 1948* od autora Tomáše Langášeka, recenziu publikácie *Klauzala generalna rozsadku w prawie prywatnym* od autorky Ewy Rott-Pietrzyk. Z iných odborných periodík je obsiahnutý príspevok Mgr. Tomáša Tintěry na tému *Do akej výšky je zmluvná pokuta ešte primeraná?*, uverejnený v časopise *Právní rádce* č. 12/2011, s. 25 – 28 a príspevok prof. JUDr. Jiřího Jelínka, CSc. na tému *Tresná zodpovednosť právnických osob – áno, či nie?*, uverejnený v časopise *Právní rádce* č. 12/2011, s. 34 – 40.

Podľa rozhodnutia kárneho senátu kárnej komisie Českej advokátskej komory z 18. 6. 2010, sp. zn. K 27/2010 uverejneného v časti **z advokacie**, *ide o závažné porušenie povinností advokáta, ak neinformuje klienta o stave exekučného konania a zadržáva vymoženú sumu, dokonca i po opakovaných žiadostiach klienta o jej vydanie*. Podľa uverejneného stanoviska výboru pre odbornú pomoc a ochranu záujmov advokátov z 27. 3. 2012 sp. zn. 440/VOPOZA/12/32 „ide o celkom jasnú právnu záležitosť, u ktorej možno pochybenie a konanie *bona fide* vylúčiť s pravdepodobnosťou, ktorá hraničí s istotou, a naopak možno na základe dostupných informácií vysloviť dôvodné podozrenie, že ide o úmyselné zneužitie práva v neprospech advokáta, ak vyšetrovatel Polície ČR s dlhším časovým odstupom od začiatku trestného stíhania podá žiadosť o predvedenie osoby advokáta podľa § 90 ods. 1 Trestného poriadku, bez toho, aby preveril doručenie predvolania na výsluch a dôvodnosť ospravedlnenia, keď následne je advokát v budove súdu pred pojednávacou sieňou obmedzený na osobnej slobode, sú mu odobrané osobné veci, je spútaný a v zmysle § 75 Trestného poriadku je zadržaný so súhlasom dozorujúceho štátneho zástupcu. Nasleduje osobná prehliadka bez toho, aby boli dôvody väzby, bez zástupcu Českej advokátskej komory a za zjavného prelomenia mlčanlivosti advokáta, s odôvodnením štátneho zástupcu, že špeciálny režim zaisťovacích úkonov u advokáta sa týka len domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov.

V rámci **informácií a zaujímavostí** číslo publikuje druhú prácu kategórie talent roku súťaže *Právnik roku 2011* od autora JUDr. Pavla Tumy, PhD., LL.M. na tému *K problematike prevoditeľnosti majetkových autorských práv* a obsahuje informácie o vzdelávacích a iných organizovaných podujatiach.

Články z odbornej teórie a praxe:

doc. JUDr. Pavel Vantuch, CSc.

Podplácanie a účinná lútosť v Trestnom zákonníku

Autor poukazuje na skutočnosť, že do nového Trestného zákona nebolo prevzaté osobitné ustanovenie o účinnej lútosťi – § 163 predchádzajúceho Trestného zákona. Preto od 1. 1. 2010 neprichádza do úvahy zánik trestnosti podplácania alebo nepriamej korupcie. Zaoberá sa skoršou úpravou § 163 v predchádzajúcom Trestnom zákone – zákon

č. 140/1961 Z. z., upozorňuje, že vo vládnom návrhu sa s upravením osobitného ustanovenia o účinnej lútosti počítalo. Zaoberá sa tiež poslaneckým návrhom na doplnenie účinnej lútosti do nového § 334a Trestného zákona, otázkou, či je pri trestných činoch korupcie účinná lútosť vôbec vhodná. Uzatvára, že by bolo vhodné, aby do nového Trestného zákona bolo začlenené ustanovenie o účinnej lútosti alebo, aby bola prijatá úprava, ktorá by umožnila zánik trestnosti podplácania a nepriamej korupcie.

JUDr. Otakar Švorčík

JUDr. Lenka Čížková, LL.M.

Ako zistiť konečného vlastníka a konečného beneficianta

Príspevok sa v úvode venuje definícii pojmu konečného vlastníka a konečného beneficianta v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES z 26. októbra 2005 o predchádzaní zneužitíu finančného systému na pranie peňazí a financovanie terorizmu a v zákone č. 253/2008 Sb. o niektorých opatreniach proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu, ktorý používa súhrnný pojem „skutočný majiteľ“. Vymedzujú jednotlivé činnosti, pri ktorých je advokát povinnou osobou na účely zákona pri svojej činnosti. Venujú sa povinnosti identifikácie klienta advokátom na účely zákona a tzv. kontrole klienta ako ďalšiemu stupňu preverenia klienta na účely zákona. Uzatvárajú, že vo vzťahu k advokátovi treba vyhodnotiť, za akých okolností je povinnou osobou na účely zákona. Odporúčajú zostaviť mechanizmus rizikovosti klienta pre prípady, kedy skutočný majiteľ nie je známy.

JUDr. Jan Kocina, PhD.

Vykonaiteľnosť a doručovanie rozhodcovských nálezov

Príspevok sa venuje novele zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodcovskom konaní a o výkone rozhodcovských nálezov vykonanej zákonom č. 19/2012 Sb. Poukazuje na právo súdu preskúmať, okrem iného, či bol rozhodcovský nález riadne doručovaný, pretože vyriešenie tejto otázky je podstatné pre vyznačenie vykonaiteľnosti. Podľa ustálenej judikatúry NS ČR doručovanie rozhodcovského nálezu nie je súčasťou postupu, ktorým rozhodcovia vedú konanie a strany ani predpisy vydané rozhodcovskými súdmi nemôžu upraviť doručovanie rozhodcovského nálezu platne inak ako vyplýva z § 45 a nasl. českého o. s. ř. Takýto stav platil do 31. 3. 2012. S ohľadom na zmenu ustanovenia § 23 písm. a) zákona o rozhodcovskom konaní a o výkone rozhodcovských nálezov a znenie prechodných ustanovení si strany, prípadne rozhodcovské súdy po 1. 4. 2012 môžu upraviť doručovanie odlišne od úpravy v o. s. ř.

Mgr. Jana Babušková

Oddĺženie manželov – alebo čo v zákone nenájdete

Autorka sa vracia k článku JUDr. Oldřicha Řeháčka, PhD. uverejneného v čísle 7 – 8/2011, v ktorom hľadal najvhodnejší spôsob oddĺženia manželov, pričom súdy uplatňujú tri spôsoby oddĺženia manželov, ktoré označil ako oddelené, spoločné a čiastočné spoločné oddĺženie manželov. Dopĺňa

článok o poznatky s ďalšou rozhodovacou činnosťou – konkrétne uznesenie Krajského súdu v Ostrave z 22. 12. 2010 č. j. KSOS 33 INS 11987/2010-B-5. Porovnáva, v čom sa postupy jednotlivých súdov pri oddĺžení líšia a poukazuje na zmysel spoločného oddĺženia manželov. Upozorňuje, že spoločné oddĺženie manželov v súčasnosti neupravuje insolvenčný zákon, súdna prax sa len utvára, čo v konečnom dôsledku znamená, že nie každý insolvenčný súd, resp. insolvenčný správca takýto postup zvolí.

Vyberáme z čísla 5/2012 českého Bulletinu advokacie

Predseda odvolacej kárnej komisie Českej advokátskej komory JUDr. Bohuslav Sedlatý v **úvodníku** venuje priestor profesijnej etike, priznáva, že meniac sa doba môže odôvodňovať vývoj takýchto noriem, v konečnom dôsledku ale uprednostňuje stabilitu právnej úpravy v tejto oblasti.

Aktuality obsahujú informáciu o videomanuále o dátových schránkach vyhotovenom v súvislosti s povinnosťou advokátov mať zriadenú dátovú schránku od 1. 7. 2012. Prinášajú správu o seminári AIJA o transakciách pred insolvenčiou a počas nej v dňoch 12. až 14. apríla 2012.

Výber z judikatúry uverejňuje Nález Ústavného súdu IV. ÚS 1145/11 zo dňa 6. 10. 2011 k uznaniu účelne vynaložených nákladov v konaní proti Českej republike, rozsudok NS ČR z 23. augusta 2011, č. j. 25 Cdo 520/2009 k premlčaní náhrady škody spôsobenej advokátom, uznesenie NS ČR z 8. 9. 2011, č. j. 8 Tdo 1082/2011 k prečinu nebezpečného prenasledovania. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ číslo obsahuje článok venovaný problematike porušovaniu práv ochranných známok v súvislosti s reklamou na internete v rámci tzv. sponzorovaných odkazov v súvislosti s diskutovaným rozsudkom Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-236/08 až 238/08 (tzv. Google cases) z 23. 3. 2010 a nadväzujúcimi rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veciach C-278/08 – Di BergSpechte Outdoor Reisen a C-558/08 – Portakabin.

Rubrika **z odbornej literatúry** obsahuje recenziu publikácie Listina základných práv a svobod. Komentár od autorov Eliška Wagnerová, Vojtěch Šimíček, Tomáš Langášek, Ivo Pospíšil a kol., recenziu publikácie Nový občanský zákoník s aktualizovanou dôvodovou správou a rejstříkem od autorov Karel Eliáš a kol., recenziu publikácie Zákoník práce. Komentár s judikaturou od autorov Antonín Kottbauer, Rada Gogová, Karolina Gritzerová, Josef Hochman, Helena Ulehlová, recenziu publikácie Stavební právo v teorii a praxi od autorov Karel Marek, Petr Prucha, recenziu publikácie Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentár od autora Luděk Lisse a recenziu publikácie Bez togí od autora Stanislav Mikke. Z iných periodík sú uverejnené rešerš článku Problémy právnej úpravy vzťahu exekúcie a insolvenčného konania autorov Mgr. Barbora Tušilová, Mgr. Ing. Jan

Vavřina, uverejneného v časopise Právní rozhledy č. 3/2012 s. 100 – 101, rešerš článku *Následky schválenia amorálnej dedičskej dohody bez účasti veriteľá* od autora JUDr. Jakub Dohnal, uverejneného v časopise Právní rozhledy č. 1/2012 s. 21 – 25 a rešerš článku *Právo na informácie a ochrana osobných údajov* od autora doc. JUDr. Pavel Mates, CSc.

V časti **z české advokácie** periodikum uverejňuje rozhodnutie kárneho senátu kárnej komisie Českej advokátskej komory z 29. januára 2010. sp. zn. K 38/2009. Časopis v tejto časti uverejňuje aj 3. ocenenú prácu kategórie talent roku súťaže právnik roku 2011 od JUDr. Simony Corradiniovej s názvom *Rodina za plexisklom*.

Odborné články z právnej teórie a praxe:

prof. Dr. et Mgr. Ing. Alexander J. Bělohávek, Dr.h.c.

Zmeny v rozhodcovskom konaní

Autor sa v príspevku venuje novele zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodcovskom konaní a o výkone rozhodcovských náleзов vykonanej zákonom č. 19/2012 Sb. Novelu považuje za zásadnú vo vzťahu k spotrebiteľským sporom, v ostatnom obsahu majú zmeny skôr upresňujúci charakter. Novela rozširuje objektívnu arbitrabilitu sporov aj o spory, pri ktorých to stanoví osobitný zákon. Upozorňuje na paradoxnú situáciu pri kolízii s úpravou právomoci finančného arbitra a to vo vzťahu k zrušeniu zvláštneho statusu verejných neziskových ústavných zdravotníckych zariadení osobitným zákonom. Podrobnejšie sa venuje arbitrabilite a podmienkam pre rozhodovanie spotrebiteľských sporov v rozhodcovskom konaní. Analyzuje zmeny dotýkajúce sa rozhodcov, predpokladov na výkon funkcie rozhodcu, stálych rozhodcovských súdov, dôvodov na zrušenie rozhodcovského nálezu, postupu po zrušení rozhodcovského nálezu a dôsledkami zrušenia rozhodcovského nálezu.

Mgr. et Mgr. Dana Prudíková, PhD.

Mgr. František Korbek, PhD.

Dátové schránky tri roky po:

Praktické skúsenosti s ich používaním

Príspevok s odstupom takmer troch rokov od nadobudnutia účinnosti reformy doručovania vyhodnocuje praktické skúsenosti novej formy doručovania. Venujú sa samotnej definícii dátovej schránky, povinnosti mať dátovú schránku, povinnosti používať dátovú schránku, možnosti viacerých dátových schránok pre jednu osobu, možnosti jednej dátovej schránky pre viacero osôb, vadám v doručovaní, podaní prostredníctvom dátovej schránky, doručeniu prostredníctvom dátovej schránky. Od 1. 7. 2012 budú advokáti povinní mať dátovú schránku, v prípade, že si ju nezriadi sami, zriadi im ju Ministerstvo vnútra ČR. V závere očakávajú pozitívny prínos dátových schránok tak v oblasti zefektívnenia práce, ako aj v oblasti zníženia nákladov.

doc. JUDr. Pavel Mates, CSc.

Malé zamyslenie nad stabilitou nášho právneho poriadku

Autor v úvode článku vyhodnocuje normotvorbu ako oblasť, ktorá si zaslúži vyššiu pozornosť vzhľadom na všeobecnú požiadavku čitateľnej a jasnej legislatívy. Zdôrazňuje rolu Najvyššieho správneho súdu, ktorý považuje za subjekt konštantnou judikatúrou prispievajúci ku kultivácii aplikačnej praxe a prevencii častej zmeny právnych predpisov. Venuje sa použitiu analógie pri aplikácii práva ako inštitútu, ktorý je na jednej strane žiadúci, napriek tomu ho treba chápať ako prostriedok výnimočný. Význam súdneho rozhodovania analyzuje pri inštitútoch ako počítanie lehôt, pojem spoločenskej škodlivosti, prípadne okolnosti vylučujúce protiprávnosť. V závere konštatuje, že trestanie v správnom práve čaká na svoju kodifikáciu už dlho a súdy tento deficit nebudú zvládať dlhodobo vykrývať. Aj v závere sa prikláňa k rozumnej interpretácii práva v porovnaní s nadbytočnou novelizáciou.

Mgr. Bc. Veronika Petrová

Zmluvná limitácia náhrady škody v obchodnom práve – prevratná zmena právnej úpravy?

Autorka nadväzuje na diskusiu prebiehajúcu tak v odbornej verejnosti a aj akademickej obci ako aj medzi samotnými podnikateľmi, pre ktorých môže zmluvná limitácia náhrady škody predstavovať kruciálnu otázku pri vyjednávaní predovšetkým rizikových kontraktov. V časti venovanej súčasnému právnomu stavu autorka konštatuje, že v dnešnej dobe možno identifikovať dva protichodné názorové prúdy, kedy jeden sa prikláňa k prípustnosti zmluvnej limitácie náhrady škody a druhý striktne zastáva názor absolútneho zákazu vzdania sa hoci aj časti nároku na náhradu škody pred porušením povinnosti. Vyhodnocuje dopady novelizovaného § 386 ods. 1 ObZ (právna úprava ČR). V závere vyjadruje pochybnosť, či nový § 386 ods. 1 ObZ bude prínosný.

Filip Plašil

Vzťahuje sa judikatúra k advokátskej tarife aj na paušálnu vyhlášku?

Obsah príspevku súvisí so skutočnosťou, že v ČR platí popri vyhláške Ministerstva spravodlivosti č. 484/2000 Sb. tzv. paušálnej vyhláške aj vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 177/1996 Sb., tzv. advokátska tarifa. V praxi vznikajú otázky o vzájomnom vzťahu týchto predpisov. o vhodnosti ich použitia, resp. nepoužitia doterajšej judikatúry súvisiacej s tzv. advokátskou tarifou pri rozhodovaní podľa tzv. paušálnej vyhlášky.

Spracoval: **JUDr. Peter Kalata**
kancelária SAK

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ ČAK

Povinnosť advokáta chrániť záujmy klienta – nezaplatenie zálohy na odmenu advokáta klientom

- 1) Je závažným porušením povinností advokáta, ak sa ako právny zástupca klient a napriek tomu, že bol riadne vyzoomený o termíne nariadeného súdneho pojednávania, nedostaví na toto pojednávania s odôvodnením, že mu klient nezaplatil zálohu na odmenu za poskytnutie právnych služieb.
- 2) Skutočnosť, že klient nezaplatí advokátovi zálohu na odmenu za poskytnutie právnych služieb, neopravňuje advokáta k neposkytnutiu právnych služieb, je však dôvodom na ukončenie zmluvy o poskytovaní právnych služieb zo strany advokáta za predpokladu, že advokát klienta o poskytnutie zálohy požiadal.

(Rozhodnutie disciplinárneho senátu disciplinárnej komisie Českej advokátskej komory z 24. septembra 2004, sp. zn. K 61/04)¹

Dotknuté ustanovenia:

- § 16 ods. 1 a 2, § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokácii
- čl. 4 ods. 1 uznesenia predstavenstva Českej advokátskej komory č. 1/1997 Vestníka zo dňa 31. 10. 1996, ktorým sa stanovujú pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže advokátov Českej republiky (etický kódex) v platnom znení (ďalej len „Pravidlá profesionálnej etiky“)
- **obdobné ustanovenia slovenských právnych predpisov:** § 18 ods. 1,² ods. 2,³ ods. 3⁴ a § 22 ods. 3⁵ zákona č. 586/2003 o advokácii a § 2 ods. 2⁶ Advokátskeho poriadku SAK zo dňa 19. 6. 2010

Disciplinárny senát uznal disciplinárne obvineného advokáta za vinného z disciplinárneho previnenia, ktorého sa dopustil

tým, že

napriek tomu, že bol ako právny zástupca žalovaného v právnej veci vedenej pred okresným súdom riadne vyzoomený o termíne odvolacieho pojednávania, nariadených na deň 4. 11. 2003 a 16. 12. 2003, na tieto súdne pojednávania sa nedostavil s odôvodnením, že mu klient nezaplatil zálohu na odmenu za poskytnutie právnych služieb

teda

- nechránil práva a oprávnené záujmy klienta,
- pri výkone advokácie nekonal svedomito,

- pri výkone advokácie nepostupoval tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu, keď nedodržiaval pravidlá profesionálnej etiky, ukladajúce mu povinnosť všeobecne poctivým, čestným a slušným správaním prispievať k dôstojnosti a vážnosti advokátskeho stavu,

čím porušil

§ 16 ods. 1 a 2⁷ a § 17⁸ zákona o advokácii v spojení s čl. 4 ods. 1⁹ Pravidiel profesionálnej etiky.

Podľa § 32 ods. 5 zákona o advokácii bolo upustené od uloženia disciplinárneho opatrenia.

Disciplinárne obvinenému advokátovi bola súčasne uložená povinnosť zaplatiť na účet Českej advokátskej komory náhradu nákladov konania vo výške 3 000 Kč.

Z odôvodnenia:

Disciplinárny žalobca podal na disciplinárne obvineného disciplinárnu žalobu pre skutok popísaný vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Disciplinárne obvinený vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe potvrdil, že sa skutočne na predmetné pojednávania nedostavil z dôvodu, že klient mu nezaplatil zálohu na odmenu za právne služby ako aj preto, že musel zaistiť obhajobu na pojednávani v inej veci. Uznal svoje pochybenie s tým, že týmto konaním nemohlo dôjsť v danej veci k poškodeniu práv klienta. Stručne sa vyjadril aj k svojím osobným a majetkovým pomero.

Disciplinárny senát po oboznámení sa s obsahom sťažnosti, vyjadrením disciplinárne obvineného, obsahom zápisníc z predmetných súdnych pojednávaní a výpisom z matricy ČAK dospel k jednoznačnému záveru, že disciplinárne obvinený sa dopustil skutku, ktorý bol predmetom disciplinárnej žaloby a že tento skutok naplňuje skutkovú podstatu disciplinárneho previnenia, pretože došlo k porušeniu § 16 ods. 1 a 2, § 17 zákona o advokácii a čl. 4 ods. 1 Pravidiel profesionálnej etiky.

Skutočnosť, že sťažovateľ nezaplatil zálohu na odmenu advokáta za právne služby v žiadnom prípade neopravňuje advokáta, aby sa nedostavil na nariadené pojednávanie. Pokiaľ klient nezložil zálohu, mal disciplinárne obvinený možnosť postupovať podľa § 20 ods. 3 zákona o advokácii¹⁰ a od zmluvy o poskytovaní právnych služieb odstúpiť za predpokladu, že sťažovateľa o poskytnutie zálohy požiadal.

Pri rozhodovaní o uložení disciplinárneho opatrenia disciplinárny senát vychádzal z toho, že v danom prípade skutočne nemohlo dôjsť k podstatnému poškodeniu záujmov klienta, že disciplinárne obvinený, vykonávajúci advokáciu od roku 1982 po celú dobu nebol ani raz disciplinárne potrestaný a prihladol tiež k osobným a majetkovým pomerom disciplinárne obvineného ako aj ku skutočnosti, že svoje pochybenie uznal a na základe týchto skutočností mal za to, že podmienky pre upustenie od uloženia disciplinárneho opatrenia boli splnené.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia.

Poznámky

1 preložené a spracované z publikácie **Bulletin advokácie – Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2008–2009** (zvláštní číslo/květen 2010). Česká advokátní komora, Praha 2010, s. 50 – 51.

2 § 18 ods. 1 slovenského zákona o advokácii:

„Advokát je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ak sú pokyny klienta v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie je nimi viazaný. O tom klienta vhodným spôsobom poučí“.

3 § 18 ods. 2 slovenského zákona o advokácii:

„Advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedo-

mito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb“.

4 § 18 ods. 3 slovenského zákona o advokácii:

„Advokát postupuje pri výkone advokácie tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu. V záujme toho je povinný dodržiavať pravidlá profesijnej etiky a iné pravidlá, ktoré určuje predpis komory“.

5 § 22 ods. 3 slovenského zákona o advokácii:

„Advokát je oprávnený odstúpiť od zmluvy o poskytovaní právnych služieb aj vtedy, ak klient neposkytne primeraný preddavok, primerané doplnenie poskytnutého preddavku na odmenu alebo odmenu, hoci bol o to písomne požiadaný; to neplatí vo veciach poskytovania bezplatnej právnej služby“.

6 § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK:

„Advokát je povinný dodržiavať pravidlá korektnej súťaže a dbať na dôstojnosť advokátskeho stavu“.

7 § 16 ods. 2 českého zákona o advokácii:

„Advokát je povinný chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Pokynmi klienta však nie je viazaný, ak sú v rozpore s právnym alebo stavovským predpisom; o tom je advokát povinný klienta primerane poučiť“.

§ 16 ods. 2 českého zákona o advokácii:

„Pri výkone advokácie je advokát povinný jednať čestne a svedomito; je povinný využívať dôsledne všetky zákonné prostriedky a v ich rámci uplatniť v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné“.

8 § 17 českého zákona o advokácii:

„Advokát postupuje pri výkone advokácie tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu; za tým účelom je najmä povinný dodržiavať pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže. Pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže stanoví stavovský predpis“.

9 čl. 4 ods. 1 Pravidiel profesionálnej etiky:

„Advokát je všeobecne povinný poctivým, čestným a slušným chovaním prispievať k dôstojnosti a vážnosti advokátskeho stavu“.

10 § 20 ods. 3 českého zákona o advokácii:

„Advokát je oprávnený zmluvu o poskytovaní právnych služieb vypovedať, ak klient neposkytne primeranú zálohu na odmenu za poskytnutie právnych služieb, hoci bol o to advokátom požiadaný“.

*Právnu vetu a rozhodnutie preložila a spracovala
Mgr. Tatiana Frištková
advokátska koncipientka*

DO VAŠEJ KNIŽNICE

**Ústavní soud
Československé republiky
a jeho osudy v letech 1920 – 1948**

LANGÁŠEK, T.: **Ústavní soud Československé republiky a jeho osudy v letech 1920 – 1948**. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2011, 319 s.

Téma histórie ústavného súdництва a jeho činnosti sa obvykle v odborných diskusiách vyčerpáva jej analýzami začínajúcimi vznikom ÚS ČSFR. Opomína tak deväťdesiatročnú ústavnú tradíciu. Práve do tohto obdobia nás uvádza publikácia Tomáša Langášeka. Ústavné súdnictvo v časoch 1. ČSR bolo spoločným pre Čechov aj Slovákov a popri ústavnom súdnictve Rakúskej republiky mu patrí v dejinách európskeho kontinentu prvenstvo. V podobe špecializovaného ústavného súdu disponujúceho právomocou a *posteriori* preskúmavať a rušiť zákony aj prvenstvo svetové.

Mgr. Tomáš Langášek, LL.M. študoval na Právnickej fakulte Univerzity Karlovej (absolvoval 1999) a na Central European University v Budapešti, je autorom viacerých odborných článkov a spoluautorom viacerých publikácií. Pôsobí ako Generálny sekretár ÚS ČR, predtým ako asistent predsedu ÚS ČR a právnik v Kancelárii verejného ochrany práv ČR.

Publikácia začína predslovom predsedu ÚS ČR Pavla Ryčetského, ktorý pripomína dôležitosť existencie nezávislého ústavného súdництва „ako jednej z najspôhlivejších záruk a poistiek demokratického právneho štátu“ a pokračuje autorovým úvodom, ktorý zvyrazňuje ako základné chvíle, v ktorých sa začala písať „nie len poučná, ale aj varujúca“ história československého ústavného súdництва prijatie ústavnej listiny ČSR a samotné faktické ustanovenie Ústavného súdu ČSR (17. 11. 1921). Monografia je štruktúrovaná do siedmich kapitol.

Kapitola *Právomoc a pôsobnosť Ústavného súdu ČSR* identifikuje právne predpisy upravujúce postavenie ústavného súdu, jeho sudcov a konania pred ním, ako aj koncepcie ústavného súdництва v medzivojnovom Československu (najmä samotná ústava dávajúca podklad rozhodovaniu o tom, či „zákony republiky Československé a zákony snemu Pokarpatskej Rusi neodporujú ústave“); zák. č. 162/1920 Sb. zák. a nař. o ústavnom súde a rokovací poriadok prijatý plénom uverejnený pod č. 255/1922 Sb. zák. a nař.). Kapitola *Vznik ústavného súdu* sa venuje nomináciám, menovaniu a voľbe prvých sudcov, ustanovujúcej schôdzi, príprave rokovacieho poriadku, postaveniu sudcov, ale aj organizačným otázkam ústavného súdu. Časť obsahuje aj krátky životopis predsedu ústavného súdu dr. Karla Baxu (pôvodne advokát v Prahe). Kapitola *Činnosť ústavného súdu v prvom funkčnom období* je ťažiskovou časťou knihy (50 strán). Podrobne rozoberá „život“ ústavného súdu od jeho vzniku do roku 1931. Začína popisom prvého verejného pojedná-

vania, pokračuje ďalšími vecami a mapuje aj personálne zmeny. Do desiateho roku svojej existencie vstupuje ústavný súd ako stabilizovaná inštitúcia, ktorá má však nedostatok agendy (chýbajú návrhy na preskúvanie zákonov). Po kapitole *Intermezzo 1931 – 1938* venovanej rokom 1931 – 1938 (charakteristických tým, že pôvodným sudcom uplynulo funkčné obdobie a noví neboli ustanovení) nasleduje kapitola *Druhé funkčné obdobie ústavného súdu*, ktorá začína ustanovujúcou schôdzou 10. mája 1938 zvolanou novým predsedom dr. Jaroslavom Krejčím (inak pôvodne advokátsky koncipient). Začína sa obdobie súmraku prvej republiky („*inter arma silent leges*“), pokračujúce etapou Protektorátu. Časť príznačne nazvaná *Epilóg* začína informáciou o zložení sľubu vernosti predsedom ústavného súdu Adolfovi Hitlerovi, „bolestivou bodkou“ za históriu demokratického ústavného súdu. Ústavný súd sa sťahuje do pôvodne 6-izbového bytu v Lucerne. Posledná kapitola *Na ceste k Ústave 9. mája* sumarizuje smutný záver o neobnovení ústavného súdництва po vojne a pripomína komplikovanú obnovu ústavného súdництва po páde totalitného režimu („ústavné súdy vždy niekomu prekážajú“).

Práca spomína nielen slovenského advokáta nominovaného do funkcie sudcu dr. Karla Štúra, advokáta v Trenčíne, ale aj dr. Kolomana Volenského, advokáta z Veľkého Sevlúša (Podkarpatská Rus), ktorý sa však svojho menovania už nedožil (na jeho miesto bol menovaný dr. K. P. Mačík, viceprezident Súdnej tabule v Košiciach). Zo Slovákov nezabúda, samozrejme, ani na dr. Adolfa Zátareckého (podpredsedu od 10. mája 1938), pôvodne advokáta v Rimavskej Sobotě.

Monografia je doplnená obrázkami, ktoré ju oživujú (napr. budova sídla ústavného súdu, fotografia Karla Baxu, faximile rozhodnutí o menovaní niektorých sudcov, prezentačná listina pléna, rozhodnutia), množstvom tabuliek (sudcovia, verejné pojednávania), bohatým prehľadom (najmä dobovej) literatúry (spolu 40) a právnych predpisov, internetových prameňov a menným registrom. Publikácia obsahuje aj podrobný popis a uloženie historických archívnych materiálov k téme (s. 18, tabuľky A 2 – 5).

Knihy Tomáša Langášeka je výnimočným, pedantne a fundovane spracovaným dielom. Stáva sa tak nepochybne obohatením a novým podnetom do diskusií o úlohách, postavení a najmä význame ústavného súdництва nielen v Čechách ale aj na Slovensku.

JUDr. Peter Kerecman, PhD.

DO VAŠEJ KNIŽNICE

**Právo
duševného vlastníctva**

VOJČÍK, P. et al.: **Právo duševného vlastníctva.**
Vydavateľstvá a nakladateľstvá Aleš Čeněk, s. r. o.,
Plzeň 2012

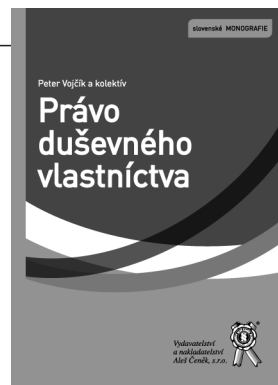
Slovenská právnická spisba je obohatená o monografiu, ktorá je prvým komplexným spracovaním celej problematiky práva duševného vlastníctva v Slovenskej republike. Pod vedením profesora Petra Vojčíka ju pripravil kolektív odborníkov z oblasti práva duševného vlastníctva: JUDr. Zuzana Adamová, PhD., JUDr. Renáta Bačárová-Miščíková, PhD., LL.M., JUDr. Eduard Szattler, PhD. a JUDr. Peter Molnár, PhD. Osobitosťou tejto monografie je, že je učebnicového typu, čomu je podriadená nielen systematika, ale aj spôsob výkladu. Monografia obsahuje výklady o inštitútoch práva duševného vlastníctva ako aj inštitútoch súvisiacich.

Problematika je v diele rozdelená do piatich častí. Prvá časť diela je venovaná základným teoretickým otázkam práva duševného vlastníctva ako aj vzťahom a súvislostiam s inými odvetvami slovenského právneho poriadku. Druhá časť obsahuje výklady o autorskom práve, práve výkonných umelcov, práve výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov, ako aj problematiku kolektívnej správy práv a o zmluvnom autorskom práve.

V tretej časti sú výklady z oblasti priemyselných práv k výsledkom tvorivej duševnej činnosti (patentové právo, právo úžitkových vzorov, dizajnov, topografií polovodičových výrobkov či nových odrôd rastlín), ďalej výklad z oblasti priemyselných práv na označenie (právo ochranných známk, právo označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov, obchodné mená). Zaujímavé a pre prax aktuálne sú výklady o zlepšovacích návrhoch, know-how, logu či doménových menách. V tretej časti je aj problematika zmluvného práva vo vzťahu k priemyselnému vlastníctvu a stručne aj konanie pred Úradom priemyselného vlastníctva SR. Do štvrtej časti autori zaradili problematiku mimosúdnej a súdnej ochrany duševného vlastníctva, vrátane správneho súdnictva, rozhodcovského konania, mediácie a exekúcie vo vzťahu k predmetom duševného vlastníctva. Poukazuje sa aj na prostriedky ochrany duševného vlastníctva prostredníctvom nekalej súťaže ako aj obchodného tajomstva. Autori do tejto časti zaradili čoraz aktuálnejšiu problematiku plagiatov.

Piata časť je venovaná medzinárodnej ochrane duševného vlastníctva a osobitne aj európskemu právu duševného vlastníctva.

Monografia, ako sme uviedli, je vzhľadom na spôsob spracovania predovšetkým vhodnou študijnou literatúrou pre študentov právnických, ale aj iných vysokých škôl. Publi-

kácia iste zaujme aj sudcov, prokurátorov, advokátov, patentových zástupcov a ďalších, ktorí potrebujú základné informácie z oblasti práva duševného vlastníctva a orientáciu v tak rozsiahlej a veľmi aktuálnej problematike. Publikácia je vhodná aj pre potenciálnych autorov či pôvodcov, ako aj pre podnikateľské a nepodnikateľské subjekty, ktoré si chcú chrániť svoje duševné vlastníctvo. Ide o oblasť, ktorá je aj z hľadiska medzinárodného práva a najmä práva EÚ mimoriadne dôležitá a aktuálna.

Monografia obsahuje pomerne rozsiahly vecný register, ktorý umožní dobrú orientáciu a vyhľadávanie konkrétnych otázok. Aj zoznam literatúry je pomerne rozsiahly, čo umožní v prípade záujmu vyhľadávanie ďalšej odbornej literatúry zo všetkých oblastí práva duševného vlastníctva.

JUDr. Peter Čabák

Publikáciu možno zakúpiť v budove SAK, Kolárska 4,
Bratislava alebo v budove Právnickej fakulty TU Trnava,
resp. na internete: www.sprinton.sk

**Advokátske koncipientky
hľadajú zamestnanie****Mgr. Kristína Chaternuchová**

Bratislava

k.chaternuchova@windowslive.com

Absolventka Právnickej fakulty Paneurópskej vysokej školy práva v Bratislave (2012). Jazykové znalosti: anglický jazyk – aktívne, francúzsky jazyk – základy, nemecký jazyk – základy. Prax 2 roky počas štúdia. Zaujíma sa o prácu v advokátskej kancelárii v Bratislave.

Mgr. Daniela Medžová

Liptovský Mikuláš

tel.: +421 918 520 264

daniela.medzova@gmail.com

Absolventka Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (2012). Počas štúdia pracovala ako asistentka advokáta. Ovláda aktívne nemecký jazyk (vrátane právnej terminológie) a anglický jazyk na mierne pokročilej úrovni. Je držiteľom vodičského preukazu skupiny B. Zaujíma sa o prácu v Bratislavskom a Banskobystrickom kraji.

bulletin slovenskej advokácie

Mesačník Slovenskej advokátskej komory
Vychádza desať ráz do roka
(8 riadnych čísel a dve dvojčísla)
Náklad 5 200 ks

Redakčná rada:

JUDr. Jozef Brázdil (predseda)

JUDr. Peter Kerecman, PhD. (podpredseda)

JUDr. Ing. Imrich Flassik (čestný podpredseda)

Mgr. Marek Benedik

doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD.

JUDr. Zuzana Ďurišová

doc. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.

JUDr. Roman Hošovský

JUDr. Ondrej Mularčík

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.

JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

JUDr. Alexander Škrinár, CSc.

JUDr. Marek Števček, PhD.

JUDr. Andrea Tomlainová, PhD.

prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

Výkonná redaktorka:

PhDr. Naďa Ondrišová, tel.: 02/5296 1236

ondrisova@sak.sk

Administrácia:

Darina Stračinová, tel.: 02/5296 1556

darina.stracinova@sak.sk

Sídlo redakcie:

SAK, Kolárska 4, 813 42 Bratislava

tel.: 02/5296 1556, 5296 1236

fax: 02/5296 1554, 5292 4056

Vizuálna koncepcia:

Ladislav Blecha

Predtlačová príprava:

Helondia, s. r. o., Bratislava

Tlač:

Print Hall, s. r. o., Bratislava

Objednávky bulletinu a inzercie:

Kancelária SAK

Kolárska 4, 813 42 Bratislava

fax: 02/5292 4056, 5296 1554

reg. č. MK SR: 4161/10

ISSN 1335-1079

Uzávierka odbornej časti: 5. 6. 2012

Uzávierka redakčnej časti: 13. 6. 2012

Toto číslo vyšlo 30. 6. 2012

Pokyny pre autorov odborných článkov

1. Do redakcie treba poslať rukopis v elektronickej podobe.
2. Treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov), vedecké a akademické hodnosti, povolanie, adresu pracoviska a trvalého bydliska, rodné číslo, kontakty (telefónne číslo, e-mailovú adresu).
3. Titulok príspevku má byť krátky, vecný, výstižný. Pri dlhších príspevkoch sa odporúča krátky úvod (perex) objasňujúci výber témy. Dlhý text je vhodné členiť medzitolkami.
4. V texte treba dôsledne dbať na presnú identifikáciu osôb a inštitúcií. U osôb nasleduje po akademických tituloch meno a priezvisko, v prípade potreby i vedecká hodnosť. Ak nie je známy slovenský prepis zahraničných hodností alebo ich uvedenie nie je podstatné vzhľadom na informačnú a protokolárnu potrebu, tak ich možno vynechať. Názvy zahraničných a medzinárodných inštitúcií sa uvádzajú v plnom pôvodnom názve (prípadne so skratkou v zátvorke). Ak existuje zaužívaný slovenský prepis, treba ho dôsledne používať, inak je potrebný čo najpresnejší preklad do slovenčiny.
5. Poznámky v texte treba označovať číslom bez zátvorčky a bez bodky. Pri citovaní bibliografických údajov treba dodržať nasledovnú schému:
Priezvisko1, M. – Priezvisko2, M.: **Názov diela. Prípadný podtitul.** Miesto vydania : Vydavateľ, ROK, s. XY.
6. Autor pripojí krátku **anotáciu** v rozsahu do 600 znakov vrátane medzier, v ktorej zhrnie problematiku článku, svoje stanoviská a vývody. Redakcia zabezpečí preklad anotácie do angličtiny a nemčiny.
7. Autor tiež napíše **stručnú informáciu** o svojom aktuálnom odbornom pôsobení a prípadne o iných skutočnostiach, ktoré považuje za dôležité v súvislosti s obsahom článku. Pripojí tiež **fotografiu**, ktorá bude spolu s informáciou uverejnená na prvej strane príspevku v graficky odčlenenej ploške. Rozmer fotografie má byť aspoň 300 × 360 pixelov (to zodpovedá rozmeru 25 × 30 mm pri tlačovej kvalite).
8. Maximálny odporúčaný rozsah odborného článku je 34 000 znakov vrátane medzier, čo zodpovedá cca 6 stranám v bulletine. Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier. K recenzii je potrebné dodať sken obálky knihy.
9. O zaradení príspevku do konkrétneho čísla a výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie. Vyslovuje sa k obsahu a forme spracovania príspevku, prípadne konzultujte s autorom možné úpravy a doplnky. Môže požiadať autora o skrátenie príspevku alebo rozdeliť dlhý článok do viacerých čísiel. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku.
10. Redakcia bulletinu si vyhradzuje právo upraviť názov príspevku, medzitolky, vykonať v rukopise potrebné štylistické, jazykové a technické úpravy.
11. Tesne pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
12. Príspevky sa uverejňujú na základe písomného súhlasu autorov na osobitnom redakčnom formulári. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje